EMILY ST. JOHN MANDEL

MAREA LINIŞTII

»

TRADUCERE DE Mariana PIROTEALĂ

BESTSELLER HE kV »ORK TIMES

c.”H

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Emily St. John Mandel

Marea Liniştii

Traducere din limba engleză de

Mariana Piroteală

EDITURA TREI
2024

Autor: Emily St. john Mandel

Trei, 2024 pentru prezenta ediție
O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60

90 ; Fax: +4 0372 25 20 20 e-mail: comenzi@edituratrei.ro www.edituratrei.ro
ISBN (print): 978-606-

40-2163-2
ISBN (EPUB): 978-606-40-2235-6

Editori:

Silviu Dragomir Vasile
Dem. Zamfirescu
Director editorial:

Magdalena

Mărculescu

Redactare:

Ioana Petridean

Design copertă: Abby

Weintraub

Foto copertă:

Coll/Millennium

Images UK

(peisaj); ©Pablo

Carbonero/Soop

x/Cetty (lună)

Director producţie:

Cristian Claudiu Coban

Dtp:

Răzvan Nasea

Corectură:

Irina Muşătoiu

Cristina

Spătărelu

Conţinutul acestei

lucrări electronice

este protejat prin

de autor), Iar cartea

este destinată

exclusiv utilizării ei în

scop privat pe

dispozitivul de citire

pe care a fost

descărcată. Orice altă

utilizare, incluzând

împrumutul **sau**

schimbul,

reproducerea

integrală sau parţială,

multiplicarea,

închirierea, punerea

la dispoziţia publică,

inclusiv prin internet

sau prin reţele de

calculatoare, stocarea

permanentă **sau**

temporară **pe**

dispozitive **sau**

sisteme **cu**

posibilitatea

recuperării

Informaţiei, **altele**

decât cele pe care a

fost descărcată,

revânzarea sub orice

formă sau prin orice

mijloc, **ără**

consimţământul

editorului, sunt

interzise. Dreptul de

folosinţă al lucrării nu

este transferabil.

Drepturile de autor

pentru versiunea

electronică **în**

formatele existente

ale acestei lucrări

aparţin persoanei

juridice Editura Trei

SRL.

Pentru Cassia şi

Kevin
Pe

cheltuial
a

părinţilor
/ 1912

1

Edwin St. John Andrew, în vârstă de optsprezece ani, purtând povara numelui celor doi sfinţi peste Atlantic pe vaporul cu aburi, cu ochii mijiţi, ferindu-i de vântul care suflă pe puntea superioară: se ţine de balustradă cu mâinile înmănuşate, nerăbdător să zărească un crâmpei de necunoscut, încercând să desluşească ceva – orice! – dincolo de mare şi cer, dar nu vede decât nuanţe de cenuşiu nemărginit. Se îndreaptă spre o altfel de lume. Se află undeva la jumătatea drumului dintre Anglia şi Canada. *Am fost surghiunit,* îşi spune şi ştie că face din ţânţar armăsar, dar cu toate acestea cuvintele par cumva adevărate.

Printre strămoşii lui Edwin se numără Wilhelm Cuceritorul. Când va muri bunicul lui Edwin, tatăl lui va deveni conte, iar Edwin a studiat deja la două dintre cele mai bune şcoli din ţară. însă n-a existat niciodată pentru el perspectiva unui viitor prea răsărit în Anglia. Sunt foarte puţine profesii pe care le poate îmbrăţişa un gentilom şi niciuna nu-l interesează pe Edwin. Moşia familiei este menita sa-i revină fratelui său mai mare, Gilbert, aşa că el nu va moşteni nimic. (Fratele mijlociu, Niall, este deja în Australia.) Edwin ar mai fi putut rămâne o vreme în Anglia, dar nutreşte în taină vederi radicale, care au ieşit la iveală pe nepusă masă în timpul unui dineu, lucru care i-a precipitat soarta.

Într-o străfulgerare de optimism nestăvilit,

Edwin trece „fermier” la rubrica „ocupaţie”, pe lista de pasageri a vaporului. Mai târziu, într-un moment de contemplaţie, în timp ce se află pe punte, se gândeşte că nici măcar n-a atins vreodată o cazma.

în Halifax, îşi găseşte adăpost într-o locuinţă de lângă port, o pensiune unde reuşeşte să închirieze o odaie pe colţ, la etajul întâi, cu vedere spre ocean. în prima dimineaţă, se trezeşte şi asistă de la fereastră la o scenă minunată, plină de dinamism. Tocmai a sosit un vapor comercial mare, iar el e destul de aproape încât să audă sudălmile vesele ale bărbaţilor care descarcă butoaie, saci şi lăzi. îşi petrece mare parte din acea primă zi privind pe fereastră, ca o pisică. Plănuia să pornească imediat spre vest, dar e aşa de simplu să zăbovească în Halifax, unde cade pradă unei slăbiciuni a caracterului său, de care a fost conştient toată viaţa: F,dwin e capabil de fapte, dar predispus la lenevie. îi place să stea la fereastră. Este o forfotă neîntreruptă de oameni şi vapoare. Nu vrea să plece, aşa ca rămâne.

— Ah, încerc să-mi dau seama care va fi următoarea mea mutare, presupun, îi spune proprietăresei, când aceasta îl întreabă discret.

Proprietăreasa e doamna Donnelly. De fel e din Newfoundland. Accentul ei îi produce confuzie. Ar putea fi din Bristol, dar şi din Irlanda, însă uneori aude şi ceva scoţian în tonul ei. Camerele sunt

curate, iar ea e o bucătăreasă minunată.

Marinarii trec pe sub fereastra lui în valuri de îmbrânceli. Rareori aruncă ochii în sus. Lui îi place să-i privească, dar nu îndrăzneşte să se apropie de ei. în plus, marinarii se au unii pe

alţii. Când sunt beţi, se cuprind pe după umeri, iar el simte împunsătura invidiei.

(Ar putea pleca şi el pe mare? Fireşte că nu. Respinge imediat ideea. A auzit odată de un om trimis în lume pe cheltuiala familiei[1], care s-a reinventat, devenind marinar, dar Edwin e un om devotat plăcerilor până-n măduva oaseloT.)

îi place să urmărească vapoarele apropiindu- se, navele cu aburi intrând în port, cu punţile încă învăluite într-o aură europeană.

Face plimbări dimineaţa şi, din nou, după-amiaza. Prin port, prin zonele rezidenţiale liniştite, prin micile prăvălii umbrite de tende dungate, de pe strada Barrington. îi place să meargă cu tramvaiul electric până la capătul liniei şi apoi să se întoarcă, în timp ce priveşte trecerea de la casele mici la cele mai mari şi la clădirile comerciale din centru. îi place să cumpere lucruri care nu-i fac trebuinţă în mod deosebit: o franzelă, câteva cărţi poştale, un buchet de flori. Ar putea trăi aşa, se surprinde gândind. Ar putea fi atât de uşori Fără familie, fără slujbă, doar câteva plăceri simple şi aşternuturi curate în care să se cuibărească la sfârşitul zilei, pe banii primiţi în mod regulat de acasă. O viaţă de singurătate ar putea fi un lucru foarte plăcut.

La fiecare câteva zile, îşi cumpără flori, pe care le aşază pe măsuţa lui de toaletă, într-o vază ieftină. Petrece mult timp privindu-le. Şi-ar dori să fie artist, să le deseneze şi astfel să le vadă mai limpede.

Ar putea învăţa oare să deseneze? Are timp şi bani. E o idee la fel de bună ca oricare alta. Se interesează la doamna Donnelly, care la

rândul ei se interesează la o prietenă, iar după puţin timp, Edwin stă în salonul unei femei care a făcut o şcoală de pictură. Petrece acolo ceasuri liniştite, în care schiţează flori şi vaze, învaţă elementele de bază ale umbrei şi proporţiei. Femeia se numeşte Laetitia Russell. Poartă verighetă, dar nu este clar unde se află soţul ei. Locuieşte într-o căsuţă de lemn îngrijită, cu trei copii şi o soră văduvă, o însoţitoare discretă, care tricotează la nesfârşit fulare într-un colţ al încăperii, aşa că tot restul vieţii lui, Edwin va asocia desenul cu ţăcănitul andrelelor.

Edwin locuieşte la pensiune de şase luni, când soseşte Reginald. Reginald, îşi da el seama imediat, nu are o predispoziţie către lenevie. Reginald are de gând să pornească imediat către vest. Are cu doi ani mai mult decât Edwin, au fost colegi la Eton, este cel de-al treilea fiu al unui viconte şi are ochi frumoşi, de un albastru- cenuşiu închis. Asemenea lui Edwin, are în plan să-şi facă o situaţie ca gentilom fermier, dar, spre deosebire de Edwin, el chiar a făcut paşi concreţi în direcţia asta, schimbând scrisori cu un om care doreşte să vândă o fermă în Saskatchewan.

— Şase luni, repetă Reginald la micul-dejun, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

Preţ de o clipă, încetează să-şi mai întindă gem pe pâinea prăjită, nesigur, pare-se, dacă a auzit bine.

— Şase *luni*? Şase luni *aici.*

— Da, spune Edwin, ca şi cum n-ar fi cine ştie ce. Şase luni foarte agreabile, aş adăuga eu.

încearcă să-i prindă privirea doamnei

Donnelly, dar ea pare foarte concentrată la ceaiul pe care-l toarnă. Femeia îl consideră puţin trăsnit, Edwin îşi dă seama de asta.

— Interesant.

Reginald îşi întinde gem pe pâinea prăjită.

— Presupun că nu speri să fii chemat acasă, nu-i aşa? Agăţat de malul Atlanticului, cât mai aproape posibil de rege şi de ţară?

Aceste cuvinte îl îndurerează puţin, aşa că, atunci când Reginald pleacă în grabă spre vest în săptămâna următoare, Edwin acceptă invitaţia de a-l însoţi. Acţiunea produce plăcere, hotărăşte el în vreme ce trenul părăseşte oraşul. Şi-au rezervat bilete la clasa întâi, într-un tren minunat, care are la bord oficiu poştal şi frizerie, unde Edwin îi scrie o carte poştală lui Gilbert şi se bucură de un bărbierit, cu aplicarea unui prosop fierbinte pe gât, şi de un tuns, în timp ce priveşte pădurile, lacurile şi orăşelele perindându-se pe la ferestre. Când trenul opreşte în Ottawa, el nu coboară, rămâne în cabină şi schiţează contururile gării.

* * *

Pădurile, lacurile şi oraşele dispar, lăsând locul câmpiilor. Preriile sunt la început interesante, apoi plicticoase, după care devin neliniştitoare. Sunt prea numeroase, asta e problema. Proporţia e greşită. Trenul se târăşte ca un miriapod prin iarba nesfârşită. Edwin vede de la un capăt al orizontului la celălalt. Se simte cumplit de vulnerabil.

— Asta da viaţă! spune Reginald când ajung în cele din urmă la intrarea în noua lui fermă.

Proprietatea se află la câţiva kilometri de

Prince Albert. E o mare întindere de noroi. Reginald a cumpărat-o fără s-o fi văzut înainte, de la un englez deznădăjduit, trecut de douăzeci şi cinci de ani – încă unul trimis în exil pe cheltuiala familiei, bănuieşte Edwin –, care a eşuat lamentabil şi se întoarce în est, să preia un post de funcţionar în Ottawa. Reginald are mare grijă să nu se gândească la acest om, iar Edwin îşi dă seama de lucrul ăsta.

Ar putea fi o casă bântuită de nereuşite? în clipa în care Edwin trece pragul fermei, se simte imediat stânjenit, aşa că zăboveşte pe veranda din faţă. E o casă bine construită – fostul proprietar fusese cândva om cu stare –, dar tristă într-un fel pe care Edwin nu-l poate explica pe deplin.

— E... mult cer aici, nu-i aşa? îndrăzneşte Edwin să spună.

Şi mult noroi. O cantitate cu adevărat uluitoare de noroi. Străluceşte în lumina soarelui, cât vezi cu ochii.

— Doar spaţii întinse şi aer curat, răspunde Reginald, privind spre orizontul cumplit de lipsit de elemente distinctive.

F.dwin mai vede o fermă, undeva departe, înceţoşată din pricina distanţei. Cerul e de un albastru furios. în seara aceea, mănâncă ouă cu unt – singurul lucru pe care ştie să-l gătească Reginald – şi şuncă. Reginald pare abătut.

— Mă gândesc că e mult de muncă la fermă, nu crezi? spune după un timp. Te epuizează fizic.

— Presupun că aşa e.

Când Edwin se imagina pe sine în lumea nouă, se vedea mereu la ferma lui – peisajul

înverzit al... în fine, al unei recolte nespecificate, îngrijite, dar întinse – însă, la drept vorbind, nu s-a gândit niciodată prea mult la ce ar putea presupune munca la fermă. Să aibă grijă de cai, se gândeşte el. Niţel grădinărit. Aratul câmpurilor. Şi mai ce? Ce faci cu câmpurile, de fapt, după ce le-ai arat? De ce le ari?

Se simte ca şi cum ar şovăi pe marginea unei prăpăstii.

— Reginald, vechiul meu prieten, spune el, găsim şi noi ceva de băut pe-aici?

— *Recoltezi,* îşi spune Edwin la al treilea pahar. Ăsta e cuvântul. Sapi câmpurile, plantezi diferite lucruri pe ele, apoi recoltezi.

Soarbe încet din băutură.

— Ce recoltezi?

Reginald are o dispoziţie agreabilă când e beat, de parcă nimic n-ar putea să-l jignească, niciodată. Până acum a stat sprijinit pe speteaza scaunului, zâmbind fără niciun motiv.

— Păi, asta-i tot, nu? răspunde Edwin şi-şi mai toarnă un pahar.

[1] în perioada Imperiului Britanic, exista obiceiul ca tinerii care pătau numele familiei să fie trimişi, pentru a evita ruşinea, in alte ţări din Imperiu, precum Canada, unde primeau bani de la familie, pentru a se întreţine (*N.t.*).

După o lună de tras la măsea, Edwin îl lasă pe Reginald la noua lui fermă şi pleacă mai departe spre vest, să-l întâlnească pe fostul coleg de şcoală al fratelui său Niall, Thomas, care a sosit pe continent de la New York şi a pornit-o imediat şi degrabă spre vest. Călătoria cu trenul prin Munţii Stâncoşi îi taie răsuflarea. Se lipeşte cu fruntea de fereastră, ca un copil, şi cască ochii fără fereală. Frumuseţea este copleşitoare. Poate a mers puţin cam departe cu băutura în Saskatchewan. Va fi un om mai bun în Columbia Britanică, decide el. Lumina soarelui îi supără ochii.

După toată această splendoare sălbatică, sosirea în Victoria îi produce un şoc ciudat, cu străzile ei îmblânzite şi drăguţe. Sunt englezi

3

la tot pasul; coboară din tren şi îl împresoară accentele de acasă. Ar putea sta aici o vreme, se gândeşte.

Edwin îl găseşte pe Thomas într-un hotel mic şi îngrijit din centrul oraşului, unde tânărul şi-a luat cea mai bună cameră, şi comandă ceai cu *sconcs*[2] în restaurantul de la parter. Nu s-au mai văzut de trei sau patru ani, dar Thomas s-a schimbat foarte puţin. Are acelaşi ten rozaliu ca în copilărie, lăsând veşnica impresie că tocmai a ieşit de pe terenul de rugby. Acum încearcă să intre în comunitatea oamenilor de afaceri din Victoria, dar nu spune prea clar cu ce fel de afacere vrea să se ocupe.

— Şi ce face fratele tău? întreabă Thomas, schimbând subiectul.

Se referă la Niall.

— încearcă s-o scoată la capăt în Australia, spune Edwin. Pare destul de mulţumit, judecând după scrisorile lui.

— Ei bine, e mai mult decât putem spune cei mai mulţi dintre noi, remarcă Thomas. Mulţumirea nu e puţin lucru. Şi ce face acolo?

— îşi bea banii primiţi de acasă, îmi imaginez, spune Edwin, lucru lipsit de eleganţă, dar în acelaşi timp, probabil, adevărat.

Stau la o masă de lângă fereastră, iar privirea îi tot rătăceşte către stradă, către vitrinele magazinelor şi – vizibilă în depărtare – către sălbăticia de nepătruns, cu arborii întunecaţi şi semeţi, îngrămădiţi la marginea câmpului său vizual. Ideea că sălbăticia îi aparţine Marii Britanii are ceva ridicol, dar el îşi alungă repede acest gând, pentru că-i

aminteşte de ultimul dineu din Anglia.

- **Produs de patiserie britanic la origine, consumat adesea la ceai, cu unt şi gem (N.f.).**

4

Ultimul dineu a debutat destul de bine, dar necazul a început când discuţia a cotit-o, ca întotdeauna, negreşit, către inimaginabila splendoare a conducerii britanice în India. Părinţii lui Edwin se născuseră în India, erau odraslele acestei conduceri, copii englezi crescuţi de doici indiene – „Dacă mai aud o vorbă despre nenorocita aia de *ayah* a ei...” mormăise odată Gilbert, fratele lui Edwin, dar nu-şi dusese gândul până la capăt – şi care în copilărie avuseseră parte de poveşti despre o Mare Britanie nevăzută care, nu putea să nu bănuiască Edwin, fusese puţin dezamăgitoare când o văzuseră prima oară, pe la vârsta de douăzeci de ani. („Mai multă ploaie decât mă aşteptasem” era tot ce avea să spună tatăl lui Edwin pe marginea acestui subiect.)

Mai era o familie prezentă la acest ultim dineu, familia Barrett, cu un trecut asemănător: John Barrett fusese comandant în Marina Regală, iar Clara, soţia lui, îşi petrecuse primii ani din viaţă în India. Erau însoţiţi de fiul lor cel mare, Andrew. Soţii Barrett ştiau că India britanică era o digresiune inevitabilă în orice seară petrecută cu mama lui Edwin şi, fiind vechi prieteni, înţelegeau că, odată ce Abigail se răcorea, vorbind despre conducerea britanică a Indiei, conversaţia putea merge mai departe.

— Ştiţi, deseori mă surprind gândindu-mă la frumuseţea Indiei britanice, a spus mama lui Edwin. Culorile erau remarcabile.

— Dar căldura *chiar* era sufocantă, a adăugat tatăl lui Edwin. E unul dintre lucrurile cărora nu

le-am dus dorul când am venit aici.

— Ah, mie nu mi s-a părut niciodată *teribil* de sufocantă.

Mama lui Edwin avea o mină absentă, pe care Edwin şi fraţii lui o numeau „expresia de India britanică”. Avea un aer rătăcit care însemna că nu mai era alături de ei; călărea un elefant, se plimba printr-o grădină cu plante tropicale luxuriante, primea sendvişuri cu castraveţi de la afurisita ei de *ayah* sau cine ştie ce altceva.

— Nici băştinaşilor, a spus Gilbert pe un ton blând, dar mă gândesc că nu e pentru toată lumea clima aceea.

Ce l-a împins pe Edwin să deschidă gura atunci? S-a surprins meditând la acest lucru mulţi ani mai târziu, în timpul războiului, în oroarea şi plictisul fără margini din tranşee. Uneori nu ştii că vei arunca o grenadă, până când n-ai tras deja cuiul.

— Dovezile arată că se simt mai sufocaţi de britanici decât de căldură, a adăugat Edwin.

I-a aruncat o privire tatălui său, dar acesta părea să fi îngheţat, cu paharul la jumătatea drumului dintre masă şi buze.

— Dragul meu, a intervenit mama lui, ce vrei să spui?

— Nu ne vor acolo, a continuat Edwin.

A privit în jurul mesei, la feţele tăcute cu ochii holbaţi.

— Din păcate, nu prea încape îndoială în privinţa asta.

Şi-a ascultat cu uimire vocea, răsunând parcă din depărtare. Gilbert rămăsese cu gura căscată.

— Tinere, a spus tatăl lui, nu le-am

adus decât civilizaţie acestor oameni...

— Cu toate astea nu poţi să nu remarci, a adăugat Edwin, că, judecând faptele, par mai degrabă s-o prefere pe a lor. Mă refer la civilizaţia lor. S-au descurcat destul de bine şi fără noi, nu-i aşa? Chiar câteva mii de ani, nu crezi?

Se simţea de parcă ar fi fost legat cu chingi de acoperişul unui tren scăpat de sub control! De fapt, ştia foarte puţine lucruri despre India, dar îşi amintea că în copilărie fusese şocat de poveştile despre revolta din 1857.

— Ne vrea cineva pe *undeva*? s-a auzit întrebând. De ce presupunem că locurile astea îndepărtate ne aparţin?

— Pentru că le-am *câştigat,* Eddie, a răspuns Gilbert după un moment de tăcere. Probabil că băştinaşii din Anglia n-au fost cu toţii încântaţi de sosirea celui de-al douăzeci şi doilea străbunic al nostru, însă ce să-i faci? Istoria e scrisă de învingători.

— Wilhelm Cuceritorul a trăit acum o mie de ani, Bert. Sunt sigur că nădăjduim să fim un pic mai civilizaţi decât nepotul smintit ai unui invadator viking.

în clipa aceea, Edwin s-a oprit. Toată lumea de la masă îl privea fix.

— „Nepotul smintit al unui invadator viking” a repetat Gilbert încet.

— Deşi presupun că ar trebui să fim recunoscători pentru faptul că suntem o ţară creştină, a adăugat Edwin. *închipuiţi-vă* în ce baie de sânge s-ar fi scăldat coloniile, dacă nu eram creştini.

— Eşti ateu, Edwin? a întrebat Andrew Barrett, sincer interesat.

— Nu ştiu prea bine ce sunt, a răspuns

Edwin.

Liniştea care s-a aşternut în continuare a fost,
poate, cea mai chinuitoare din viaţa lui Edwin, dar atunci tatăl lui a început să vorbească, foarte încet. Când tatăl lui Edwin era furios, apela la un truc anume, îşi începea discursul cu o jumătate de propoziţie, ca să le atragă atenţia tuturor.

— Fiecare avantaj de care te-ai bucurat în viaţa asta, a spus tatăl lui.

Toată lumea l-a privit. A început din nou, în stilul său consacrat, doar că puţin mai tare şi cu un calm ucigător:

— Fiecare avantaj de care te-ai bucurat în viaţa asta, Edwin, se datorează faptului că, într-un fel sau altul, te tragi, după cum atât de elocvent te-ai exprimat, din *nepotul smintit cil unui invadator viking.*

— Desigur, a intervenit Edwin. Putea fi mult mai rău, a zis, ridicând paharul. în cinstea lui Wilhelm Bastardul!

Gilbert a râs nervos. Nimeni n-a mai scos un sunet.

— Vă cer iertare, le-a spus tatăl lui Edwin oaspeţilor. Ai putea, pe bună dreptate, să-l confunzi pe fiul meu cel mic cu un adult, dar se pare că încă e copil. Treci în camera ta, Edwin. Am auzit destule pentru o singură seară.

Edwin s-a ridicat foarte ceremonios de la masă, a spus „Noapte bună tuturor”, s-a dus la bucătărie, unde a cerut să i se aducă un sendviş în camera lui – felul principal nu fusese încă servit –, după care s-a retras, aşteptându-şi sentinţa. Aceasta a sosit înainte de miezul nopţii, cu o bătaie în uşă.

— Intră, a spus el.

Stătuse la fereastră şi privise neliniştit mişcările unui copac în bătaia vântului.

Gilbert a intrat, a închis uşa în urma lui şi s-a tolănit pe fotoliul vechi de când lumea şi pătat, care se număra printre lucrurile cele mai preţuite ale lui Edwin.

— Un spectacol pe cinste, Eddie.

— Nu ştiu ce-a fost în capul meu, a răspuns Edwin. De fapt, nu, nu e adevărat. Ştiu. Sunt pe deplin sigur că nu-mi trecea nici cel mai mic gând prin cap. Era un fel de vid.

— Nu te simţi bine?

— Dimpotrivă. Niciodată nu m-am simţit mai bine.

— Trebuie să fi fost destul de palpitant, a spus Gilbert.

— Să ştii că a fost. N-am să spun că regret.

Gilbert a zâmbit.

— Trebuie să pleci în Canada, a zis el blând. Tata face aranjamentele necesare.

— Oricum aş fi plecat în Canada, a remarcat Edwin. F.ra în plan pentru anul viitor.

— Atunci vei pleca mai devreme.

— Cât de devreme, Bert?

— Săptămâna viitoare.

Edwin a încuviinţat cu o înclinare a capului. îl cuprinsese o uşoară ameţeală. în atmosfera din cameră se petrecuse o schimbare subtilă. Urma să pornească spre o lume necunoscută, iar camera se retrăgea deja în trecut.

— Ei bine, a spus după o clipă, măcar nu voi fi pe acelaşi continent cu Niall.

— Iar faci aşa, a zis Gilbert. Tu spui orice-ţi trece prin cap în clipa asta?

— îţi recomand să faci acelaşi lucru.

— Nu putem fi cu toţii atât de nepăsători, înţelegi? Unii dintre noi au responsabilităţi.

— Cu asta vrei să spui că ai un titlu şi o moşie de moştenit, a răspuns Edwin. Ce soartă crudă! O să plâng mai încolo pentru tine. Voi primi acelaşi stipendiu ca Niall?

— Puţin mai mult. Niall primeşte doar atât cât să se poată întreţină. în cazul tău vor fi şi nişte condiţii.

— Spune.

— Nu trebuie să te întorci în Anglia un timp, a explicat Gilbert.

— Exil, a remarcat Edwin.

— Ah, nu fi aşa melodramatic. Oricum urma să pleci în Canada, după cum ai spus-o chiar tu.

— Dar ce înseamnă „un timp”?

Edwin s-a răsucit cu spatele spre fereastră, fixându-şi fratele cu privirea.

— Eu mă gândisem că merg în Canada pentru o vreme, îmi fac o oarecare situaţie şi apoi mă întorc în vizită, la intervale regulate. Ce-a spus tata, mai exact?

— Din păcate, cuvintele care mi-au rămas în minte sunt: „Spune-i că nu vreau să-l mai prind prin Anglia”.

— Ei bine, sunt destul de... lipsite de echivoc.

— Ştii cum e tata. Şi, desigur, mama e de acord cu el.

Gilbert s-a ridicat şi s-a oprit o clipă lângă uşă.

— Dă-le timp, Eddie. M-ar mira ca exilul tău să fie permanent. Mă ocup eu de ei.

Problema oraşului Victoria, după părerea lui

Edwin, este că seamănă prea mult cu Anglia, fără să fie, de fapt, Anglia. Este o simulare de peste mări şi ţări a Angliei, o acuarelă aşezată neconvingător peste acest peisaj. în a doua noapte de la sosirea lui Edwin în oraş, Thomas îl duce la Union Club. E plăcut la început, o doză de „acasă”, cu ceasuri agreabile, care se scurg în compania câtorva amici din ţara natală şi a unui whisky single malt cu adevărat excepţional. Unii dintre bărbaţii mai în vârstă sunt în Victoria de câteva decenii, iar Thomas le caută tovărăşia. Stă aproape de ei, le cere opinia, îi ascultă cu seriozitate, îi măguleşte. E un spectacol stânjenitor. E evident că Thomas speră să lase impresia unui om echilibrat, cu care ai vrea să intri în afaceri, dar lui Edwin ii este limpede că bărbaţii mai în vârstă sunt doar politicoşi. Nu-i interesează străinii, nici măcar străinii din ţara potrivită, cu strămoşii potriviţi, cu accentul potrivit, care au studiat la şcolile potrivite. Este o societate închisă care îi primeşte pe Thomas doar la periferie. Oare cât timp va trebui să stea Thomas aici, dând târcoale acestui club, înainte să fie acceptat? Cinci ani? Zece? Un mileniu?

Edwin îi întoarce spatele lui Thomas şi se duce la fereastră. Se află la etajul al treilea al clădirii, cu vedere spre port, în timp ce ultimele rămăşiţe de lumină dispar de pe cer. Se simte fără astâmpăr şi deloc în largul său. În spatele lui, bărbaţii povestesc despre victorii sportive şi călătorii lipsite de evenimente cu vaporul cu aburi în oraşul Quebec, în Halifax si New York.

— Vă vine să credeţi, spune unul dintre cei aflaţi în spatele lui, sosit din Europa în portul din New York, că biata mea mamă avea impresia că New Yorkul face încă parte din Commonwealth?

Timpul trece; noaptea se aşterne peste port; Edwin se întoarce la bărbaţii din încăpere.

— însă tristul adevăr, spune unul dintre ei în timp ce se discută aprins despre cât de important este sa fii genul aventurier, e că nu avem cu adevărat un viitor în Anglia, nu-i aşa?

Se lasă o tăcere apăsătoare. Aceşti bărbaţi, până la ultimul, sunt cu toţii al doilea născut. Niciunul nu este pregătit pentru o viaţă de muncă şi nu va moşteni nimic. Spre marea lui surpriză, Edwin ridică un pahar.

— în cinstea exilului, spune el şi bea.

Se aud murmure dezaprobatoare.

— N-aş numi asta *exil,* spune cineva.

— Pentru clădirea unui nou viitor, domnilor, într-o ţară nouă şi îndepărtată, spune Thomas, diplomat ca întotdeauna.

Mai târziu, Thomas se retrage ca din întâmplare lângă fereastră.

— Ştii, spune el, e posibil să-mi fi ajuns la ureche ceva despre un dineu, dar nu ştiu dacă am crezut până acum.

— Din păcate, cei din familia Barrett sunt nişte bârfitori incorigibili.

— Cred că m-am cam săturat de locul ăsta, spune Thomas. îmi imaginam că voi reuşi aici, dar, dacă tot pleci din Anglia, măcar să te asiguri că ai plecat.

Se întoarce cu faţa spre Edwin.

— M-am gândit să merg în nord.

— Cât de departe în nord?

Pe Edwin îl frământă o viziune îngrijorătoare, cu igluuri din tundra îngheţată.

— Nu foarte departe. Doar puţin mai sus de insula Vancouver.

— Ai vreo perspectivă acolo?

— Mai precis, compania de prelucrare a lemnului, deţinută de unchiul prietenului meu, spune Thomas. Dar, în linii mari, sălbăticia. Nu de asta suntem aici? Să ne punem amprenta asupra sălbăticiei?

Dar dacă, în schimb, vrei să te pierzi în sălbăticie? Un gând straniu, o săptămână mai târziu, pe un vapor cu direcţia nord, care înainta împrăştiind aburi peste coasta accidentată de pe latura vestică a insulei Vancouver. Un peisaj cu plaje acoperite de stânci ascuţite şi păduri, cu munţii profilându-se în fundal. Apoi, dintr- odată, stâncile sparte lasă locul unei plaje cu nisip alb, cea mai lungă pe care a văzut-o Edwin vreodată. Vede sate pe mal, fum înălţându-se, coloanele acelea de lemn, cu aripi şi feţe pictate – stâlpi totemici, îşi aminteşte el acum –, ridicate din loc în loc. Nu le înţelege însemnătatea, aşa că i se par ameninţători. După mult timp, nisipul alb lasă din nou locul unor faleze stâncoase şi unor golfuleţe înguste. Din când în când, zăreşte câte o canoe în depărtare. Dacă una s-ar topi în sălbăticie, precum sarea în apă? Vrea să meargă acasă. Pentru prima oară, Edwin începe să se îngrijoreze din pricina sănătăţii lui mintale.

Pasagerii de pe vapor: trei bărbaţi chinezi care merg să muncească la fabrica de conserve, o tânără foarte rigidă, de origine norvegiană, care călătoreşte la soţul ei,

Thomas şi Edwin, căpitanul şi doi bărbaţi canadieni din echipaj, întovărăşiţi cu toţii de butoaie şi saci cu provizii. Bărbaţii chinezi râd şi vorbesc în limba lor.

Femeia norvegiană stă în cabina ei, mai puţin în timpul meselor, şi nu zâmbeşte niciodată. Căpitanul şi membrii echipajului sunt cordiali, dar deloc interesaţi să stea de vorbă cu Thomas şi Edwin, aşa că cei doi îşi petrec mare parte din timp pe punte.

— Ce nu înţeleg prea bine indivizii ăia trândavi din Victoria, spune Thomas, este că toată această ţară e numai bună de luat în stăpânire.

Edwin îl priveşte şi vede în viitor: de vreme ce Thomas a fost respins de către comunitatea oamenilor de afaceri din Victoria, o va ponegri tot restul vieţii.

— S-au stabilit confortabil în oraşul lor foarte englezesc şi, uite cum stă treaba, îi înţeleg atractivitatea, dar aici avem o şansă. În locul ăsta ne putem crea lumea noastră.

O ţine una şi bună cu imperiul şi şansele, în timp ce Edwin priveşte dincolo de apă. Golfuieţele şi insuliţele sunt spre tribord şi chiar dincolo de ele se înalţă imensitatea insulei Vancouver, cu pădurile care urcă spre munţi ale căror piscuri se pierd în norii ce atârnă până jos. La babord, unde stau ei, oceanul se întinde neîntrerupt, din câte îşi dă Edwin seama, până pe coasta Japoniei. Are aceeaşi senzaţie greţoasă de vulnerabilitate pe care a avut-o în prerii. Se simte uşurat când vaporul virează, în sfârşit, uşor spre dreapta şi începe să înainteze printr-un golfuleţ.

Ajung la Caiette pe înserat. Nu e mare

lucru: un chei, o bisericuţă albă, şapte-opt case, un drum improvizat, care duce până la fabrica de conserve şi ia tabăra tăietorilor de lemne. Edwin stă lângă chei, cu lada de călătorie alături, încurcat. Locul ăsta e dubios, e singurul cuvânt cu care-l poate descrie. E cel mai rudimentar crochiu al civilizaţiei, prins între pădure şi mare. Nu e locul lui aici.

— Clădirea aia mai mare de acolo e o pensiune, îi spune căpitanul pe un ton amabil, dacă aveţi de gând să rămâneţi aici o perioadă, să vă familiarizaţi cu locul.

E tulburător să-şi dea seama cât de pierdut se simte. Thomas şi Edwin urcă împreună dealul către pensiune şi-şi iau camere la etaj. De dimineaţă, Thomas pleacă spre tabăra tăietorilor de lemne, în timp ce Edwin alunecă imediat în aceeaşi stare de neclintire care l-a cuprins şi în Halifax. Nu e chiar apatie. îşi face o inventariere atentă a gândurilor şi decide că nu e nefericit. Doar că nu-şi mai doreşte să se mişte, deocamdată. Dacă acţiunea prilejuieşte plăcere, nemişcarea prilejuieşte tihnă. Se plimbă toată ziua pe plajă, face schiţe, contemplă marea de pe verandă, citeşte, joacă şah cu alţi chiriaşi. După vreo două săptămâni, Thomas se dă bătut şi nu mai încearcă să-l convingă să meargă împreună cu ei în tabăra tăietorilor de lemne.

Edwin e uluit de frumuseţea locului. îi place să stea pe plajă şi să privească pur şi simplu insulele, micile pâlcuri de copaci care se iţesc din apă. Uneori mai trece câte o canoe, îndreptându-se spre cine ştie ce loc, iar bărbaţii şi femeile din bărci uneori îl ignoră, alteori îl privesc lung. Bărcile mai mari vin la intervale regulate, aduc oameni şi provizii

pentru fabrica de conserve şi tabăra tăietorilor de lemne. Unii dintre ei ştiu să joace şah, care e una dintre marile plăceri ale lui Edwin. Niciodată n-a fost prea bun la şah, dar îi place sentimentul ordinii pe care i-l dă acest joc.

— Ce cauţi aici? îl întreabă ei câteodată.

— Ah, mă gândesc la următoarea mea mişcare, presupun, răspunde el mereu, cu aceste cuvinte sau cu altele asemănătoare.

Are sentimentul că aşteaptă ceva. Dar ce?

într-o dimineaţă însorită din septembrie, iese la plimbare şi întâlneşte două femei băştinaşe care râd pe plajă. Surori? Prietene bune? Vorbesc într-o limbă alertă, care nu seamănă cu nimic din ce a auzit el vreodată, o limba presărată cu sunete pe care nu-şi imaginează că ar fi capabil să le reproducă, darămite să le transpună în alfabetul latin. Au părul lung şi închis la culoare, iar când una dintre ele întoarce capul, lumina se reflectă dintr-o pereche uriaşă de cercei făcuţi din scoici. Femeile sunt înfăşurate în pături, ca să se ferească de vântul rece.

Amuţesc şi-l privesc în timp ce se apropie.

— Bună dimineaţa, spune el şi-şi atinge borul pălăriei.

— Bună dimineaţa, răspunde una dintre ele.

Accentul femeii are o cadenţă săltăreaţă frumoasă. Cerceii ei cuprind toate culorile cerului în zori. însoţitoarea sa, care are faţa ciupită de vărsat, îl priveşte pur şi simplu, fără să spună nimic. Această interacţiune nu este o experienţă diferită de cele avute de iîdwin în Canada până acum – la drept vorbind,

reflectează el, ar avea şocul vieţii lui dacă, după o jumătate de an în Lumea Nouă, s-ar trezi pe nepusă masă că este capabil să-i farmece pe localnici –, dar dezinteresul categoric din privirea femeilor este descurajant. Acesta este un moment, îşi dă el seama, în care şi-ar putea expune viziunea asupra colonizării în faţa oamenilor aflaţi în tabăra cealaltă, cum s-ar spune, dar nu-i trece prin cap nimic din ce ar putea adăuga si care să nu pară absurd în aceste

împrejurări – dacă le spune că el consideră colonizarea respingătoare, cu siguranţă că următoarea întrebare logică va fi: *Atunci ce cauţi aici?* –, aşa că nu mai zice nimic, apoi ele sunt deja în spatele lui şi a ratat ocazia.

Edwin merge mai departe şi apoi, după o oarecare distanţă, simţind u-le încă privirile împungându-i spinarea şi dorind să le lase impresia că are o treabă importantă de care trebuie să se ocupe, se întoarce către şirul de copaci. Nu merge niciodată în pădure, pentru că se teme de urşi şi de pume, dar acum aceasta are un farmec straniu. Se va afunda vreo sută de paşi, decide el, nu mai mult. L-ar putea linişti să numere cei o sută de paşi – dintotdeauna l-a liniştit număratul – şi dacă merge drept cei o sută de paşi, atunci cu siguranţă nu se poate rătăci. Dacă se rătăceşte, asta înseamnă moarte, înţelege limpede acest lucru. Nu, tot locul ăsta e moarte. Nu, e nedrept – locul ăsta nu e moarte, ci indiferenţă. Locului ăstuia îi e complet indiferent dacă el trăieşte sau moare; nu-i pasă de numele lui de familie sau la ce şcoală a studiat; nici măcar nu l-a observat. Edwin simte cum începe s-o ia razna.

Porţile pădurii. Aceste cuvinte îi vin imediat în minte, dar Edwin nu ştie sigur de unde le-a împrumutat. Pare ceva desprins dintr-o carte pe care a citit-o când era copil. Copacii de aici sunt bătrâni şi uriaşi. E ca şi cum ar păşi într-o catedrală, atât că lăstărişul este aşa de des, încât trebuie să se zbată să-şi croiască drum.

7

Se opreşte după câţiva paşi. Vede un arţar chiar în faţă, destul de mare încât să-şi fi creat un luminiş al său, şi acesta pare o destinaţie plăcută – va merge până la copac, decide el, va ieşi din lăstăriş şi va zăbovi acolo o clipă, după care se va întoarce imediat pe plajă şi nu va mai intra niciodată în pădure. Este o aventură, îşi spune, dar nu pare deloc aşa. Tot ce simte sunt plesniturile peste faţă ale crengilor de alin american.

Se căzneşte să-şi croiască drum prin vegetaţie, până la arţar. E linişte şi brusc are certitudinea că- 1 urmăreşte cineva. Se întoarce şi chiar acolo – nelalocul lui, ca o stafie – stă un preot, la cel mult zece metri. E mai în vârstă decât Edwin, are poate puţin peste treizeci de ani şi părul scurt şi negru.

— Bună dimineaţa, spune Edwin.

— Bună dimineaţa, răspunde preotul, şi iartă- mă, n-am vrut să te sperii. îmi place să mă plimb pe aici din când în când.

Ceva din accentul lui îi scapă lui Edwin – nu e chiar britanic, dar nici nu seamănă cu vreun altul. Se întreabă dacă bărbatul e din Newfoundland, la fel ca proprietăreasa lui din Halifax.

— Pare cu adevărat o destinaţie liniştită, spune Edwin.

— Aşa e. Nu te mai deranjez, te las să-ţi continui plimbarea, eu tocmai mă întorceam la biserică. Poate treci pe acolo mai târziu.

— Biserica din Caiette? Dar nu sunteţi dumneavoastră preotul, observă Edwin.

— Sunt Roberts. îi ţin locul părintelui Pike.

— Edwin St. Andrew. Mă bucur să vă cunosc.

— Asemenea. O zi bună!

Nici preotul nu pare să se descurce mai bine decât Edwin prin lăstăriş. Se smuceşte printre crengi şi, după câteva minute, Edwin e singur din nou privind în sus, printre ramuri. Face un pas înainte...

... într-o străfulgerare de întuneric, precum orbirea bruscă sau o eclipsă. Are senzaţia că se află într-un interior amplu, ceva precum o gară sau o catedrală, şi se aud notele unei muzici de vioară, sunt şi alţi oameni în jurul lui şi apoi un sunet de neînţeles...

Când îşi revine, este pe plajă, îngenuncheat pe pietrele tari, şi vomită. Are o amintire vagă despre cum şi-a croit drum afară din pădure, cuprins de o panică orbitoare, un coşmar de umbre şi verde înceţoşat, cu crengi care-l plesneau peste faţă. Se ridică tremurând şi merge până la malul apei. Intră până la genunchi – şocul apei reci e minunat, e lucrul care-i va reda sănătatea psihică –, apoi se apleacă să se spele de vomă pe faţă şi pe cămaşă, dar un val îl răstoarnă, aşa că, până să se ridice la loc se îneacă cu apă de mare, ud până la piele.

Acum e singur pe plajă, dar vede mişcare printre clădirile din Caiette, puţin mai departe. Preotul dispare în biserica albă de pe deal.

Când ajunge la biserică, uşa e întredeschisă

9

şi încăperea e goală. Uşa din spatele altarului este şi ea deschisă, iar dincolo de ea vede câteva pietre de mormânt, în liniştea înverzită a micului cimitir. Se strecoară pe ultimul rând de strane, închide ochii şi-şi sprijină capul în mâini. Clădirea este atât de nouă, încât biserica păstrează încă parfumul lemnului proaspăt tăiat.

— Ai căzut în ocean?

Vocea e blândă, accentul, încă indescifrabil. Noul preot – Roberts, îşi aminteşte el – stă la capătul stranei lui.

— Am îngenuncheat în apă. Să mă spăl pe faţă de vomă.

— Nu te simţi bine?

— Nu, am...

Acum pare o prostie şi puţin ireal.

— Mi s-a părut că văd ceva în pădure. După ce v-am văzut pe dumneavoastră. Am auzit ceva. Nu ştiu. Părea... supranatural.

Detaliile îi scapă deja. A intrat în pădure şi apoi, ce s-a întâmplat apoi? îşi aminteşte întunericul; notele muzicale; un sunet pe care nu l-a putut identifica; şi toate s-au sfârşit cât ai clipi. Chiar s-a întâmplat?

— Pot să stau cu tine?

— Sigur.

Preotul se aşază lângă el.

— Te-ar ajuta dacă ţi-ai deschide inima?

— Nu sunt catolic.

— Eu sunt aici sa ajut pe oricine trece pragul bisericii.

Dar detaliile se şterg deja. În momentul acela, stranietatea pe care o întâlnise Edwin în pădure fusese pe deplin descumpănitoare, dar acum se trezeşte că gândul îi zboară spre o dimineaţă deosebit de proastă de la şcoală. Avea nouă, poate zece ani, şi şi-a dat seama că nu reuşeşte să citească literele şi cuvintele din faţa lui, deoarece se răsuceau până deveneau de neînţeles, iar prin faţa ochilor i se perindau doar nişte puncte. S-a ridicat din bancă, intenţionând să meargă la intendentă, dar a leşinat. Leşinul era întuneric, dar şi sunet: un murmur şi un ciripit ca un cor de păsări, un pustiu, un gol, urmat rapid de impresia că stă comod acasă, întins pe pat – asta îşi dorea inconştient, probabil – şi apoi s-a trezit într-o linişte deplină. Sunetul a revenit treptat, de parcă ar fi răsucit cineva de un buton, liniştea s-a topit în zarvă şi agitaţie, exclamaţiile altor băieţi şi paşii iuţi ai profesorului care se apropia – „în picioare, St. Andrew, nu te mai preface bolnav” –, însă a fost momentul de adineauri, din pădure, chiar atât de diferit? Erau sunete, se gândeşte el, şi întuneric, exact ca atunci, demult. Poate că doar a leşinat.

— Mi s-a părut că văd ceva, spune Edwin încet, dar în timp ce rostesc aceste cuvinte, îmi dau seama că poate nu e aşa.

— Dacă e aşa, zice Robert blând, nu ai fi primul.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Nimic, doar că am auzit oamenii povestind, răspunde preotul. Adică, circulă poveşti.

Această adăugire stângace i se pare lui Edwin un fel de paravan, mai ales că Roberts

şi-a schimbat felul de a vorbi, în încercarea de a părea mai englez. Mai asemănător cu el. Bărbatul acesta are ceva ciudat, dar Edwin nu poate spune exact ce anume.

— Dacă pot să vă întreb, părinte, de unde sunteţi?

— De departe, răspunde preotul. De foarte departe.

— La fel ca noi toţi, nu-i aşa? adaugă Edwin, puţin iritat. Cu excepţia băştinaşilor, desigur. Când ne-am întâlnit în pădure, aţi spus că-i ţineţi locui părintelui Pike, e-adevărat?

— S-a îmbolnăvit sora lui. A plecat azi-noapte.

Edwin dă aprobator din cap, dar ceva din cuvintele preotului pare complet fals.

— Totuşi e ciudat că n-am auzit nimic despre plecarea vreunui vapor azi-noapte.

— Trebuie să-ţi mărturisesc ceva, spune Roberts.

— Ascult.

— Când te-am văzut în pădure şi ţi-am spus că mă duc la biserică, ei bine, am întors capul pentru o clipă, în timp ce mă îndepărtam.

Edwin îi priveşte fix.

— Ce-aţi văzut?

— Te-am văzut pe tine mergând pe sub un arţar. Te uitai în sus, la crengile copacului, şi atunci... ei bine, am avut impresia că vezi un lucru pe care eu nu-l văd. Era ceva acolo?

— Am văzut... de fapt, *mi s-a părut* că văd...

Dar Roberts îl priveşte prea atent şi, în liniştea

acestei biserici cu o singură încăpere, la marginea îndepărtată a lumii occidentale, pe Edwin îl încearcă o teamă ciudată. încă se simte rău – capul îi zvâcneşte de durere – şi e cumplit de obosit. Nu mai vrea să vorbească. Vrea doar să se întindă. Prezenţa lui Roberts aici i se pare lipsită de orice logică.

— Dacă Pike a plecat azi-noapte, spune Edwin, probabil că a plecat înot.

— A plecat, zice Roberts, te asigur.

— Vă daţi seama cât de însetat de noutăţi este locul ăsta, părinte, de orice fel de noutăţi? Stau la pensiune. Dacă pleca vreun vapor azi-noapte, aş fi auzit de asta la micul-dejun.

în minte îi răsare un gând evident:

— Apropo de lucruri despre care ar fi trebuit să aud, cum aţi ajuns aici? N-a sosit niciun vapor în ultimele două zile, aşadar ar trebui să presupun că aţi venit pe jos, prin pădure?

— Sincer, răspunde Roberts, nu văd în ce fel e relevant cu ce mijloc de transport am ajuns eu aici...

F.dwin se ridică, ceea ce-l obliga şi pe Roberts să se ridice. Preotul se dă în spate pe culoar, iar Edwin trece pe lângă el.

— Edwin, spune Roberts, dar Edwin a ajuns deja la uşă.

Se apropie un alt preot, urcând treptele dinspre drum: părintele Pike, întorcându-se dintr-o vizită ia fabrica de conserve sau din tabăra tăietorilor de lemne, iar chica albă aproape că-i străluceşte în lumina soarelui.

Edwin priveşte peste umăr, în biserica pustie, cu uşa din spate deschisă. Roberts a dispărut.

Mirella si Vincent / 2020

/

— Aş vrea să vă arăt ceva ciudat.

Compozitorul, celebru într-o zonă de nişă — adică nu la modui că ar fi putut să fie cu uşurinţă recunoscut pe stradă, dar al cărui nume îl cunoştea majoritatea membrilor din vreo două subculturi artistice destul de mici –, era în mod vădit stânjenit şi asuda în timp ce se apleca spre microfon.

— Sora mea avea obiceiul să facă înregistrări. Aceasta este o filmare a sa, pe care am găsit-o pusă deoparte, după moartea ei, şi care conţine un fel de eroare pe care nu mi-o pot explica.

A tăcut o clipă, în timp ce răsucea un buton de pe claviatură.

— Am compus o bucată muzicală care s-o acompanieze, dar, chiar înainte de eroare, muzica se va opri, ca să putem aprecia frumuseţea imperfecţiunii tehnice.

întâi a început muzica, o expansiune onirică de coarde, ca nişte fâsâituri care răzbăteau uşor ia suprafaţă, apoi clipul: sora lui mergea cu aparatul de filmat pe o potecă ştearsă din pădure, către un arţar bătrân. A păşit sub crengi şi a îndreptat camera spre coroană, printre frunzele verzi care străluceau în lumina soarelui, în adierea vântului, iar muzica s-a oprit aşa de brusc, încât liniştea părea următoarea măsură. Măsura de după aceasta a fost bezna: ecranul s-a înnegrit, preţ de o secundă, şi s-a auzit o scurtă harababură de sunete suprapuse – câteva note ale unei viori, o cacofonie abia perceptibilă, precum interiorul unei gări metropolitane, un *vuiet* ciudat, care sugera presiune hidraulică –

apoi, într-o clipită, momentul s-a sfârşit, s-a văzut iar copacul şi aparatul de filmat se mişca haotic, în timp ce sora compozitorului părea să – privească înnebunită în jur, uitând că are camera în mână.

Muzica s-a reluat, clipul făcând o tranziţie lină către una dintre lucrările lui mai noi, din aceasta făcând parte un clip pe care-l filmase chiar el, cinci sau şase minute cu un colţ de stradă din Toronto, de o urâţenie agresivă, dar însoţit de coardele unei orchestre care se căznea să redea ideea de frumuseţe ascunsă. Compozitorul lucra vijelios, interpreta secvenţe de note la claviatură, care o măsură mai târziu se înălţau ca o melodie de vioară, clădea muzica în straturi, în timp ce colţul de stradă din Toronto se perinda pe ecran, pe deasupra capului său.

Aflată pe primul rând, în public, Mirella Kessler plângea. Fusese prietenă cu sora compozitorului – Vincent – şi nu ştia că Vincent murise. A ieşit din sală imediat după eveniment şi a rămas o vreme în toaleta femeilor, încercând să-şi vină în fire. inspiraţii adânci, un strat întăritor de machiaj.

— Uşurel, i-a spus cu voce tare chipului ei din oglindă. Uşurel.

Venise la acest concert animată de speranţa că va vorbi cu compozitorul, ca să afle unde e Vincent. Voia să-i pună anumite întrebări. Deoarece într-o versiune a vieţii ei, aşa de îndepărtată, încât acum părea un basm, Mirella avusese un soţ – pe Faisal –, iar ea şi Faisal fuseseră prieteni cu Vincent şi cu soţul ei, Jonathan. Au fost câţiva ani magnifici, ani în care avuseseră parte de călătorii şi de bani, dar apoi s-a aşternut bezna. Fondul de investiţii al lui Jonathan s-a dovedit a fi o schemă Ponzi.

Neputând trăi cu perspectiva ruinei financiare, Faisal şi-a luat viaţa.

Mirella nu mai vorbise niciodată cu Vincent după momentul acela, pentru că i se părea imposibil ca Vincent să nu fi ştiut. Dar, la un deceniu după moartea lui Faisal, ea era la restaurant cu Louisa, iubita pe care o avea de un an, şi atunci i s-a strecurat prima oară îndoiala în suflet.

Mâncau tăieţei la un restaurant din Chelsea, iar Louisa îi povestise despre o felicitare neaşteptată, primită de ziua ei de naştere de la mătuşa Jacquie, pe care Mirella nu o cunoscuse, pentru că, mai mereu, jumătate din familia I.ouisei se duşmănea.

— Jacquie e destul de groaznică mai tot timpul, a spus Louisa, dar nu e de mirare că a devenit aşa, dacă mă întrebi pe mine.

— De ce? Ce i s-a întâmplat?

— Nu ţi-am povestit niciodată? E impresionant. Soţul ei avea o a doua familie secretă.

— Serios? Ce telenovelă!

— Stai să vezi.

Louisa s-a aplecat spre ea, să-i spună partea cea mai interesantă a poveştii:

— Şi-a instalat a doua familie *pe partea cealaltă a străzii.*

— Poftim?

— Da, a fost extraordinar. Bun, a spus Louisa, imaginează-ţi scena asta. Un tip care deţine un fond de investiţii are un apartament pe Park Avenue, o soţie casnică şi doi copii la o şcoală privată. Apogeul cuiva din Upper East Side. Apoi, într-o bună zi, mătuşa Jacquie verifică extrasul de la Amex şi acolo figurează plata taxei către o şcoală privată la care nu merge niciunul dintre copii ei. Aşa că-i dă

extrasul unchiului Mike, ceva de genul: „Ce e cu plata asta ciudată?” şi, din câte se pare, el a fost cât pe ce să facă un atac de cord chiar acolo, pe loc.

— Continuă.

— Aşa că verii mei erau la vremea aia în clasele a opta şi a noua, ceva de genul ăsta, dar se pare că unchiul Mike era şi tatăl copilului de grădiniţă de vizavi. A încurcat cârdul Amex când a făcut plata taxei pentru copilul de cinci ani.

— Stai puţin, vizavi *la propriu*?

— Da, clădirile erau faţă în faţă. Probabil că portarii de la ambele adrese cunoşteau situaţia de mulţi ani.

— Cum a fost posibil ca ea să nu-şi dea seama? a întrebat Mirella, dar trecutul o înghiţise pur şi simplu cu totul, iar acum vorbea despre Vincent.

— Bărbatul care lucrează peste program poate ascunde orice, a spus Louisa.

Ea încă vorbea despre mătuşa ei şi nu observase că Mirella era cu gândul în altă parte.

— Norocul tău că eu nu lucrez.

— Norocul meu, a repetat Mirella şi i-a sărutat mâna Louisei. Ce poveste incredibilă!

— Pe mine mă uluieşte partea cu locuitul vizavi, a spus Louisa. Alegerea locului a fost *o neobrăzare.*

— Eu nu mă hotărăsc dacă asta dovedeşte lene sau eficienţă.

Mirella se prefăcea că e în continuare acolo, în restaurant, cu Louisa, mâncând taieţei, dar era departe. Vincent jurase că nu ştia de infracţiunile soţului ei, prin mesaje vocale şterse şi printr-o declaraţie.

— Mirella.

Mâna Louisei s-a aşezat delicat pe încheietura Mirellei.

— Revino.

Mirella a oftat şi şi-a pus beţişoarele pe masă.

— Ţi-am povestit vreodată despre prietena mea Vincent?

— Soţia tipului cu schema Ponzi?

— Da. Când mi-ai povestit despre mătuşa ta, m- am dus cu gândul la ea. Ţi-am zis că am văzut-o o dată, după ce a murit Faisal?

Louisa a făcut ochii mari.

— Nu.

— Era la puţin peste un an de la moartea lui, prin urmare în martie sau aprilie 2010. Am intrat într-un bar cu nişte prieteni şi Vincent era barmaniţă acolo.

— Doamne! Şi ce i-ai spus?

— Nimic, a răspuns Mirella.

Nu o recunoscuse la început. în vremurile de belşug, Vincent îşi purta părul lung şi ondulat, ca toate celelalte ne veste-trofeu, dai în bar avea părul tuns foarte scurt, purta ochelari şi nu era machiată. în acel moment, deghizarea i se păruse Mireliei o răzbunare – *sigur că încerci să te ascunzi, monstrule* –, dar acum intrase în scenă o anumită ambiguitate: o explicaţie alternativă plauzibilă pentru părui scurt/ochelarii/lipsa machiajului era aceea că unul sau altul dintre investitorii păcăliţi de soţul ei putea intra acolo în orice clipă. Manhattanul nu ducea lipsa de investitori păcăliţi în vremurile alea.

— M-am prefăcut că n-o cunosc, i-a spus ea acum Louisei. Drept răzbunare, presupun. N-am fost prea mândră de mine. Ea a susţinut mereu că nu ştia ce face Jonathan, dar eu m-am gândit: *Sigur că ştiai. Cum ar fi fost posibil să nu ştii? Ştiai şi l-ai lăsat pe Faisal să piardă totul, iar acum e mort.* Numai la asta mă puteam gândi în vremurile alea.

Louisa a dat din cap.

— Normal că ştia, a spus ea.

— Dar dacă nu ştia?

— Ţi se pare plauzibil? a întrebat Louisa.

— Nu mi se părea, la vremea aia. Dar îmi povesteşti despre biata ta mătuşă Jacquie şi, ei bine, dacă poţi ascunde un copil de cinci ani înseamnă că poţi să ascunzi şi o schemă Ponzi.

Louisa şi-a întins braţele peste masă şi a luat-o pe Mirella de mâini.

— Ar trebui să discuţi cu ea.

— Habar n-am cum s-o găsesc.

— Trăim în 2019, a spus Louisa. Nimeni nu e invizibil.

Dar Vincent era. La vremea aceea, Mirella lucra ca recepţioneră la un magazin exclusivist de gresie, undeva în apropiere de Union SquaTe. Era genul de loc care nu avea nevoie de mulţi clienţi, pentru că, atunci când oamenii cheltuiau bani acolo, tocau zeci de mii de dolari. În dimineaţa de după cina cu Louisa, omorându-şi timpul vreme de o oră, în linişte, în spatele biroului mare cât o maşină, Mirella a căutat-o pe Vincent. întâi a încercat cu numele de familie al soţului ei. Când a căutat „Vincent Alkaitis”, a găsit numai imagini vechi de la evenimente mondene, unele în care apărea şi Mirella – petreceri, gale etc. –, şi, de asemenea, pagini cu Vincent la şedinţa pentm pronunţarea sentinţei, cu o faţă inexpresivă, îmbrăcată într-un costum gri, şi absolut nimic altceva. Imaginile cele mai recente erau din 2011. „Vincent Smith” a returnat rezultate care trimiteau la zeci de oameni diferiţi, majoritatea bărbaţi, dar niciunul nu se referea la acea Vincent pe care o căuta ea. Nu a găsit-o pe Vincent nici pe reţelele sociale, nici altundeva.

S-a lăsat pe speteaza scaunului, descurajată.

Sus, deasupra biroului ei, bâzâia o lumină.

Mirella se machia foarte puternic la serviciu, iar după-amiaza, când era obosită, îşi simţea uneori faţa grea. Pe întinderea vastă de plăci albe a zonei în care era expusă marfa, un reprezentant de vânzări singuratic îi arăta unui client fiecare nuanţă posibilă din materialul compozit pentru care era recunoscută firma lor, material care semăna cu piatra, dar nu era piatră.

Părinţii lui Vincent muriseră cu mult timp în urmă, dar ea mai avusese un frate. Ca să smulgă din smârcuri numele acestui frate, a trebuit să se scufunde adânc în memorie, până într-un loc pe care Mirella încerca, în general, să-l evite. A aruncat o privire spre uşă, asigurându-se că nu se apropie niciun client, apoi a închis ochii, a inspirat de două ori adânc şi a scris „Paul Smith + compozitor” în fereastra Google.

Aşa a ajuns la Academia de Muzică din Brooklyn patru luni mai târziu, aşteptându-l la filtrarea artiştilor pe Paul James Smith. Spera ca el să-i poată spune cum s-o găsească pe Vincent. Dar Vincent murise, ceea ce însemna că discuţia urma să se deruleze cu totul altfel, filtrarea artiştilor se afla pe o stradă rezidenţială liniştită, în timp ce aştepta, Mirella se plimba de colo- colo, fără să se îndepărteze mai mult de câţiva metri. Era spre sfârşitul lui ianuarie, dar neobişnuit de cald pentru acea perioadă, cu mult peste temperatura de îngheţ. O singură persoană mai aştepta împreună cu ea: un bărbat de aproximativ aceeaşi vârstă, puţin peste treizeci de ani, îmbrăcat în jeanşi şi un sacou banal. Hainele îi erau prea mari. El a dat din cap spre ea, a dat şi ea din cap spre el, apoi a început o stânjenitoare aşteptare. S-a scurs ceva timp. Câţiva angajaţi au plecat fără să le arunce vreo privire.

Apoi, în sfârşit, a ieşit fratele lui Vincent, uşor tras la faţă, deşi, la drept vorbind, nimeni nu arăta prea sănătos în lumina portocalie a felinarelor de pe strada aceea.

— Paul... a spus Mirella, în acelaşi moment în care bărbatul de lângă ea a zis „Scuză-mă...”, apoi au făcut schimb de priviri sfioase şi au tăcut, în timp ce Paul se uita când ia unul, când la celălalt.

Un al treilea bărbat se apropia rapid, un tip palid, cu o pălărie fedora şi un trenci.

— Bună! le-a spus Paul tuturor.

— Bună! a răspuns nou-venitul.

Şi-a scos pălăria, expunându-şi chelia în toată splendoarea ei.

— Daniel McConaghy. Sunt un mare admirator al tău. Excelent spectacol!

Paul a căpătat brnsc vreo doi centimetri în înălţime şi câţiva waţi în luminozitate când a făcut un pas înainte, să-i strângă mâna omului.

— Mulţumesc, a spus el, întotdeauna mă bucur să-mi cunosc fanii.

A privit în jur, aşteptând ceva şi de la Mirella şi de la tipul care înota în haine.

— Gaspery Roberts, a spus bărbatul cu hainele prea mari. Minunat spectacol!

— Sper că nu te simţi jignit, a intervenit tipul cu pălăria fedora. Nu cred că eşti murdar pe mâini sau mai ştiu eu ce, dar am devenit obsedat de dezinfectant, de când a apărut la ştiri povestea aia despre Wuhan.

îşi freca mâinile cu un zâmbet împăciuitor.

— Obiectele contaminate nu sunt o cale importantă de transmitere a COVID-19, a spus Gaspery.

Obiectele contaminate COVID-19? Mirella nu auzise niciodată vreunul dintre aceşti termeni, iar ceilalţi doi păreau şi ei încruntaţi.

— Ah, aşa e, a adăugat Gaspery, parcă pentru sine, e abia ianuarie.

Apoi a redevenit concentrat.

— Paul, aş putea să-ţi ofer ceva de băut şi să-ţi pun câteva întrebări scurte despre munca ta?

Avea un uşor accent, pe care Mirella nu ştia de unde să-l ia.

— Mi se pare o idee excelentă, a spus Paul. Mi-ar prinde foarte bine ceva de băut.

Apoi s-a întors spre Mirella.

— Mirella Kessler, s-a prezentat ea. Am fost prietenă cu sora ta.

— Vincent, a spus el încet.

Mirella nu-i putea înţelege prea bine expresia. Tristeţe, dar şi străfulgerarea a ceva ascuns. Preţ de un moment, nimeni n-a spus nimic.

— Auziţi, a continuat el, cu o veselie forţată, n- ar fi mai bine să bem *cu topi* ceva?

Au ajuns la un mic restaurant franţuzesc aflat la câteva cvartale distanţă, vizavi de un parc ce părea, din locul în care stătea Mirella, un deal pe care un zid înalt de susţinere se căznea să-l cuprindă. Ea nu cunoştea deloc Brooklynul, aşa că totul era misterios aici, nu avea niciun punct de reper, în afară de vaga impresie că, dacă ieşea pe uşa restaurantului, vârfurile clădirilor din Manhattan se aflau undeva, în stânga. Şocul iniţial al veştii despre moartea lui Vincent se atenuase puţin, fiind înlocuit de o epuizare fără margini. Stătea lângă tipul cu pălăria fedora, pe care uitase cum îl cheamă, şi vizavi de Gaspery, care era aşezat lângă Paul. Tipul cu pălărie o ţinea una şi bună cu genialitatea lui Paul, cu evidentele lui influenţe, cu datoria artistică faţă

de Warhol etc.; îi plăcuse opera lui Paul de la început, colaborarea aceea experimentală, inovatoare cu artistul ăla video – cum îl chema? – la Miami Basel, ce salt fusese când Paul începuse să-şi folosească propriile înregistrări, în loc să colaboreze cu alţii, şi dă-i înainte tot aşa. Paul radia. îi plăcea la nebunie să fie lăudat, dar cui nu-i place? Ea stătea cu faţa spre fereastră, iar privirea îi tot rătăcea peste umărul lui Gaspery, spre parc. Dacă ar fi avut loc un cutremur şi s-ar fi dărâmat zidul de susţinere, oare parcul s-ar fi revărsat peste stradă şi ar fi îngropat restaurantul? Mirella a redevenit atentă în clipa în care a auzit numele lui Vincent.

— Aşadar sora ta, Vincent, a filmat clipul ala ciudat de la reprezentaţia ta din seara asta?

Acesta era Gaspery, bărbatul cu un nume memorabil, pentru că nu-l mai auzise până atunci.

Paul a râs.

— Spune-mi ce clip de-al meu *nu este* ciudat, a zis el. l-am acordat anul trecut un interviu unui tip care îmi tot spunea că sunt *sui generis,* iar la un moment dat i-am zis: „Erate, poţi să spui *straniu. Straniu, ciudat* sau *excentric,* ai de unde alege”. După aceea, interviul a decurs mult mai bine, să vă spun cinstit.

A râs tare, povestindu-.şi anecdota, şi la fel a făcut posesorul pălăriei fedora.

Gaspery a zâmbit.

— M-am referit la clipul cu poteca din pădure, a insistat el. Cu întunericul şi sunetele ciudate.

— Ah. Da. Âla e al lui Vincent. A zis că pot să-l folosesc.

— A fost filmat aproape de locul în care ai crescut? a întrebat Gaspery.

— Văd cl ai venit pregătit, a remarcat Paul pe un ton aprobator.

Gaspery a înclinat din cap.

— Eşti din Columbia Britanică, nu-i aşa?

— Da. Dintr-un locşor numit Caiette, din nordul insulei Vancouver.

— Ah, din apropiere de insula Prince Edward, a spus posesorul pălăriei, sigur pe sine.

— Dar nu prea am crescut acolo, a explicat Paul, dând impresia că n-a auzit. Vincent a crescut acolo. Acelaşi tată, mame diferite, aşa că eu mergeam doar vara şi de Crăciun, o dată la doi ani. Dar da, acolo a fost filmată înregistrarea.

— Momentul... momentul acela din înregistrare, a continuat Gaspery, anomalia aia, în lipsa unui cuvânt mai potrivit. Tu ai văzut aşa ceva cu ochii tăi?

— Numai când băgăm LSD, a spus Paul.

— Air, a făcut tipul cu pălărie, înviorându-se brusc, nu mi-arn dat seama că există o influenţă psihedelică în opera ta.

S-a aplecat înainte, pregătit parcă să se destăinuie.

— Şi eu am intrat puternic în psihedelice. Odată ce treci la doze mari, începi să-ţi dai seama de anumite lucruri despre lume. Totul e în mare parte rodul iluziei, nu-i aşa?

Gaspery i-a aruncat o privire tulburată. Mirella l-a privit, în timp ce pândea ocazia să întrebe de Vincent. Gaspery părea străin într-un fel pe care ea nu-l înţelegea prea bine.

— Şi, odată ce înţelegi *asta,* spunea posesorul pălăriei fedora, totul începe să se lege, nu-i aşa? Un amic de-ai mei se chinuia să se lase de ţigări. Tipul trebuie să fi încercat de şase sau opt ori. Nu putea şi pace. Nu reuşea. Apoi, la un moment dat, a luat LSD şi pac! Mă

sună a doua zi, seara, şi zice: „Dan, e un miracol, nici măcar n-am mai simţit nevoia de-o ţigară azi”. Ascultă la mine, a fost...

— Ce s-a întâmplat cu ea? l-a întrebat Mirella pe Paul.

Ştia că e nepoliticoasă, dar nu-i păsa, stătea acolo şi simţea cum îmbătrâneşte cu fiecare minut, cum se scufundă în suferinţă, şi voia să afle ce s-a întâmplat cu prietena ei, ca să-i poată lăsa în plata Domnului pe oamenii ăştia.

Paul a clipit de câteva ori, de parcă ar fi uitat că era acolo.

— A căzut peste bordul unui vapor, a spus el. Acum vreun an şi jumătate... nu, acum doi ani. S-au împlinit doi ani luna trecută.

— Ce fel de vapor? Era în croazieră?

Posesorul pălăriei fedora îşi fulgera băutura cu privirea, dar Gaspery asculta conversaţia cu mare interes.

— Nu, era... Nu ştiu în ce măsură eşti ia curent cu ce i s-a întâmplat la New YorJk, a spus Paul, nebunia aia cu soţul ei, când s-a dovedit că era un escroc...

— Soţul meu a investit în schema Ponzi a soţului ei, a spus Mirella. Ştiu bine ce s-a întâmplat.

— Doamne! a exclamat Paul. Şi a...?

— Stai puţin, a intervenit tipul cu pălărie, vorbim despre Jonathan Alkaitis?

— Da, a răspuns Paul. Ştii povestea?

— Infracţiunea aia a fost de domeniul *fantasticului,* a spus posesorul pălăriei. Care a fost amploarea fraudei, douăzeci de miliarde de dolari? Treizeci? îmi amintesc unde eram când au anunţat la ştiri. Au urmat apeluri de la mama, se pare că economiile tatei pentru pensionare erau...

— îmi spuneai despre vapor, i-a retezat-o

Mirella.

Paul a clipit.

— Exact. Da.

— Ai o mică problemă, întrerupi întruna, i s-a adresat Mireliei posesorul pălăriei. Fără supărare.

— Nu vorbea nimeni cu tine, a răspuns Mirella. I-am pus o întrebare lui Paul.

— Da, eu şi Vincent n-am păstrat legătura câţiva ani, a explicat Paul, dar, după ce Alkaitis a părăsit-o şi a fugit din ţară, presupun că Vincent a făcut cursuri, a obţinut vreo diplomă şi a plecat pe mare, ca bucătăreasă pe un cargobot.

— Ah! a făcut Mirella. Incredibil!

— Pare o viaţă interesantă, nu-i aşa?

— Şi ce i s-a întâmplat?

— Nu ştie nimeni, de fapt, a spus Paul. A dispărut pur şi simplu de **pe vapor.** Se **paTe** că a fost un accident. Cadavrul n-a fost găsit.

Mirella nu şi-a dat seama că va plânge, până să simtă lacrimile rostogolindu-i-se pe obraji. Toţi bărbaţii de la masă păreau teribil de stânjeniţi. Numai Gaspery s-a gândit să-i dea un şerveţel.

— S-a înecat, a spus ea.

— Da. Adică, aşa se pare. Erau la sute de kilometri de uscat. A dispărut pe vreme rea.

— Cel mai tare se temea de înec.

Mirella şi-a tamponat faţa cu şerveţelul. în liniştea care se lăsase, micile zgomote ale restaurantului se amplificau în jurul lor: ciorovăiala discretă, în franceză, a unui cuplu aşezat la o masă din apropiere, zăngănitul veselei de ia bucătărie, zgomotul uşii de la toaletă, închizându-se.

— în fine, a continuat Mirella, mulţumesc că mi-ai spus. Şi mulţumesc pentru băutură.

Nu ştia cine avea să plătească pentru băutură, dar era clar că nu ea. S-a ridicat şi a ieşit din restaurant, fără să privească înapoi.

Afară, s-a simţit dezorientată. Ştia că ar trebui să ia un Uber şi să meargă acasă, să meargă direct acasă, să doarmă şi să nu facă nicio prostie, cum ar fi să se plimbe după lăsarea întunericului printr-un cartier necunoscut, dar Vincent murise. Va găsi un loc în care să se aşeze preţ de câteva minute, a decis Mirella, doar ca să se adune. Cartierul i se părea destul de inofensiv, nu era nici chiar atât de târziu, unde mai pui că nu se temea de nimic, aşa că a traversat strada şi a intrat în parc.

În parc era linişte, dar nu pustiu, în niciun caz pustiu. Oameni care se mişcau între băltoace de lumină, cupluri care se ţineau pe după umeri şi mici grupuri de prieteni, o femeie care îngâna o melodie. A simţit o ameninţare plutind în aer, dar nu ea era ţinta. Cum fusese posibil ca Vincent să moară? Era imposibil, totul era imposibil. S-a aşezat pe o bancă şi şi-a pus căştile, să se poată preface că nu aude, în cazul în care cineva ar fi vrut să intre în vorbă cu ea, şi a încercat să se facă invizibilă cu puterea minţii. Avea să stea aici un timp, să stea şi să se gândească la Vincent, sau avea să stea aici până va găsi o cale să nu se mai gândească la Vincent, apoi va merge acasă şi se va culca. Dar gândul i-a zburat la Jonathan, fostul soţ al lui Vincent, care îşi trăia viaţa într-un hotel de lux din Dubai. Gândul că el era acolo, indiferent unde s-ar fi aflat, că cerea să-i fie adusă mâncarea în cameră, să i se schimbe cearşafurile şi că înota în piscina hotelului – *în timp ce Vincent era moartă* – era o grozăvie.

Un bărbat s-a oprit în faţa ei, după care s-a

aşezat pe bancă. Mirella s-a întors şi l-a văzut pe Gaspery, aşa ca şi-a scos căştile.

— Iartă-mă, a spus el, te-am văzut intrând în parc şi... chiar dacă nu e un cartier rău famat...

Nu şi-a terminat gândul, pentru că nu era nevoie. Pentru o femeie singură în parc după lăsarea întunericului, orice cartier erău famat.

— Cine eşti? a întrebat Mirella.

— Sunt un fel de investigator, a spus Gaspery. O să mă crezi nebun, dacă intru în detalii.

Avea un aer familiar, i se părea ei acum, profilul lui avea ceva care îi trezea amintiri vagi, dar nu putea spune cu exactitate ce anume.

— Ce investighezi?

— Uite, voi fi cinstit cu tine, nu mă interesează domnul Smith, nici arta lui, a recunoscut Gaspery.

— Stai la rând.

— Dar mă interesează, ei bine, un anumit tip de anomalie, precum momentul acela din înregistrare, în care se înnegreşte imaginea. Am aşteptat lângă intrarea artiştilor, special ca să-l întreb despre asta.

— Da, chiar e un moment ciudat.

— Pot să te întreb dacă prietena ta a vorbit vreodată despre momentul acela? Dat fiind că era înregistrarea ei, în fond.

— Nu, a spus Mirella, din câte ţin eu minte.

— E de înţeles, a răspuns Gaspery. Trebuie să fi fost foarte mică atunci când a făcut înregistrarea aceea. Uneori lucrurile pe care le vedem în copilărie nu ne rămân în memorie.

Lucrurile pe care le vedem în copilărie.

— Cred că te-am mai văzut, a intervenit Mirella.

îi privea faţa din profil, în lumina slabă. El s-a întors spre ea, iar Mirella a fost sigură.

— in Ohio.
— Parcă ai fi văzut o fantomă.

Mirella s-a ridicat de pe bancă.

— Tu erai sub pasaj, a spus ea. în Ohio, când eram mică. Tu erai, nu-i aşa?

El s-a încruntat.

— Cred că mă confunzi.
— Nu, eu cred că tu erai. Tu erai sub pasaj. Chiar înainte să vină poliţia, înainte să te aresteze. Mi-ai spus pe nume.

Dar el părea sincer nedumerit.

— Mirella, eu...
— Trebuie să plec.

Mirella a pornit în grabă, nu alerga, dar mergea în felul acela vijelios, de neoprit, pe care şi-l perfecţionase de-a lungul anilor în oraşul New York, a ţâşnit din parc, a ieşit din nou în stradă, unde, în strălucirea ca de acvariu a restaurantului franţuzesc, bărbatul cu pălărie fedora şi fratele lui Vincent discutau aprins. Gaspery nu o urmase. Mirella se bucura că bărbatul purta cămaşă albă; ar fi ieşit în evidenţă în întuneric. S-a afundat în umbrele unei străzi rezidenţiale. A trecut iute pe lângă case vechi din gresie feruginoasă, care se ridicau frumoase în luminile felinarelor, pe lângă garduri de fier şi copaci bătrâni; iute, tot mai iute, spre luminile puternice ale unui bulevard plin de magazine, unde un taxi galben rula lin prin intersecţie, ca o şaretă, ca un miracol – un taxi galben în Brooklyn! –, iar ea l-a oprit şi a urcat. O clipă mai târziu, taxiul trecea în viteză pe podul Brooklyn, în timp ce Mirella plângea încet pe bancheta din spate. Şoferul i-a aruncat o privire în oglinda retrovizoare – ah, buna-cuviinţă a străinilor din acest oraş aglomerat! –, dar n-a spus nimic.

Când era copil, Mirella locuia cu mama şi cu

2

sora ei mai mare, Susanna, într-un duplex din zona semiruraiă a statului Ohio. Complexul de locuinţe era situat într-un loc populat cu malluri şi supermarketuri. Terenurile agricole se întindeau până în spatele parcării de la Walmart. Câţiva kilometri mai departe, se afla o închisoare. Mama Mirellei avea două slujbe şi petrecea foarte puţin timp acasă. Dimineaţa devreme – cu mult înainte să se lumineze de ziuă în timpul iernii –, mama Mirellei şi a Susannei se trezea după câteva ore de somn, le turna lapte peste cereale fiicelor ei, le aranja părul în timp ce-şi bea cafeaua, sfârşită de oboseală, şi le ducea cu maşina la şcoală. înainte de plecare îşi săruta fiicele, care petreceau la şcoală următoarele zece ceasuri – le ducea mai devreme, apoi aveau ore, după care rămâneau la afterschool – până când, la sfârşitul după-amiezii, luau un autobuz care le lăsa la vreun kilometru depărtare de casă.

Era o distanţă periculoasă. Trebuiau să traverseze un pasaj. Pasajul o speria pe Mirella, dar în toţi anii în care locuise acolo, de la vârsta de cinci ani şi până când a renunţat la şcoală şi a luat un autobuz spre oraşul New York, la şaisprezece ani, nu s-a petrecut decât un singur incident cu adevărat groaznic. Mirella avea nouă ani, ceea ce însemna că Susanna avea unsprezece, când au auzit focuri de armă după ce a plecat autobuzul, dar sunetele erau limpezi numai privind retrospectiv. în momentul acela, s-au privit în lumina apusului iernatic, iar Susanna a ridicat din umeri.

— Probabil că e vreo maşină care dă rateuri sau ceva de genul ăsta, a spus ea şi Mirella, care ar fi crezut orice îi spunea Susanna, şi-a prins sora de mână şi au pornit împreună la drum.

Ningea. Intrarea în pasaj era o peşteră întunecoasă, care aştepta să le înghită. £ *bine,* şi-a spus Mirella, *c bine, e bine,* pentru că mereu era bine, dar nu şi de data asta. Când s-au afundat în umbră, zgomotul s-a auzit din nou, acum imposibil de puternic. S-au oprit.

Doi bărbaţi erau întinşi pe pământ, la câţiva metri în faţa lor. Unul stătea complet nemişcat; celălalt era cuprins de convulsii. în lumina slabă, de la distanţa aceea, nu vedea exact ce li se întâmplase. Un al treilea bărbat stătea prăvălit, sprijinit de un zid, iar în mână îi atârna o armă. Un ai patrulea fugea – se auzea doar ecoul paşilor lui –, dar Mirella l-a observat preţ de o clipă, în timp ce escalada un parapet de la capătul îndepărtat al pasajului şi se făcea nevăzut.

Mult timp, cu toţii – Mirella, Susanna, bărbatul cu arma, cei doi bărbaţi morţi sau pe moarte, întinşi pe pământ – au rămas îngheţaţi, ca într-un peisaj de iarnă. Pentru câtă vreme? Părea o eternitate. Câteva ore, zile. Bărbatul cu arma părea adormit, sedat; capul i-a căzut înainte o dată sau de două ori. Apoi s-au ivit girofarurile poliţiei, albastre şi roşii, revărsându-se peste el, iar asta a părut să-l trezească. S-a uitat atent la arma din mâna lui, de parcă n-ar fi ştiut cum a ajuns acolo, apoi a întors capul şi le-a privit direct pe fete.

— Mirella, a spus el.

Apoi s-au iscat ţipete şi confuzie, un roi de uniforme închise la culoare – *Aruncă urma! Aruncă arma!* – şi, chiar daca evenimentul avusese loc cu adevărat, chiar dacă ea şi Susanna discutaseră cu poliţia şi apăruse până şi un articol în ziare a doua zi („Doi morţi sub pasajul superior: suspectul se află în arestul poliţiei”), a fost simplu să se convingă, în anii care au urmat, că-şi imaginase această parte finală, că el nu-i spusese cu adevărat pe nume. De unde i-ar fi putut şti numele? Susanna nu-şi amintea să fi auzit ceva.

Dar, după atâţia ani, aşezată pe bancheta din spate a unui taxi care se îndrepta spre Manhattan, la adăpostul unei alte vieţi, Mirella se confrunta cu o certitudine de care nu putea scăpa: bărbatul din tunel era Gaspery Roberts.

A închis ochii, încercând să se liniştească, dar telefonul i-a vibrat în mână. Un mesaj de la iubita ei: *Vii la petrecerea lui Jess?*

I-a luat o clipă să-şi amintească. Apoi i-a răspuns – *Sunt pe drum* – şi a făcut un gest din mână, încercând să prindă privirea taximetristului în oglinda retrovizoare.

— Scuzaţi-mă.

— Da, doamnă, a spus el pe un ton oarecum suspicios, pentru că femeia tocmai plânsese.

— Pot să vă dau o altă destinaţie? Trebuie să ajung în Soho.

A trebuit sa străbată toată mulţimea adunată la petrecere ca s-o găsească pe Louisa, care fuma o ţigară pe o terasă – în realitate, doar un petic de acoperiş dat cu bitum. A sărutat-o şi apoi s-a aşezat stânjenită lângă ea, pe o bancă îngustă de piatră.

— Ce faci? a întrebat-o Louisa.

Locuiau separat, dar petreceau mult timp

împreună.

3

— Binişor, a răspuns Mirella, pentru că nu voia să discute despre asta.

Era tulburător de simplu s-o mintă pe Louisa. Ştia că e nedrept să compari oamenii, toată lumea ştie asta, dar una dintre problemele pe care le avea în momentul acela era că Louisa i se părea infinit mai puţin interesantă decât Vincent. Louisa avea o anume neprihănire, lăsa impresia că a fost protejată de muchiile tăioase ale vieţii, lucru care era mai puţin atrăgător acum decât înainte.

— Sunt un pic obosită, a spus Mirella. N-am dormit prea bine.

— De ce?

— Nu ştiu, a fost o noapte din alea proaste.

O altă problemă a serii: aceasta era petrecerea lui Jess, iar Jess era prietena Mirellei, nu a Louisei. în cealaltă viaţă a Mirellei, viaţa ei din urmă cu mult timp, în care totul era altfel, fusese pe terasa asta cu Faisal. Acum, la fel ca atunci, spaţiul era decorat cu ghirlande de lumină şi palmieri în ghivece, dar tot părea fundul unei gropi. Acesta era dezavantajul faptului că păstrase câţiva prieteni din viata ei cu Faisal –

erau locuri periculoase ici-colo, locuri în care o puteau înghiţi amintiri din altă viaţă, iar terasa asta era unul dintre ele. într-o altă noapte, la altă petrecere – în urmă cu paisprezece ani? treisprezece? –, ea şi Vincent stătuseră aici, puţin chercheiite, şi priviseră micul petic de cer întunecat, deoarece Vincent jura că vede Steaua Nordului.

— E acolo, spusese Vincent. Uite, urmăreşte-mi degetul. Nu e chiar aşa de luminoasă.

— Ăla e un satelit, a spus Mirella.

— *Ce e* un satelit? a întrebat Faisal, în timp ce ieşea pe balcon.

Sosiseră separat şi era prima oară când îl vedea în ziua aceea. L-a sărutat, iar Mirellei nu i-a scăpat felul în care i-a privit Vincent, înainte să se uite din nou la cer. Printre diferenţele dintre Mirella şi Vincent se număra faptul că Mirella chiar îşi iubea soţul.

— Acolo, a spus Mirella şi a arătat cu degetul. Se deplasează, nu-i aşa?

Faisal a mijit ochii.

— Va trebui să te cred pe cuvânt, a răspuns el. Cred că e cazul să-mi schimb ochelarii.

A privit împrejur, observând spaţiul înghesuit, cu braţul în jurul taliei ei.

— Doamne! a exclamat el. Ce capcane pot fi clădirile astea în cazul unui incendiu, deşi e drept că sunt fermecător de boeme!

Era adevărat. Clădirile se înălţau pe toate părţiie. Trei ziduri aparţineau altor clădiri, iar în al patrulea era decupată uşa care ducea înapoi la petrecere. Atât de mulţi ani mai târziu, în timp ce stătea aici cu Louisa, Mirella a închis

ochii pentru o clipă, ca să nu-l mai vadă pe Faisal privind cerul.

— Ce-ai făcut toată ziua? a întrebat Louisa.

Fusese o vreme în care Mireliei îi plăceau întrebările Louisei – ce privilegiu, crezuse ea cândva, să fie cu cineva care era aşa de *interesat,* interesat de tot ce făcea ea cât era ziua de lungă, un om cămia îi păsa îndeajuns încât să întrebe –, dar astă-seară erau o indiscreţie.

— Am mers la plimbare. Am spălat rufe. Am căscat ochii pe Instagram, în mare măsură.

Gaspery Roberts nu putea fi în niciun caz bărbatul din pasaj, acum, că se gândea la asta, pentru că incidentul avusese loc în urmă cu câteva zeci de ani, iar el nu îmbătrânise.

— A fost plăcut?

— Sigur că nu, a răspuns Mirella, puţin mai tăios decât intenţionase, iar Louisa a privit-o surprinsă.

— Ar trebui să mergem undeva, a propus Louisa. Poate să închiriem o căsuţă de vacanţă, să plecăm din oraş câteva zile.

— Bună idee.

Dar Mirella a fost surprinsă de nefericirea care a cuprins-o la auzul acestei sugestii. Şi-a dat seama că îşi dorea foarte mult să nu închirieze cu Louisa o căsuţă de vacanţă.

— Dar mai întâi, a spus Louisa, vreau să mai beau ceva.

A intrat în apartament şi Mirella a rămas singură un timp, după care a venit o femeie să-i ceară un foc, oferindu-se să-i ghicească în schimb viitorul. Mirella a întins mâinile aşa cum i s-a spus, cu palmele în sus, jenată de felul în care îi tremurau. Cum era oare posibil să i se fi risipit dragostea faţă de Louisa, atât de brusc,

de total? Cum era oare posibil ca bărbatul din tunelul din Ohio să fi reapărut atât de mulţi ani mai târziu, în New York? Cum fusese oare posibil ca Vincent să moară? Ghicitoarea i-a acoperit Mireliei mâinile cu ale ei, palmele aproape li se atingeau, şi a închis ochii. Mirellei îi plăcea că o poate privi neobservată. Ghicitoarea era ceva mai în vârstă decât crezuse la început, avea în jur de treizeci de ani, şi pe faţă i se zăreau primele riduri. Purta un aranjament complicat de eşarfe.

— De unde eşti? a întrebat ea.

— Din Ohio.

— Nu, de unde te tragi, de fapt.

— Tot din Ohio.

— Ah! Mi s-a părut că sesizez un accent.

— Şi accentul e tot din Ohio.

Ghicitoarea încă avea ochii închişi.

— Ai un secret, a spus ea.

— Ca toată lumea, nu?

A deschis ochii.

— Spune-mi-l pe-al tău, eu ţi-l spun pe-al meu şi nu ne vom revedea niciodată, a zis ea.

Era o propunere tentantă.

— Bine, a încuviinţat Mirella. Dar începi tu.

— Secretul meu e că urăsc oamenii, a spus femeia cu sinceritate, şi pentru prima oară Mirella a simţit că o place.

— Toţi oamenii?

— Toţi, mai puţin vreo trei, a spus ea. E rândul tău.

— Secretul meu e că vreau să ucid un bărbat.

Era oare adevărat? Mirella nu era sigură. Dar părea adevărat.

Privirea ghicitoarei a ţâşnit spre chipul Mirellei, ca şi cum ar fi încercat să-şi dea seama

dacă e o glumă.

— Un bărbat anume? a întrebat ea.

A zâmbit nesigură – *Glumeşti, nu? Te rog, spune-mi că glumeşti* –, dar Mirella n-a zâmbit şi ea.

— Da, a răspuns Mirella. Un bărbat anume.

Acest lucru a devenit adevărat în clipa în care l-a rostit.

— Cum se numeşte?

— Jonathan Alkaitis.

Când rostise oare ultima dată numele ăsta cu glas tare? Şi l-a repetat pentru sine, mai încet de data asta.

— De fapt, poate că doar vreau să vorbesc cu el. Nu ştiu.

— Destui de mare diferenţa, a remarcat ghicitoarea.

— Da.

Mirella a închis ochii ca să pună un paravan între ea şi întunericul cerului, tumultul petrecerii din apropiere, duhoarea fumului de ţigară şi faţa ghicitoarei.

— Cred că va trebui să mă hotărăsc.

— Bine, a spus ghicitoarea, şi mersi pentru foc.

S-a îndepărtat agale de Mirella şi a dispărut în mulţimea adunată ia petrecere, pe o uşă deschisă precum un portal către o lume pierdută. Era o noapte rece şi luna strălucea deasupra oraşului New York. Mirella a rămas o clipă s-o privească, apoi s-a întors la petrecere, care semăna cu un vis pe care-l avusese odată, totul numai culoare, zarvă şi lumini. Louisa dansa în living. Mirella a privit-o pentru un moment, apoi a trecut prin mulţime.

— Mă doare capul, a spus Mirella. Cred că plec.

Louisa a sărutat-o şi Mirella a ştiut că se terminase. N-a simţit nimic.

— Sună-mă, a zis Louisa.

— *Adieu,* a răspuns Mirella în timp ce se îndepărta cu spatele prin mulţime, iar Louisa, care nu vorbea franceză şi nu înţelegea subtilităţile, i-a trimis un sărut din vârful degetelor.

Ultimul turneu de promovare a cărţii pe Pământ / 2203

Prima oprire din turneul de promovare a cărţii era oraşul New York, unde Olive a avut sesiuni de autografe la două librării, după care şi-a făcut timp să se plimbe o oră prin Central Park, înainte de cina organizată de proprietarul librăriei. Sheep Meadow pe înserat: lumină argintie, frunze ude, căzute pe iarbă. Cerul era ticsit de nave spaţiale care zburau la joasă altitudine, iar în depărtare, luminile precum stelele căzătoare ale navelor aeriene cu cei care se întorceau de la serviciu ţâşneau în sus, spre colonii. Olive s-a oprit un moment să se orienteze, apoi s-a îndreptat spre străvechea siluetă dublă a clădirii Dakota. în spatele ei se înălţau turnuri cu o sută de etaje.

în Dakota aştepta noua agentă de publicitate a lui Olive, Aretta, cea care se ocupa de toate evenimentele din Republica Atlantică. Aretta era puţin mai tânără decât Olive şi respectuoasă într- un fel care-i provoca disconfort. Când Olive a intrat pe hol, Aretta s-a ridicat repede, iar holograma cu care tocmai discutase s-a stins.

— A fost plăcută plimbarea prin parc? a întrebat ea, zâmbind deja în aşteptarea unui răspuns afirmativ.

— Foarte plăcută, mulţumesc, a răspuns Olive.

N-a adăugat şi M-a făcut să-mi doresc să pot trăi pe Pământ, pentru că ultima oară când i se destăinuise unui agent, acesta o pârâse la cină – „Ştiţi ce mi-a spus Olive pe drum?” anunţase entuziasmat un librar din Montreal în faţa librarilor adunaţi în jurul unei mese pline, dintr-un restaurant, „Mi-a spus că are ceva emoţii înainte de lansare!” –, aşa că acum politica lui Olive era să nu dezvăluie nimic, câtuşi de puţin personal, nimănui, niciodată.

— Ei bine, a spus Aretta, probabil că n-ar fi rău să mergem la locul evenimentului. E la şase-şapte blocuri distanţă, ce zici, poate, să…?

— Mi-ar face mare plăcere să merg pe jos, a răspuns Olive, dacă nu te deranjează.

Au ieşit împreună în oraşul argintiu.

Oare Olive îşi dorea cu adevărat să poată trăi pe Pământ? Ezita în această chestiune. Trăise toată viaţa pe cei cincizeci de kilometri pătraţi ai celei de-a doua colonii selenare, numită atât de imaginativ Colonia Doi. 1 se părea frumoasă – Colonia Doi era un oraş din piatră albă, cu turnuri ascuţite, străzi mărginite de copaci, cu mici parcuri, cartiere cu clădiri înalte, care alternau cu altele, alcătuite din case micuţe şi peluze miniaturale, cu un râu care curgea pe sub galeriile pietonale –, dar oraşele care nu sunt rodul planificării urbane prezintă şi ele avantaje. Colonia Doi era liniştitoare în simetria şi ordinea ei. Uneori ordinea poate fi necruţătoare.

La coada pentru autografe, de după lansarea din Manhattan din noaptea aceea, un tânăr s-a aşezat în genunchi în faţa mesei, astfel încât să

o poată privi în ochi pe Olive, şi a spus:

— Am o carte pe care vreau sa-mi daţi autograf – vocea îi tremura puţin –, dar, de fapt, îmi doream să vă spun că romanul dumneavoastră m-a ajutat într-o perioadă grea pe care am traversat-o anul trecut. Vă sunt recunoscător.

— Ah, a făcut Olive. Mulţumesc. Mă simt onorată.

Dar, în astfel de momente, *onorată* părea mereu nelalocul lui, dădea senzaţia că este cuvântul nepotrivit, lucru care o făcea să se simtă ca o impostoare, ca o actriţă care juca rolul lui Olive Llewellyn.

— Toţi oamenii se simt impostori uneori, i-a spus tatăl ei a doua zi, pe drumul de la terminalul aerospaţial spre orăşelul în care locuia cu mama lui Olive.

— Ah, ştiu, a răspuns Olive. Nu sugerez că asta ar fi o problemă.

După cum îşi vedea Olive viaţa, ea nu avea de fapt nicio problemă.

— Da, a zis tatăl ei, zâmbind. îmi imaginez că ai o viaţă puţin derutantă în ultima vreme.

— Poate un pic.

Olive avea la dispoziţie patruzeci şi opt de ore în care să-şi vadă părinţii, înainte să reia turneul. Treceau printT-o zonă agricolă, iar pe câmpuri se mişcau încet nişte roboţi enormi. Lumina soarelui era mult mai necruţătoare aici decât acasă.

— Sunt recunoscătoare pentru toate, a spus ea. Chiar dacă e derutant.

— Sigur. Dar trebuie să fie greu să stai departe de Sylvie şi Dion.

Acum traversau periferia orăşelului în care

locuiau părinţii ei şi treceau printr-un district cu topitorii pentru repararea roboţilor.

— Încerc să nu mă gândesc la asta, a explicat Olive.

Cenuşiul topitoriilor lăsa treptat locul unor mici magazine şi case vopsite în culori vii. Ceasul din piaţa oraşului strălucea în lumina soarelui.

— Distanţa e insuportabilă, dacă îţi permiţi să te gândeşti prea mult la asta.

Privirea tatălui ei era aţintită asupra drumului.

— Am ajuns, a spus el.

Au cotit spre strada părinţilor ei şi acolo, foarte aproape, mama ei aştepta pe alee. Olive a sărit din hovercraft în momentul în care s-a oprit şi a alergat să se cuibărească în braţele mamei. *Dacă distanţa e insuportabilă,* nu a întrebat ea nici atunci, nici în cele două zile pe care le-a petrecut cu părinţii ei, *atunci de ce locuiţi aşa departe de mine?*

Casa părinţilor lui Olive nu putea fi numită casa copilăriei ei – casa în care copilărise fusese vândută ia câteva săptămâni după ce plecase ea la facultate, când părinţii săi au decis să se retragă pe Pământ –, dar era un loc tihnit.

— Mă bucur aşa de mult că ne-am văzut, i-a şoptit mama ei când s-au despărţit.

A strâns-o pe Olive în braţe şi a mângâiat-o pe cap.

— Te întorci curând?

Un hovercraft aştepta în faţa casei, şoferul fiind închiriat de unul dintre editorii nord-americani ai lui Olive. Avea în noaptea aceea un eveniment la o librărie din Colorado Springs, urmat de un zbor matinal la un festival din Deseret.

— Am să vin cu Sylvie şi Dion data

viitoare, a spus Olive şi şi-a reluat turneul.

Un paradox al turneului de promovare a cărţii: Olive le ducea dorul soţului şi fiicei ei cu o patimă disperată, dar îi şi plăcea foarte mult sa fie singură pe străzile pustii din Salt Lake City la ora opt şi jumătate dimineaţa, într-o zi de sâmbătă, în aerul însorit al toamnei, în timp ce păsările zburau în cercuri în lumina albă. Ai şi avantaje când priveşti un cer senin şi albastru şi când ştii că nu e un dom.

în Republica Texas, a doua zi după-amiază, a vrut să iasă din nou la plimbare, deoarece pe hartă, hotelul ei – un La Ouinta situat vizavi de alt La Quinta, cu o parcare între ele – era chiar peste drum de un pâlc de restaurante şi magazine, dar ce nu se vedea pe hartă era o autostradă cu opt benzi, fără treceri de pietoni şi cu trafic neîntrerupt – în mare parte hovercrafturi moderne, dar şi câte o camionetă retro, sfidătoare, cu roţi –, aşa că a mers un timp de-a lungul autostrăzii, cu magazinele şi restaurantele ei strălucitoare ca un miraj, aliniindu-se pe partea cealaltă. Nu putea traversa fără să-şi rişte viaţa, aşa că s-a abţinut. Când s-a întors la hotel, a simţit că o zgârie ceva pe glezne, iar când s-a uitat în jos, pe şosete avea ţepi de scaieţi, nişte steluţe uimitor de ascuţite, de culoare negru-maroniu, ca nişte arme miniaturale, care au trebuit scoase cu maTe grijă. I-a aşezat pe birou şi i-a fotografiat din toate unghiurile posibile. Erau de o duritate şi o strălucire perfecte, încât ar fi putut părea bionice, dar, când a rupt unul, a văzut că era adevărat. Nu, *adevărat* nu era cuvântul potrivit. Tot ce poţi atinge e adevărat. A observat că era un organism care crescuse, produsul unei plante

misterioase, pe care nu o aveau în coloniile de pe Lună, aşa că a înfăşurat câţiva într-o şosetă pe care a pus-o cu grijă în valiză, ca să i-o dea fiicei ei, Sylvie, care avea cinci ani şi colecţiona astfel de lucruri.

— M-a nedumerit cartea dumneavoastră, i-a spus o femeie în Dallas. Erau atâtea fire narative, atâtea personaje şi aşteptam să se creeze o legătură între ele, dar nu s-a creat, în cele din urmă. Cartea s-a terminat pur şi simplu. Mi-am zis – femeia era puţin mai departe, în spaţiul întunecat, destinat publicului, dar Olive a văzut că gesticula, ca şi cum ar fi întors ultimele pagini ale unei cărţi –, mi-am zis: *Poftim? Lipsesc pagini din carte?* S-a *terminat* pur si simplu.

— Bun, a spus Olive. Ca să mă lămuresc, care e întrebarea?

— Mi-am zis *ce?* a insistat femeia. întrebarea mea e, pur şi simplu...

A întins mâinile, ca şi cum ar fi vrut sa spună *ajutaţi-mă, am rămas fără cuvinte.*

Camera de hotel din noaptea aceea era în alb şi negru. Olive a visat că juca şah cu mama ei.

Oare cartea ei se termina prea brusc? întrebarea i-a rămas în minte vreme de trei zile, din Republica Texas şi până în vestul Canadei.

— încerc să nu fiu pesimistă, i-a spus Olive la telefon soţului ei, dar abia dacă am dormit în ultimele trei zile şi mă îndoiesc c-o să impresionez prea tare cu prezentarea mea din seara asta.

Era în Red Deer. La fereastra camerei de hotel, luminile turnurilor rezidenţiale scânteiau în întuneric.

— Nu fi pesimistă, i-a spus Dion. Gândeşte-te la citatul ăla pe care-l am în biroul

meu.

— „Viaţa e minunată, dacă nu cedezi.” Apropo de biroul tău, cum e la serviciu?

El a oftat.

— Mi-au încredinţat un nou proiect.

Dion era arhitect.

— Noua universitate?

— Da, cam aşa ceva. Un centru pentru studiul fizicii, dar, în acelaşi timp... Am semnat un acord de confidenţialitate beton, aşa că nu spune nimănui.

— Sigur. N-am să suflu o vorbă. Dar ce e aşa secret la arhitectura unei universităţi?

— Nu e tocmai... Nu sunt convins că e tocmai o universitate.

Dion **Dărea** tulburat.

— E ceva foarte ciudat în planuri.

— Ciudat în ce fel?

— Păi, în primul rând, e un tunel subteran care face legătura între clădire şi sediul Siguranţei, a spus el.

— De ce ar avea nevoie o universitate de un tunel până la poliţie?

— N-am idee. Iar în spate e clădirea guvernului, a continuat Dion, lucru care la început nu mi-a atras atenţia. E un teren în centru, la mare căutare, aşa că, înţelegi, de ce nu s-ar construi universitatea lângă clădirea guvernului? Dar cele două corpuri nu sunt separate. Există atât de multe pasaje între ele, încât formează practic aceeaşi clădire.

— Ai dreptate, a spus Olive, pare ciudat.

— în fine, presupun că e un proiect important pentru portofoliul meu.

Olive a înţeles din tonul lui că vrea să schimbe subiectul.

— Ce face Sylvie?

— Bine.

Dion a deviat imediat conversaţia către subiecte banale, precum cumpărăturile online şi mesele de prânz de ia şcoala lui Sylvie, lucru din care ea a înţeles că probabil copilei nu-i mergea chiar atât de bine, de fapt, în absenţa ei, şi i-a fost recunoscătoare pentru bunătatea de care a dat dovadă, evitând să-i spună acest lucru.

De dimineaţă, a mers într-un oraş din nordul îndepărtat pentru mai multe interviuri, apoi a ţinut o prelegere în cursul serii, urmată de o coadă lungă pentru autografe şi o cină târzie, după care a avut parte de trei ore de somn şi un drum la aeroport, la ora 03:45.

— Cu ce te ocupi, Olive? a întrebat şoferiţa.

— Sunt scriitoare, a răspuns ea.

A închis ochii, şi-a sprijinit capul de geam, dar şoferiţa a rupt din nou tăcerea:

— Ce scrii?

— Cărţi.

— Dă-mi mai multe detalii.

— Ei bine, a spus OLive, călătoresc pentru a-mi promova un roman intitulat *Marienbad.* Subiectul este pandemia.

— E cel mai recent?

— Nu, am mai scris două de atunci. Dar *Marienbad* va fi ecranizat, aşa că fac un turneu pentru promovarea noii ediţii.

— Foarte interesant, a spus şoferiţa şi a început să vorbească despre o carte pe care voia s-o scrie ea.

Părea să fie o epopee SF/fantasy, plasată în lumea modernă, dar cu vrăjitori, demoni şi şobolani vorbitori. Şobolanii erau buni. îi ajutau pe vrăjitori. Alesese şobolanii pentru că în toate cărţile pe care le citise şi în care apăreau animale vorbitoare care ajutau, acestea din

urmă erau prea mari. Cai, dragoni şi te miri ce altceva. Dar cum te mişti discret prin lume cu un dragon sau un cal? Nu e credibil. încearcă să mergi o dată cu calul într-un bar. Nu, îţi trebuie, a continuat ea, un animal însoţitor care să încapă într-un buzunar, de exemplu, un şobolan.

— Da, presupun că şobolanii sunt mai uşor de transportat, i-a dat Olive dreptate.

încerca să ţină ochii deschişi, dar îi era foarte greu. Camionul uriaş din faţa lor depăşea tot timpul linia din centru. Un om la volan sau o greşeală de soft? Neliniştitor, în oricare dintre situaţii. Şoferiţa vorbea despre posibilităţile multiversului: şobolanii nu pot să vorbească aici, a subliniat ea, dar din asta deducem logic că nu pot să vorbească *nicăieri*? Părea să aştepte un răspuns.

— Nu ştiu prea multe despre anatomia şobolanilor, a spus Olive, de exemplu, dacă iaringele sau coardele vocale sau ce-or fi pot susţine aparatul vorbirii umane, dar va trebui să mă gândesc, poate că în alte universuri şobolanii au altă anatomie...

(Este posibil să fi bolborosit până atunci sau poate să nu fi vorbit deloc. îi era aşa de greu să rămână trează.) Spatele camionului era frumos, din oţel, cu o textură cu romburi, scânteind şi lucind în lumina farurilor.

— Adică, din câte ştim noi, spunea şoferiţa, există un univers în care cartea ta este adevărată, nu ficţiune!

— Eu sper că nu, a spus Olive.

îşi putea ţine ochii doar pe jumătate deschişi, aşa că luminile din câmpul ei vizual erau ca nişte dâre verticale: bordul, stopurile, lumina reflectată de spatele camionului.

— Aşadar în cartea ta, a continuat şoferiţa, se vorbeşte despre o pandemie?

— Da. O gripă improbabilă din punct de vedere ştiinţific.

Olive nu mai putea ţine ochii deschişi, aşa că s-a predat, i-a închis şi s-a lăsat furată de un somn din care ştia că poate fi smulsă de o voce...

— Ai urmărit ştirile despre povestea asta nouă, a întrebat şoferiţa, noul virus din Australia?

— Oarecum, a răspuns Olive, cu ochii închişi. Se pare că a fost destul de bine limitată răspândirea lui.

— Ştii, şi în cartea mea, a continuat şoferiţa, apare un fel de apocalipsă.

A vorbit o vreme despre o fisură catastrofală în continuumul spaţiu-timp, dar Olive era prea obosită ca s-o urmărească.

— Te-am ţinut trează tot timpul ăsta! a spus şoferiţa pe un ton vesel, când maşina a intrat în aeroport. N-ai putut să dormi deloc!

Douăsprezece ore mai târziu, Olive îşi prezenta romanul *Marienbad,* care se baza mult pe cercetarea făcută în domeniul istoriei pandemiilor. Prezentarea îi era atât de cunoscută deja, încât necesita foarte puţină gândire conştientă şi mintea îi rătăcea. Se tot gândea la discuţia cu şoferiţa, deoarece îşi amintea că spusese *Se pare c-a fost destul de bine limitată răspândirea lui*, dar iată o întrebare epidcmiologică: dacă vorbeşti despre declanşarea unei boli infecţioase, *răspândire destul de bine limitată* nu este practic sinonim cu *răspândirea nu e limitată deloc*? *Concentrează-te,* şi-a spus revenind la realitatea scenei, a luminii necruţătoare şi puternice, a microfonului.

— în primăvara anului 1792, a spus ea,

căpitanul George Vancouver a navigat spre nord, pe coasta a ceea ce avea să devină mai târziu Columbia Britanică, la bordul ***HMS Discovery.*** în timp ce el şi echipajul lui călătoreau spre nord, oamenii se simţeau tot mai neliniştiţi. Clima era temperată, peisajul era incredibil de verde şi, cu toate astea, părea straniu de pustiu. Vancouver a scris în jurnalul său de bord: „Am străbătut aproape două sute patruzeci de kilometri de ţărm, fără să văd acelaşi număr de locuitori”.

O pauză, pentru ca oamenii să asimileze informaţia, în timp ce Olive lua o gură de apă. Răspândirea unui virus este limitată sau nu. E o chestiune de logică binară. Nu dormise îndeajuns. A pus pe masă paharul de apă.

— Când s-au aventurat pe uscat, au găsit sate care ar fi putut adăposti sute de oameni, dar toate erau părăsite. Când s-au aventurat şi mai departe, şi-au dat seama că pădurea era un cimitir.

Această parte a prezentării fusese simplă, înainte s-o nască pe fiica ei, dar acum era aproape imposibilă. Olive a făcut o pauză, să se stăpânească.

— Canoe cu rămăşiţe omeneşti erau legate la trei-patru metri înălţime, în copaci, a continuat ea.

Rămăşiţe omeneşti care nu erau Sylvie. Nu Sylvie. Nu Sylvie.

— în altă parte, au găsit schelete pe plajă. Deoarece variola sosise deja.

în timp ce dădea autografe după prezentarea din seara aceea, cât îşi scria numele iar şi iar, gândurile lui Olive alunecau spre dezastru. *Lui Xander, cu cele mai bune urări*, *Olive Llewellyn. Lui Claudio, cu cele mai bune urări, Olive*

Llewellyn. Lui Sohail, cu cele mai bune urări, Olive Llewellyn. Lui Hyeseung, cu cele mai bune urări, Olive Llewellyn. Urma oare o altă pandemie? Un nou focar apăruse în dimineaţa aceea în Noua Zeelandă.

Camera de hotel era aproape bej, cu un tablou înfăţişând planeta Pământ, reprezentată ca o floare roz, cu petale extravagante – un bujor? —> atârnat deasupra patului.

— Cu un an în urmă, se adresa Olive unei alte mulţimi, rostind aceeaşi prezentare/alt oraş, în anul 1791, un vas comercial, *Columbia Rediviva,* navigase pe aceleaşi ape. Făceau comerţ cu piei de vidre-marine.

Cum arăta o vidră-marină? Olive nu văzuse niciodată. A decis să caute mai târziu.

— **Marinarii au avut o experienţă similară. Au eăsit un teritoriu denoDulat. iar Dutinii** supravieţuitori pe care i-au întâlnit aveau poveşti şi cicatrici cumplite. „Era limpede că aceşti băştinaşi avuseseră de-a face cu năpasta omenirii, variola”, a scris unul dintre membrii echipajului, John Boit. Un alt marinar, John Hoskins, a fost de-a dreptul revoltat: „Europeni infami, o ruşine pentru numele de creştin”, a scris el, „voi aduceţi şi lăsaţi, într-o ţară cu oameni pe care îi consideraţi sălbatici, cele mai respingătoare boii”?

O gură de apă. Publicul tăcea. (Un gând pasager care părea un triumf: *T-atn cucerit.)*

— Dar, desigur, a continuat ea, întotdeauna există un început. înainte ca variola să poată fi adusă din Europa în Americi, variola trebuia să ajungă în Europa.

în noaptea aceea s-a dat jos din pat şi s-a ciocnit de o noptieră, pentru că avea în minte dispunerea din camera de hotel în care dormise

cu o seară în urmă.

A doua zi de dimineaţă, pe drumul lung cu maşina dintre oraşe, şoferul a întrebat-o pe Olive dacă are copii.

— Am o fiică, a zis ea.

— Câţi ani are?

— Cinci.

— Şi atunci ce faceţi aici? a întrebat şoferul.

— Aşa o întreţin, a răspuns ea pe tonul cel mai blând şi nu a adăugat: *Sa te ba$ în pizda mă-tii, ştiu că nu i-ai pune niciodată întrebarea asta unui bărbat,* pentru că, în definitiv, erau doar ei doi, singuri în maşină, bărbatul acesta şi Olive.

Privea copacii perindându-se pe la fereastră; treceau printr-o rezervaţie naturală. îşi imagina că Sylvie e acolo, lângă ea, îşi imagina că, dacă vrea, se poate întinde să apuce mânuţa aceea caldă.

— Aţi crescut acolo, sus? în colonii? a întrebat el brusc, după un timp.

Vorbiseră despre coloniile de pe Lună mai devreme.

— Da. Bunica mea s-a numărat printre primii colonişti.

Uneori îi plăcea să şi-o imagineze pe bunica ei, o tânără femeie în vârstă de douăzeci de ani, ridicându-se de pe terminalul aerospaţial Vancouver în primele raze de lumină ale dimineţii, în timp ce nava ei înainta în viteză prin întuneric.

— Mereu mi-am dorit să ajung acolo, a spus şoferul. N-am reuşit niciodată.

Nu uita că ai norocul să poţi călători. Nu uita că unii oameni nu părăsesc niciodată planeta asta. Olive a închis ochii, să-şi poată imagina

mai bine că Sylvie stă lângă ea.

— Apropo, mirosiţi frumos, a spus şoferul.

Următoarele patru camere de hotel erau gri cu alb şi aveau dispuneri identice, pentru că toate cele patru hoteluri făceau parte din acelaşi lanţ.

— L prima oară când vă cazaţi la noi? a întrebat- o recepţionera din al treilea sau al patrulea hotel, iar Olive n-a ştiut ce să răspundă, pentru că, dacă ai stat la un moment dat într-un hotel Marriott, nu-i aşa că e ca şi cum ai fi stat în toate?

Alt oraş:

— înainte ca variola să poată fi adusă din Europa în Americi, variola trebuia să ajungă în Europa.

Olive îşi regreta decizia de a purta pulover. Luminile din Toronto te încingeau peste măsură.

— La jumătatea secolului al 11-lea, soldaţii romani care se întorceau după asediul oraşului mesopotamian Seleucia au adus cu ei în capitală o nouă boală. Victimele ciumei antonine, cum a ajuns să fie cunoscută, sufereau de febră, vomă şi diaree. După câteva zile, le apărea pe piele o erupţie teribilă. Populaţia nu era imunizată.

Olive ţinuse această prelegere de atâtea ori, încât se simţea deja asemenea unui observator neutru. Percepea cuvintele şi ritmul de la o oarecare distanţă.

— Când ciuma antonină a făcut ravagii în Imperiul Roman, spunea Olive publicului, armata a fost decimată. Existau zone ale imperiului în care una din trei persoane fusese răpusă. Iată un lucru interesant: romanii se întrebau dacă nu cumva atrăseseră asupra lor această calamitate

prin acţiunile desfăşurate în Seleucia.

Era în camera de hotel aleasă pentru noaptea aceea – decorată în mare parte cu bej şi albastru, cu accente roz – când a sunat Dion. Era neobişnuit: în general, ea îl suna pe el. Dion părea obosit. Muncise până târziu, noul proiect al universităţii îi dădea fiori şi Syivie era dificilă. Când o luase pe fetiţă de la şcoală, aceasta nu voise să plece şi făcuse o adevărată scenă, iar tuturor le fusese milă de el, îşi dăduse seama după expresia lor blândă.

— Ai urmărit ştirile despre noua boală din Australia? a întrebat el. Sunt cam îngrijorat.

— Nu prea, a răspuns Olive. Să fiu sinceră, am fost prea obosită să mă gândesc la asta.

— Cât mi-aş dori să vii acasă!

— O să vin acasă curând.

El a tăcut.

— Trebuie să închid, a spus ea. Noapte bună!

— Noapte bună, a zis el şi a închis.

— în oraşul Seleucia, a spus Olive în faţa unui public de la Biblioteca Mercantile din Cincinnati, o zi sau două mai târziu, armata romană distrusese templul lui Apollo. în acel templu, a scris istoricul Ammianus Marcellinus, soldaţii romani descoperiseră o fantă îngustă. Când romanii au lărgit-o, în speranţa că ar putea ascunde obiecte de valoare, de acolo „a ieşit o molima, încărcată cu forţa unei boli fără leac, care... a contaminat toată lumea, de la graniţele Persiei până la Rin şi în Galia; boala şi moarte”.

O scurtă pauza. O gură de apă. Ritmul e totul.

— **Nouă, această explicaţie ni s-ar putea părea naivă acum, dar ei se agăţau cu disperare de o explicaţie pentru coşmarul care se abătuse**

asupra lor şi CTed că, în bizareria sa, explicaţia pătrunde la rădăcina fricii noastre: boala este încă învăluită într-un mister teribil.

A privit mulţimea şi a văzut, ca întotdeauna în acest moment al discursului, acea expresie anume de pe chipurile oamenilor din public, o anumită durere. în orice mulţime vei întâlni inevitabil mai mulţi bolnavi incurabili şi oameni care au pierdut pe cineva drag din cauza bolii.

— Sunteţi îngrijorată din cauza noului virus? a întrebat-o Olive pe directoarea bibliotecii din Cincinnati.

Stăteau împreună în biroul directoarei, pe care Olive l-a catalogat imediat ca fiind probabil preferatul ei dintre toate birourile pe care le văzuse vreodată. Era aşezat sub rafturi care aveau o vechime de sute de ani şi erau făcute din fier forjat.

— încerc să nu, a spus directoarea. Sper să treacă, uşor-uşor.

— Presupun că aşa se întâmplă de obicei, a spus Olive.

Oare era adevărat? Nu era prea sigură de asta în timp ce vorbea.

Directoarea bibliotecii a aprobat din cap, cu privirea rătăcită. Era clar că nu voia să vorbească despre pandemii.

— Daţi-mi voie să vă spun un lucru minunat despre biblioteca asta, a zis ea.

— Da, chiar vă rog, a răspuns Olive. Nu mi-a mai spus nimeni ceva minunat de mult timp.

— Clădirea nu ne aparţine, a răspuns directoarea, dar am închiriat spaţiul pe zece mii de ani.

— Aveţi dreptate. Asta chiar e minunat.

— Hybrisul secolului al XIX-lea.

Imaginaţi-vă cum e să crezi că civilizaţia va continua să existe şi peste zece mii de ani. Şi nu e doar atât.

S-a aplecat în faţă şi a făcut o pauză, pentru efectul dramatic.

— Contractul de închiriere poate fi reînnoit.

Fereastra camerei de hotel în care îşi petrecea noaptea se deschidea, ceea ce, după multele camere cu ferestre care nu se deschideau, părea aproape un miracol. Olive a stat mult timp lângă fereastră, citind un roman în aerul plăcut şi proaspăt.

A doua zi de dimineaţă, în timp ce părăsea Cincinnati, Olive a văzut apusul din terminalul aeroportului. Asfaltul era încins, iar orizontul zugrăvit în roz. *Paradox: vreau să merg acasă, dar aş privi o veşnicie răsăriturile de pe Pământ.*

— Adevărul este că, a spus Olive din spatele unui pupitru, în Paris, până şi acum, după atâtea secole, în ciuda avansului nostru tehnologic şi a cunoştinţelor noastre ştiinţifice desDre boală, tot nu ştim de ce un om se îmbolnăveşte şi altul nu sau de ce un pacient supravieţuieşte şi altul moare. Boala ne înspăimântă pentru că înseamnă haos. Are un caracter profund aleatoriu.

***

La recepţia din seara aceea, cineva a bătut-o pe umăr şi, când s-a întors, a văzut-o pe Aretta, agenta ei de publicitate din Republica Atlantică.

— Aretta! a exclamat ea. Ce faci în Paris?

— Am liber de la serviciu, a explicat Aretta, iar una dintre cele mai bune prietene ale mele lucrează pentru editorul tău francez şi ne-a făcut rost de bilete la recepţie, aşa că m-am

gândit să vin să te salut.

— Mă bucur să te văd aici, a spus Olive şi vorbea serios, dar cineva trăgea deja de ea, să stea de vorbă cu un grup de sponsori, editori şi librari, aşa că pentru o vreme a fost prinsă într-un cerc de oameni care voiau să ştie cânţi apare următoarea ei carte, dacă îi place in .Franţa şi ce face familia ei.

— Probabil că ai un soţ foarte bun, a zis o femeie, dacă are grijă de fiica ta în timp ce tu faci asta.

— Ce vrei să spui? a întrebat Olive, deşi ştia foarte bine ce voia să spună.

— Păi, are grijă de fiica ta în timp ce tu faci asta, a repetat femeia.

— Iartă-mă, a spus Olive, dar cred că e o problemă cu robotul meu interpret. Mi s-a părut că spui că e un soţ bun deoarece are grijă de copilul lui.

Când s-a întors, şi-a dat seama că scrâşneşte din dinţi. A căutat-o pe Aretta, dar n-a găsit-o.

Următoarele patru camere de hotel au fost bej, apoi una albastră, din nou bej, apoi una mai degrabă albă, dar în toate patru erau flori de mătase în vaza de pe birou.

— Cum e? a întrebat intervievatorul.

Lui Olive îi era greu să nu se gândească la femeia din Paris, dar încerca. *Mergi mai departe.* Olive şi intervievatorul se aflau pe o scenă, în Tallinn. Reflectoarele răspândeau o căldură foarte puternică.

— Ce vrei să spui?

Era o primă întrebare ciudată.

— Cum e să scrii o carte care are atât de mult succes? Cum e să fii Olive Llewellyn?

— Ah! E ireal, să spun drept. Am scris trei cărţi care nu au atras atenţia nimănui, n-au fost distribuite nicăieri dincolo de coloniile de pe Lună, dar apoi... a fost ca şi cum aş fi alunecat **întT-un** univers paralel, a explicat Olive. Când am publicat *Marienbad,* cumva am căzut într-o bizară lume răsturnată, în care oamenii chiar mi-au citit cartea. Este extraordinar. Sper să nu mă obişnuiesc niciodată cu asta.

Şoferul care a dus-o pe Olive la hotel în noaptea aceea avea o voce frumoasă şi cânta o veche melodie de jazz în timp ce conducea. Olive a deschis fereastra hovercraftului şi a închis ochii, cufundându-se mai adânc în muzică şi simţind aerul răcoros pe faţă, iar vreme de mai multe minute a fost cuprinsă de o fericire desăvârşită.

— E incredibil cum timpul încetineşte când călătoresc, i-a spus Olive la telefon lui Dion.

Stătea întinsă pe spate, pe podeaua unei alte camere de hotel, şi se uita fix în tavan. Patul ar fi fost mai comod, dar o durea spatele şi podeaua tare o ajuta.

— Am senzaţia că sunt în turneu de şase luni. Nu-mi dau seama cum de încă e noiembrie.

— Au trecut trei săptămâni.

— Cum spuneam.

între ei s-a lăsat liniştea.

— Uite, a zis Olive, ideea e că te poţi bucura de împrejurări extraordinare, dar în acelaşi timp să tânjeşti să fii lângă oamenii dragi.

A simţit o blândeţe între ei, înainte ca Dion să vorbească.

— Ştiu, iubito, a spus el cu delicateţe. Şi nouă ne e dor de tine.

— M-am gândit la proiectul tău. De ce ar avea nevoie o universitate de un pasaj subteran către sediul poliţiei şi...

Dar dispozitivul lui Dion a început să sune.

— îmi pare rău, a spus el, e şeful meu. Vorbim curând?

— **Vorbim curând.**

Olive era la bordul unui vehicul aerian care traversa Atlanticul, când i-a venit în minte dezlegarea enigmei.

Echipele de cercetare lucrau la călătoria în timp de decenii, atât pe Pământ, cât şi în colonii, în acest context, o universitate dedicată studiului fizicii, cu un pasaj subteran către sediul poliţiei şi nenumărate uşi lăturalnice, cu deschidere către clădirea guvernului, părea ceva perfect rezonabil. Ce e călătoria în timp dacă nu o problemă de securitate?

A căutat melodia pe care o cânta şoferul din Tallinn, dar nu a găsit-o. Versurile îi scăpau. A tot introdus termeni de căutare în dispozitivul ei (iubire + ploaie + moarte + bani + versuri + cântec), dar fără rezultat.

în Lyon, la un festival dedicat literaturii *mystery,* editorul francez al lui Olive a dus-o într- o încăpere destinată mass-mediei în care intervievatoarea, o femeie care lucra la o revistă, programa o multitudine de camere de filmat holografice.

— Olive, a spus femeia, îmi place mult opera ta.

— Mulţumesc, mă bucur să aud asta.

— Vrei să te aşezi pe scaunul acela, te rog?

Olive s-a aşezat. Un asistent i-a prins un microfon de cămaşă.

— Asta e un interviu pe care-l realizez cu

toţi scriitorii veniţi la festival, a spus femeia, un interviu scurt. E o chestie simpatică, pentru publicul nostru.

— O chestie simpatică?

Olive era neliniştită. Editorul ei francez i-a aruncat intervievatoarei o privire alarmată.

—începem?

— Sigur.

Zece camere holografice au plutit prin aer şi au înconjurat-o pe Olive ca un inel de stele, alcătuindu-şi imaginea compozită.

— Aceste întrebări, a spus intervievatoarea, sunt centrate în jurul ideii de mister!

— Pentru că suntem la un festival dedicat acestui tip de literatură, a completat-o Olive.

— Exact. OK. în primul rând: Care e alibiul tău preferat?

— Alibiul meu... preferat?

— Da.

— Nu prea... Spun doar că am alte planuri. Când nu vreau să fac ceva.

— Înţeleg că eşti căsătorită cu un bărbat, a spus intervievatoarea. Când ţi-ai cunoscut soţul, care a fost primul indiciu că-l iubeşti?

— Ei bine, a răspuns Olive, probabil sentimentul că-l recunosc, dacă are sens ce spun. îmi amintesc, când l-am văzut prima oară, că l- am privit şi mi-am dat seama că va juca un rol important în viaţa mea. însă e ăsta un indiciu?

— Care consideri tu că e crima perfectă?

— îmi aduc aminte că am citit odată un roman în care un tip a fost înjunghiat cu un ţurţur, a răspuns Olive. Mi se pare aproape perfect, un omor în care arma crimei se topeşte. însă ai putea să-mi spui, dacă nu te deranjează:

ai vreo întrebare care are legătură cu romanele mele?

— Mai am doar una. Bun, ultima întrebare. Sex cu sau fără cătuşe?

Olive şi-a desprins microfonul, în timp ce se ridica. L-a aşezat cu grijă pe scaun.

— Nu comentez, a spus şi a ieşit din încăpere, înainte ca intervievatoarea să-i vadă lacrimile din ochi.

în Shanghai, Olive a petrecut în total trei ore, în care a povestit despre ea şi despre cartea ei, ceea ce a înseninat să vorbească despre sfârşitul lumii, în timp ce încerca să nu-şi imagineze cum se sfârşeşte lumea în care trăia fiica ei, apoi s-a întors la hotel, unde a observat, pe coridor, că-i este greu să meargă în linie dreaptă. Nu bea niciodată, dar uneori beţia şi oboseala arată la fel. Olive a mers şerpuind pe hol şi a intrat împleticindu-se în cameră. A închis uşa în urma ei şi a stat mult timp lângă intrare, cu fruntea sprijinită de zidul răcoros, deasupra întrerupătorului. După un timp, şi-a auzit vocea repetând: £ *prea mult. E prea mult. E prea mult.*

— Olive, a spus cu blândeţe sistemul IA al camerei după un timp, ai nevoie de ajutor?

Când Olive nu a răspuns, acesta a repetat solicitarea în mandarină şi cantoneză.

— Olive, fără nicio legătură cu cartea, am fost dădaca agentului tău, i-a spus o femeie din Singapore, care stătea la coada pentru autografe, a doua zi.

— Cu ce mesaj ai vrea să rămână cititorii tăi din *Marienbcul*? a întrebat-o un alt intervievator.

Olive şi intervievatorul se aflau pe o scenă din Tokyo. Intervievatorul era prezent sub forma unei holograme, deoarece, din motive personale

nespecificate, nu putuse pleca din Nairobi. Olive bănuia că motivul personal era boala: holograma intervievatorului se tot bloca, dar sunetul nu se auzea cu întârziere, ceea ce însemna că de vină nu era conexiunea proastă, ci faptul că tot apăsa pe butonul „tuse” de pe consolă.

— **Doar am încercat să scriu o carte interesantă, a răspuns Olive. Nu e niciun mesaj.**

— Eşti sigură? a întrebat intervievatorul.

— îmi daţi autograf pe o carte la mâna a doua? a întrebat o femeie, la coada pentru autografe.

— Sigur, cu mare plăcere.

— Şi încă un lucru, a continuat ea, ăsta e scrisul dumneavoastră?

Cineva, nu Olive, scrisese deja pe exemplarul din Marienbad al femeii: Harold: M-ani simţit bine noaptea trecută. Sărutări. Olive Llewellyn.

Olive a privit mesajul şi a simţit o uşoară ameţeală.

— Nu, a spus ea, nu ştiu cine a scris asta.

(Câteva zile după aceea, a fost distrasă de gândul la o Olive din umbră, care rătăcea prin peisaj, într-un fel de turneu paralel, scriind mesaje atipice pe cărţile ei.)

în Cape Town, Olive a cunoscut un scriitor care, de un an şi jumătate, se afla în turneu alături de soţul lui, un turneu pentru promovarea unei cărţi care vânduse de câteva ori mai multe exemplare decât *Mcirienbad.*

— încercăm să vedem cât timp putem călători, înainte de a fi nevoiţi să ne întoarcem acasă, a spus scriitorul.

Se numea Ibby, prescurtarea de la Ibrahim, iar soţul lui era Jack. Stăteau toţi trei seara pe terasa de pe acoperişul hotelului, plină de

scriitori care participau la un festival de literatură.

— încercaţi să amânaţi întoarcerea acasă? a întrebat Olive. Sau doar vă place să călătoriţi?

— Ambele, a răspuns Jack. îmi place să fiu în mişcare.

— Tar apartamentul nostru e banal, a intervenit Ibby, dar n-am decis încă ce să facem în privinţa asta. Să ne mutăm? Să-l renovăm? Am putea face orice.

Erau zeci de copaci aici sus, în ghivece enorme, cu luminiţe care scânteiau printre crengi. Undeva cânta muzica, un cvartet de coarde. Olive purta rochia de gală aleasă special pentru turneu, care era argintie şi îi ajungea până la glezne. *Ăsta e unul dintre momentele de glamour,* s-a gândit Olive, punându-l cu grijă deoparte, ca să-şi poată trage seva din el mai târziu. Briza a purtat până la ea un miros de iasomie.

— Dar am aflat nişte veşti bune astăzi, a spus Jack.

— Zi-mi, a intervenit Ibby. Eu am fost la un soi de festival de carte toată ziua. N-am avut acces la ştiri.

— Tocmai a început construcţia pe prima dintre Coloniile îndepărtate, a spus Jack.

Olive a zâmbit şi se pregătea să vorbească, dar a rămas fără cuvinte pentru o clipă. Planurile pentru Coloniile îndepărtate demaraseră pe vremea când bunicii ei erau copii. Avea să-şi amintească mereu acest moment, s-a gândit ea, petrecerea asta, oamenii ăştia care-i plăceau atât de mult şi pe care era posibil să nu-i mai vadă niciodată. îi va putea spune lui Sylvie unde era când a auzit vestea. Când simţise ultima oară cu adevărat fiorii bucuriei? Trecuse ceva

timp de atunci. Olive era copleşită de fericire. A ridicat paharul.

— Să bem pentru Alpha Centauri, a spus ea.

în Buenos Aires, Olive a cunoscut o femeie care a ţinut să-i arate un tatuaj.

— Sper că nu e ciudat, i-a zis şi şi-a suflecat mâneca, dezvelind un citat din carte: *Ştiam că va veni,* cu un scris frumos, rotunjit, pe umărul stâng.

Lui Olive i s-a oprit răsuflarea in gât. Nu era doar un citat din *Marienbad,* era un tatuaj din *Marienbad.* în partea a doua a romanului, personajul ei, Gaspery-Jacques, avea acest citat tatuat pe braţul stâng. Scrii o carte în care apare un tatuaj fictiv, apoi tatuajul devine realitate, iar după aceea aproape orice pare posibil. Văzuse până atunci cinci astfel de tatuaje, dar asta nu făcea mai puţin extraordinar felul în care ficţiunea putea pătrunde în realitate, lăsând o urmă concretă pe pielea unui om.

— E incredibil, a spus Olive încet. E incredibil să vezi tatuajul ăsta în lumea reală.

— E citatul meu preferat din cartea dumneavoastră, a răspuns femeia. însă e adevărat în legătură cu atât de multe lucruri, nu-i asa?

Dar, privind retrospectiv, nu ni se pare totul evident? înserarea albastră peste prerii, plutirea către Republica Dakota într-un vehicul aerian care zbura la joasă altitudine. Olive privea pe fereastră şi încerca să-şi găsească liniştea în peisajul din jur. Primise o nouă invitaţie, la un festival de pe Titan. Nu mai fusese acolo de când era mică şi păstra doar amintiri vagi, cu mulţimi de oameni înghesuindu-se la delfinariu şi nişte popcorn ciudat de lipsit de gust, cu o

ceaţă caldă şi gălbuie pe cerul diurn – fusese într-o aşa-zisă colonie realistă, unul dintre avanposturile ai căror colonişti aleseseră domuri transparente, ca să aibă parte de adevăratele culori ale atmosferei titaniene – şi cu o modă ciudată, îmbrăţişată de toţi adolescenţii, care îşi vopseau pixeli pe faţă – pătrate mari de culoare ce ar fi trebuit să aibă rolul de a păcăli softul de recunoaştere facială, dar al căror efect secundar era acela că îi făcea să arate ca nişte clovni smintiţi. Ar trebui oare să meargă pe Titan? *Vreau să merg acasă.* Unde era Sylvie în clipa aceea? *E mai uşor decât să ai o slujbă normală, nu uita!*

— îmi amintesc că am citit undeva, a spus un intervievator, că titlul primei tale cărţi a fost inspirat de ultimul tău loc de muncă?

— Da, a răspuns Olive, mi-a trecut prin cap într- o zi, în timp ce mă aflam la serviciu.

— Primul tău roman a fost, desigur, *Stele plutitoare cu sclipici auriu.* Vrei să-mi povesteşti mai multe despre titlul ăsta?

— Sigur că da. Lucram în departamentul de instruire a IA. Corectam exprimările nepotrivite ale roboţilor traducători. îmi amintesc că stăteam cu orele în biroul acela mic şi înghesuit...

— Asta se întâmpla în Colonia Doi?

— Da, în Colonia Doi. Treaba mea era să stau acolo toată ziua şi să reformulez propoziţii neinspirate. Dar una m-a uimit, pentru că, deşi era stângace şi plină de greşeli, mi-a plăcut mult.

Olive povestise de atâtea ori lucrul acesta, încât avea senzaţia că recită replici dintr-o piesă de teatru.

— Era vorba despre descrierea unor

lumânări, cu poezioare pe suporturi. Secvenţa fusese redată drept *şapte motive pentru versuri,* iar lumânările fuseseră interpretate ca *stele plutitoare cu sclipici auriu.* Frumuseţea acelor cuvinte, nu ştiu, m-a încremenit.

M-a încremenit. Două zile mai târziu, era la o prezentare alături de o altă scriitoare, la un festival din oraşul-stat Los Angeles, iar implicaţiile acelui cuvânt tocmai îi răsăriseră în minte. Ce altceva te poate încremeni? Moartea, fireşte. Lui Olive nu-i venea să creadă că nu se gândise niciodată la asta. Los Angeles se alia sub un dom, dar lumina care intra pe ferestre era orbitoare. Asta însemna că nu vedea publicul, lucru care, la drept vorbind, era ideal. Toate feţele acelea care o scrutau. Nu, le scrutau: cealaltă scriitoare se numea Jessica Marley, iar Olive se bucura că Jessica era aici cu ea, chiar dacă în realitate nu o prea plăcea. Totul o ofensa pe Jessica, lucru inevitabil când tot ce cauţi în lume e ofensa.

— Ei bine, unii dintre noi nu avem doctorat în literatură, Jim, i-a spus Jessica intervievatorului, drept răspuns la o provocare imperceptibilă.

Privirea lui reflecta lucrul la care se gândea şi Olive în momentul acela: *Ei bine, situaţia a degenerat rapid.* Dar un bărbat din public s-a ridicat să pună o întrebare despre *Marienbad.* Aproape toate întrebările vizau *Marienbad,* situaţie jenantă, pentru că era şi Jessica acolo, Jessica şi cartea ei despre maturizarea în coloniile de pe Lună. Olive s-a prefăcut că n-a citit *Răsărit pe Lună,* pentru că nu-i plăcuse deloc. Trăise experienţa pe propria piele şi nu era nici pe departe atât de poetică precum sugera cartea Jessicăi. Nu era rău să creşti într-o

colonie de pe Lună. Nu era nici extraordinar, nici distopic. Ea crescuse într-o căsuţă dintr-un cartier îngrijit, cu străzi mărginite de copaci, cu o şcoală publică bună, deşi nu extraordinară, o viaţă trăită permanent la 15-20 de grade Celsius, sub iluminatul calibrat cu grijă al unui dom şi cu ploi planificate. Nu crescuse *tânjind după Pământ* şi, să fim serioşi, nici nu-şi considera viaţa *o dezrădăcinare continuă.*

— Voiam s-o întreb pe Olive despre moartea profetului din *Marienbad,* a intervenit bărbatul din public.

Jessica a oftat şi s-a foit puţin în scaun.

— Ar Îi putut să fie un moment mult mai important, dar aţi decis să-l trataţi ca pe un eveniment relativ minor, departe de a-l transforma într-un punct culminant.

— Serios? Mie mi s-a părut a fi un punct culminant, a spus Olive, pe un ton cât mai blând posibil.

El i-a zâmbit împăciuitor.

— Dar aţi ales să-l transformaţi într-unul lipsit de importanţă, aproape nesemnificativ, când ar fi putut să fie demn de un film, un eveniment de proporţii. Care a fost motivul?

Jessica s-a îndreptat în scaun, încântată de posibilitatea unui conflict.

— Ei bine, a spus Olive, presupun că fiecare avem altă părere despre ceea ce constituie un eveniment de proporţii.

— Eşti o maestră a eschivei, a şoptit Jessica, fără s-o privească. Eşti ca un ninja.

— Mulţumesc, a spus Olive, deşi ştia că nu era un compliment.

— Să trecem la următoarea întrebare, a spus intervievatorul.

— Ştiţi ia ce propoziţie ra-am tot gândit?

a întrebat un poet în timpul unei alte prezentări, la un festival din Copenhaga. „Cine seamănă vânt culege furtuna.” Pentru că niciodată nu-i zici asta unui om care face un lucru bun. Nu spui: „Ai făcut treabă bună, iar acum, dacă semeni vânt, culegi furtună”. Niciodată nu-i spui asta unui om care face bine, ci semănătorului de vânt.

Câteva râsete şi aplauze. Un bărbat din public avea un acces de tuse. S-a făcut repede nevăzut, aplecat de spinare, în chip de scuză. Olive şi-a notat pe marginea programului festivalului: *Nu-i spui unui om care face un lucru bun că seamănă vânt şi culege furtună.*

Oare moartea profetului din *Marienbad* era una banală? Părea plauzibil. Olive şedea singură în barul unui hotel din apropierea locului în care se ţinea festivalul din Copenhaga, bea ceai şi mânca o salată veştejită, cu prea multă brânza. Pe de-o parte, moartea profetului chiar *era* una dramatică, în definitiv fusese împuşcat în cap, dar poate ca ar fi trebuit să existe o scenă de luptă, poate că moartea lui chiar părea un eveniment oarecare, prin felul în care personajul trecuse de la o sănătate înfloritoare la moarte, în cursul unui singur paragraf, după care povestea a mers mai departe fără el...

— Vă mai servesc cu ceva? a întrebat barmanul.

— Doar nota, vă rog, a spus Olive.

... pe de alta parte, nu aşa se întâmplă lucrurile în realitate? Nu murim, majoritatea dintre noi, în circumstanţe banale, moartea noastră nefiind remarcată de aproape nimeni, devenind un incident în naraţiunile oamenilor din jurul nostru? Dar, desigur, *Marienbacl* era ficţiune, cu alte cuvinte, realitatea nu era

relevantă în chestiunea de faţă şi poate că moartea profetului chiar era neinspirată. Acum Olive ţinea pixul deasupra cecului, însă avea o problemă: uitase numărul camerei. Trebuia să meargă la recepţie să-l ia.

— Se întâmplă mai des decât credeţi, i-a spus recepţionera.

La terminalul aerospaţial, a doua zi de dimineaţă, a stat lângă un om care călătorea în scop de afaceri şi voia să-i povestească despre munca lui care avea legătură cu detectarea oţelului contrafăcut. Olive l-a ascultat mult timp, pentru că monologul o făcea să uite cât de dor îi era de Sylvie.

— Şi dumneavoastră cu ce vă ocupaţi? a întrebat el în cele din urmă.

— Scriu cărţi, a răspuns Olive.

— Pentru copii?

***

Când Olive s-a întors în Republica Atlantică şi când şi-a revăzut editoarea a fost ca şi cum şi-ar fi revăzut o veche prietenă. Aretta şi Olive au participat împreună la o cină a librarilor din Jersey City.

— Cum ţi-a mers de când ne-am văzut ultima oară? a întrebat Aretta.

— Bine, a răspuns Olive, merge totul bine. Nu mă pot plânge.

Şi apoi, pentru că era obosită şi deja o cunoştea cât de cât pe Aretta, şi-a încălcat regula autoimpusa de a nu dezvălui niciun lucru personal şi a spus:

— Dar e foarte multă lume.

Aretta a zâmbit.

— Editorii n-ar trebui să fie timizi, a zis ea, dar uneori şi eu mă simt copleşită de aceste evenimente.

— Şi eu, i-a dat Olive dreptate. îmi oboseşte pur şi simplu faţa.

Camera de hotel în care îşi petrecea noaptea era decorată în alb şi albastru. Când se afla departe de soţul şi de fiica ci, fiecare cameră de hotel era şi mai goală decât cea de dinainte.

Ultimul interviu al turneului a avut loc a doua zi după-amiază, în Philadelphia, unde Olive a întâlnit un bărbat îmbrăcat într-un costum închis la culoare, de vârsta ei sau puţin mai tânăr, într-o inimoasă sală de reuniuni a unui hotel. încăperea se afla la unul dintre etajele superioare ale clădirii, avea un perete de sticlă, iar oraşul se întindea dedesubtul lor.

— lată-ne, a spus Aretta cu veselie. Olive, el e Gaspery Roberts, de la *Contingencies Magazine.* Eu trebuie să dau câteva telefoane, aşa că vă las singuri.

S-a retras. Olive şi intervievatoml s-au aşezat pe scaune la fel, verzi, de catifea.

— Vă mulţumesc că aţi acceptat sa ne întâlnim, a spus bărbatul.

— Cu plăcere. Vă deranjează dacă vă întreb de numele dumneavoastră? Nu cred că am mai întâlnit vreun Gaspery până acum.

— Am să vă spun un lucru şi mai ciudat, a zis el. Prenumele meu e, de fapt, Gaspery-jacques.

— Serios? Credeam că eu am inventat numele ăsta pentru personajul din *Marienbad.*

El a zâmbit.

— Mama a fost uimită când a întâlnit numele în cartea dumneavoastră. Şi ea credea că l-a inventat.

— Poate v-am întâlnit numele undeva şi nu mi i-am amintit conştient.

— Orice e posibil. Uneori e greu să ştii

ceea ce ştii, nu-i aşa?

Avea un fel blând de a vorbi, care lui Olive îi plăcea, şi un uşor accent, pe care nu-l putea identifica.

— Aţi acordat interviuri toată ziua?

— Jumătate din zi. Ăsta e al cincilea.

— Au! Atunci am să fiu succint. Aş vrea să vă întreb despre o scenă anume din *Marienbad,* dacă-mi daţi voie.

— Desigur.

— Scena din aeroportul aerospaţial, a spus el. Acolo unde personajul Wiliis aude vioara şi este... transpus.

— E un paragraf ciudat, a recunoscut Olive. Primesc multe întrebări legate de el.

— Aş vrea să vă întreb ceva.

Gaspery a ezitat.

— Ar putea părea puţin... Nu vreau să fiu indiscret. Dar există vreun element... mă întreb dacă fragmentul acela a fost inspirat de o experienţă personală.

— Nu m-a interesat niciodată autoficţiunea, a spus Olive, dar acum îi era greu să-i întâlnească privirea.

întotdeauna o relaxase să-şi privească mâinile împreunate, dar nu ştia dacă vedea mâinile sau cămaşa, manşetele albe, impecabile. Hainele sunt o armură.

— Uitaţi, a spus Gaspery, nu vreau să vă stânjenesc sau să vă pun în dificultate. Sunt doar curios dacă aţi trăit ceva ciudat la terminalul aerospaţial din Oklahoma City.

în liniştea aceea, Olive auzea zumzetul slab al clădirii, zgomotele sistemului de aerisire şi ale instalaţiei de apă. Poate că n-ar fi recunoscut, dacă n-ar fi prins-o spre capătul turneului, dacă n-ar fi fost atât de obosită.

— Nu mă deranjează să vorbesc despre

asta, a răspuns ea, dar mi-e teamă să nu par prea excentrică, dacă ajunge în versiunea finală a interviului. Putem discuta între patru ochi pentru o clipă?

— **Da, a spus el.**

1

Nicio stea tui stiăluceştc veşnic. Poţi spune „E sfârşitul lumii” şi să vorbeşti serios, dar ceea ce se pierde în exprimarea aceea la voia întâmplării este faptul că lumea se va sfârşi în cele din urmă la propriu. Nu „civilizaţia”, ce-o mai însemna şi asta, ci planeta propriu-zisă.

Ceea ce nu înseamnă că sfârşiturile mici nu pot fi nimicitoare. Cu un an înainte să-mi încep instruirea la Institutul Timpului, am mers la o petrecere, acasă la prietenul meu Ephrem. Tocmai se întorsese dintr-o vacanţă pe Pământ şi ne-a povestit că se plimbase printr-un cimitir împreună cu fiica lui, Meiying, care avea patru ani la vremea respectivă. Ephrem era arboricultor. îi plăcea să meargă în cimitire vechi, să privească îndelung copacii. Dar atunci au găsit mormântul altei fetiţe de patru ani, mi-a spus Ephrem, aşa că a vrut să plece. Era obişnuit cu cimitirele, care erau un punct de atracţie pentru el; mereu spunea că nu i se par deprimante, doar liniştitoare, dar mormântul acela l-a cutremurat. L-a privit şi s-a simţit copleşit de o tristeţe insuportabilă. De asemenea, afară era o zi de vară terestră dintre cele mai rele, cu o umiditate imposibilă, şi simţea că abia reuşeşte să respire. Bâzâitul cicadelor era apăsător. Broboane de transpiraţie i se rostogoleau pe spate. I-a spus fiicei lui că e momentul să plece, dar ea a mai rămas puţin lângă piatra de mormânt.

— Dacă părinţii ei au iubit-o, a spus Meiying, probabil au simţit că lumea se sfârşeşte.

Era o observaţie înfiorător de pătrunzătoare, mi-a spus Ephrem, asa că a rămas încremenit, privind-o, şi s-a trezit întrebându-se: *De unde ai apărut?* Au ieşit cu greu din cimitir – „A trebuit să se oprească să studieze fiecare nenorocită de

floare şi fiecare nenorocit de con de pin” – a spus el – şi nu s-au mai întors.

Acestea sunt lumile care se sfârşesc în viaţa noastră de zi cu zi, vieţile curmate ale copiilor, aceste pierderi nimicitoare, dar la sfârşitul Pământului va exista o distrugere adevărată, o anihilare, acesta fiind şi motivul pentru care au apărut coloniile. Prima colonie pe Lună a fost un prototip, un exerciţiu menit să stabilească o prezenţă în alte sisteme solare, în secolele ce urmau.

— Pentru că va fi necesar, a spus preşedinta Chinei la conferinţa de presă în care a fost anunţată construirea primei colonii, în cele din urmă, fie că vrem sau nu, dacă nu acceptăm ca toată istoria şi realizările omenirii să fie înghiţite de o supernovă peste câteva milioane de ani.

Am urmărit înregistrarea acelei conferinţe de presă în biroul surorii mele Zoey, la trei sute de ani după ce avusese loc. Preşedinta stătea aşezată în spatele pupitrului, cu oficialii în jurul său şi cu o mulţime de reporteri în faţa scenei. Unul dintre ei a ridicat mâna:

— Suntem siguri că va fi o supernovă?

— Sigur că nu, a răspuns preşedinta. Ar putea fi orice. O planetă interstelară, o ploaie de meteoriţi, orice. Ideea este că gravităm în jurul unei stele şi că, în cele din urmă, toate stelele mor.

— Dar, dacă moare steaua, i-am spus lui Zoey, evident, Luna Pământului se duce şi ea.

— Sigur, dar noi suntem doar prototipul, Gaspery. Suntem doar o demonstraţie. Coloniile

îndepărtate sunt populate de o sută optzeci de ani.

Prima colonie de pe Lună a fost construită pe întinderile domoale din Marea Liniştii, aproape de locul în care aselenizaseră astronauţii din misiunea Apollo 11 într-un secol de demult. Steagul lor era încă acolo, în depărtare, o mică statuie fragilă, pe suprafaţa lipsită de vânt.

Exista un interes semnificativ faţă de imigrarea în colonie. Pământul era deja atât de aglomerat, iar porţiuni întregi deveniseră nelocuibile din cauza inundaţiilor sau a căldurii. Arhitecţii coloniei rezervaseră o zonă pentru dezvoltare imobiliară substanţială, care s-a vândut rapid. Dezvoltatorii au făcut lobby, cu succes, pentru o a doua colonie, când terenul din Colonia Unu a fost epuizat. Dar Colonia Doi a fost construită în grabă şi, în mai puţin de un secol, sistemul de iluminat din domul principal cedase. Acesta fusese proiectat în aşa fel încât să imite aspectul cerului, aşa cum se vedea de pe Pământ – era frumos să te uiţi în sus şi să vezi albastru, în loc să priveşti vidul –, iar când a cedat, n-a mai existat atmosfera falsă, s-a terminat cu variaţia de pixeli care crea impresia de nori, s-a terminat cu răsăriturile şi apusurile calibrate şi preprogramate cu grijă, s-a terminat cu albastrul. Dar asta nu înseamnă că se terminase şi cu lumina, însă lumina aceea era extrem de nepământeană: în zilele senine, coloniştii priveau în spaţiu. Alăturarea dintre întunericul deplin şi lumina puternică le dădea ameţeli unora dintre oameni, deşi rămâne de discutat dacă la bază erau cauze fizice sau psihologice. Lucru mai grav, defecţiunea legată de iluminatul domului a

spulberat iluzia zilei de douăzeci şi patru de ore. Acum soarele răsărea rapid şi traversa cerul în două săptămâni, urmate de două săptămâni întregi de noapte.

Preţul reparaţiei era unul considerat prohibitiv. Exista o oarecare adaptare – ferestrele dormitoarelor au fost prevăzute cu jaluzele, ca oamenii să poată dormi când era soare afară, iar iluminatul stradal a fost îmbunătăţit, pentru a suplini lipsa luminii solare în cele două săptămâni de beznă – dar valoarea proprietăţilor a scăzut şi majoritatea oamenilor care şi-au permis s-a mutat în Colonia Unu sau în recent finalizata Colonie Trei. „Colonia Doi” a ieşit uşor-uşor din limbajul comun; toată lumea îi zicea „Oraşul Nopţii”. Era locul în care cerul era întotdeauna negru.

Eu am crescut în Oraşul Nopţii. în drum spre şcoală, treceam pe lângă casa în care copilărise Olive Llewellyn, o scriitoare care se plimbase pe aceleaşi străzi, în urmă cu două sute de ani, nu la foarte mult timp după sosirea primilor colonişti pe Lună. Era o căsuţă ridicată pe o străduţă mărginită de copaci şi-mi dădeam seama că fusese drăguţă cândva, dar cartierul se dărăpănase între timp. Acum casa era o ruină, jumătate din ferestre erau acoperite de graffiti, dar placa de lângă uşa de la intrare rămăsese. Nu dădusem importanţă casei, până să-mi spună mama că mă botezase după un personaj secundar din *Marienbad,* cea mai cunoscută carte a lui Llewellyn. Eu n-am citit cartea – nu-mi plăceau cărţile –, dar o citise sora mea Zoey şi- mi zisese că Gaspery-Jacques din carte nu semăna nici pe departe cu mine.

Am decis să n-o întreb ce vrea să spună cu asta. Eu aveam unsprezece ani când a citit-o, ceea ce însemna că ea avea treisprezece sau paisprezece. Deja era un om serios şi hotărât care, în mod evident, avea să exceleze în tot ceea ce făcea, în timp ce eu aveam deja primele bănuieli că s-ar putea să nu fiu tocmai aşa cum îmi doream şi ar fi fost groaznic să-mi spună că celălalt Gaspery-Jacques era, să zicem, un om incredibil de frumos şi impresionant, extrem de concentrat asupra învăţăturii, care nu şterpelea niciodată nimic. însă am început, în secret, să privesc casa copilăriei lui Olive Llewellyn cu un oarecare respect. Simţeam că mă leagă ceva de ea.

Acolo locuiau un băiat şi o fată, împreună cu părinţii lor, nişte oameni cu un aer oropsit, deţinătorii ciudatului talent de a da impresia că pun la cale ceva necurat. Toată familia avea un aspect neglijent. Numele lor era Anderson. Părinţii petreceau mult timp pe verandă, se ciorovăiau încetişor sau priveau în gol. Băiatul era ursuz şi se lua la harţă la şcoală. Petei, care era cam de-o vârstă cu mine, îi plăcea să se joace cu o hologramă în curtea din faţă, o hologramă învechită, pe principiul oglinzii, care dansa cu ea uneori, iar acesta era singurul moment când o vedeam pe fiica familiei Anderson zâmbind în apropierea casei, când se răsucea şi sărea, iar dublura ei holografică făcea acelaşi lucru.

Când aveam doisprezece ani, fiica familiei Anderson şi cu mine am fost colegi de clasă şi astfel am aflat că o cheamă Talia. Cine era Talia Anderson? îi plăcea mult să deseneze. Făcea sărituri cu spatele, pe câmp. Părea mult mai veselă la şcoală decât acasă.

— Te cunosc, a spus ea pe nepusă masă într-o zi, în timp ce aşteptam împreună la coadă, în cantină. Treci mereu pe lângă casa mea.

— E în drumul meu, am răspuns.

— În drumul tău spre ce?

— în drumul meu spre orice. Stau în capătul fundăturii.

— Ştiu, a spus ea.

— De unde ştii unde stau?

— Şi eu trec pe lângă casa ta, a răspuns ea. O scurtez pe peluza vecinului tău, ca sa ajung la Periferie.

La capătul peluzei noastre era un perete de frunze. După ce treceai de el, ajungeai la Şoseaua de la Periferie, care străbătea interiorul circular al domului Oraşului Nopţii. Dacă traversai drumul, ajungeai într-o zonă ciudată, sălbatică, ce nu avea mai mult de cincisprezece metri lăţime, o fâşie de sălbăticie între şosea şi dom. Tufăriş, praf, buruieni, gunoi. Era genul de loc lăsat în paragină. Mamei noastre nu-i plăcea să ne jucăm acolo, aşa că Zoey nu se aventura niciodată dincolo de Şoseaua de la Periferie – ea făcea întotdeauna ce i se spunea, lucru care mă scotea din minţi –, dar mie îmi plăcea sălbăticia acelui loc, sentimentul vag de pericol, inerent unui regat uitat. în ziua aceea, după ore, am traversat şoseaua pustie pentru prima oară în ultimele săptămâni, am stat un timp cu mâinile lipite de dom şi am privit afară. Sticla laminată era aşa de groasă, încât totul de pe partea cealaltă arăta ca într-un vis, distant, dar cumva îmblânzit, însă ici-colo am văzut cratere, meteori, cenuşiu. Domul opac al Coloniei Unu strălucea puţin mai

departe. M-am surprins întrebându-mă la ce se – gândea Talia Anderson când se uita afară, la peisajul selenar.

Talia Anderson s-a transferat din clasa mea şi a plecat din cartier pe la jumătatea anului. Am revăzut-o abia când aveam în jur de treizeci şi cinci de ani şi lucram amândoi la hotelul Grand Luna, din Colonia Unu.

Am început să lucrez la hotel la aproximativ o lună după ce a murit mama. Fusese bolnavă mult timp, ani de zile, iar la sfârşit, eu şi Zoey aproape că ne mutaserăm la spital. în acea ultimă săptămână, am fost acolo zi de zi şi noapte de noapte, camarazi epuizaţi care stăteau de strajă, în timp ce mama noastră murmura şi dormea. Moartea era iminentă şi a rămas iminentă mult mai mult decât anticipaseră doctorii. Mama noastră lucrase la poştă încă de când noi eram foarte mici, dar în ultimele ei clipe credea că face din nou cercetare postdoctorală în laboratorul de fizică şi bâiguia confuză ceva despre ecuaţii şi ipoteza simulării.

— Tu înţelegi despre ce vorbeşte? am întrebat-o pe Zoey la un moment dat.

— în mare parte, a răspuns Zoey.

în ceasurile acelea, Zoey stătea lângă pat cu ochii închişi şi asculta cuvintele mamei noastre de parcă ar fi ascultat muzică.

— Poţi să-mi explici şi mie?

Era ca şi cum aş fi pândit la fereastra unui club secret, cu nasul lipit de geam.

— Ipoteza simulării? Da.

A rămas cu ochii închişi.

— Gândeşte-te cum au evoluat hologramele şi realitatea virtuală, chiar şi în ultimii câţiva ani. Dacă putem face acum

simulări destul de convingătoare ale realităţii, imaginează-ţi cum vor fi aceste simulări peste un secol sau două. Ideea care stă la baza ipotezei simulării este aceea că nu putem exclude posibilitatea ca întreaga realitate să fie o simulare.

Nu mai dormisem de două zile şi mă simţeam de parcă aş fi visat.

— Bun, dar dacă trăim într-un computer, am remarcat eu, atunci al cui e computerul?

— Cine ştie? Al oamenilor de peste câteva sute de ani? Al unei inteligenţe extraterestre? Nu e o teorie larg acceptată, dar apare din când în când ia Institutul Timpului.

Zoey a deschis ochii.

— Doamne, prefă-te că n-am spus asta. Sunt obosită. N-ar fi trebuit.

— Ce să mă prefac că n-ai spus?

— Partea cu Institutul Timpului.

— Bine, am răspuns, iar ea a închis din nou ochii.

I-am închis şi eu. Mama se oprise din murmurat şi acum i se auzea doar respiraţia greoaie, la intervale prea mari de timp.

Când a venit în cele din urmă sfârşitul, eu şi Zoey dormeam. Sora mea m-a trezit în lumina cenuşie şi istovită a zorilor zilei şi am stat împreună multă vreme în linişte, cuprinşi de respect, dinaintea siluetei nemişcate a mamei noastre, întinse pe pat. Ne-am ocupat de formalităţi, ne-am îmbrăţişat la despărţire, ne-am dus fiecare pe drumul lui. Eu m-am întors în apartamentul meu înghesuit, unde am petrecut mai multe zile, în care n-am vorbit decât cu pisica mea. A urmat înmormântarea,

apoi şi mai multă nemişcare. Aveam nevoie de un nou loc de muncă – nu mai muncisem de ceva timp şi-mi tocam rapid economiile –, aşa că, la o lună după înmormântare, m-am trezit în biroul de la subsol al unui angajat din departamentul de Resurse Umane al unui hotel, o femeie blondă, care-mi părea cunoscută, acceptând un post care fusese scos la concurs sub numele de „detectiv de hotel”, dar ale cărui îndatoriri exacte erau incerte.

— Ca să fiu sincer, i-am spus, nu mi-e foarte clar ce presupune postul de detectiv de hotel.

— Doar paza hotelului, a explicat ea.

Mi-am dat seama că-i uitasem numele. Natalie? Natasha?

— Ideea denumirii postului nu-mi aparţine. De fapt, n-o să fii cu adevărat detectiv. Vei face parte din personalul care asigură paza.

— Vreau să fiu sigur că nu mă dau drept altceva decât sunt, am spus. Am renunţat la şcoală cu numai câteva luni înainte să obţin diploma în domeniul justiţiei penale.

— Putem să spunem lucrurilor pe nume, Gaspery?

N-aveam nicio îndoială că o ştiam de undeva.

— Te rog.

— Tot ce trebuie să faci e să fii atent la ce se întâmplă în jurul tău şi să suni la poliţie, dacă observi ceva suspect.

— Pot să fac asta.

— Pari să te îndoieşti, a remarcat ea.

— Nu mă îndoiesc de mine. Adică, nu

mă îndoiesc de faptul că pot s-o fac. Dar… n-ar putea-o face oricine?

— Ai fi surprins. Atenţia e o calitate greu de găsit. Neatenţia e o problemă, în general. Ţii minte testul pe care a trebuit să-l dai la primul interviu?

— Sigur.

— Scopul lui era să-ţi evaluăm atenţia. Ai avut un punctaj ridicat. Spune-mi, eşti de acord cu rezultatele testului? Poţi să fii atent?

— Da, am răspuns.

Mi-a făcut plăcere să rostesc acest lucru, pentru că, deşi niciodată nu mă considerasem aşa, la drept vorbind, chiar credeam că toată viaţa fusesem foarte atent. Nu avusesem succes în prea multe privinţe, dar întotdeauna mă pricepusem să observ. Aşa mi-am dat seama că fosta mea soţie se îndrăgostise de altcineva, fiind pur şi simplu atent. Nu existaseră indicii evidente, doar o uşoară schimbare – dar femeia de ia Resurse Umane vorbea din nou, aşa că am revenit în prezent.

— Stai puţin, am spus. Te cunosc.

— Dinainte de întâlnirea asta, vrei să zici?

— Talia, am spus.

Ceva s-a schimbat pe faţa ei. A căzut o mască. Avea vocea diferită când a vorbit din nou, mai puţin amuzată.

— Acum îmi spun Natalia, dar aşa e.

A tăcut o clipă, privindu-mă.

— Am fost colegi de şcoală, nu-i aşa?

— Capătul fundăturii, am spus şi, pentru prima oară în acel interviu, mi-a zâmbit sincer.

— Stăteam la Periferie cu orele, a mărturisit ea, şi mă uitam pe geam.

— Te mai duci vreodată acolo? în Oraşul Nopţii?

— Niciodată, a răspuns.

Niciodată în Oraşul Nopţii. Cuvintele aveau un ritm care-mi mângâia auzul într-un mod plăcut, aşa că mi-au rămas în minte. Mă gândeam des la ele în primele săptămâni de muncă, pentru că slujba era ucigător de plictisitoare. Hotelul avea pretenţii retro, aşa că purtam un costum de modă veche şi o pălărie cu o formă curioasă, numită fedora. Mă plimbam prin încăperi şi stăteam de pază pe holuri. Eram atent la toţi şi la toate, aşa cum fusesem instruit, întotdeauna mi-a plăcut să privesc oamenii, dar cei din hotel s-au dovedit a fi surprinzător de plicticoşi. Se cazau şi apoi eliberau camera. îşi făceau apariţia la ore ciudate, ca să ceară cafea. Erau sau nu beţi. Oameni de afaceri sau familii în concediu. Erau obosiţi şi epuizaţi după călătorie. Unii încercau să bage pe furiş câini În hotei. în prunele şase luni, a trebuit să chem poliţia doar o dată, când am auzit o femeie ţipând într-una dintre camere, şi nici măcar atunci n-am fost eu cel care a sunat la secţie; i-am telefonat managerului din tura de noapte, iar el a sunat la poliţie în locul meu. N-am fost de faţă când femeia a fost luată de paramedici.

Era o slujbă liniştită. Mintea îmi rătăcea. *Niciodată în Oraşul Nopţii.* Cum fusese viaţa Taliei acolo? Nu prea frumoasă, în mod evident, orice prost şi-ar fi dat seama de asta. Unele familii sunt mai bune decât altele. Când familia ei a plecat din casa lui Olive Llewellyn, acolo s-a mutat o alta, dar am descoperit că tot ce-mi aminteam despre această a doua

familie era o impresie generală de neglijență. La hotel o vedeam pe

Talia doar ocazional, trecând prin hol când pleca acasă, de la serviciu.

în vremea aceea locuiam într-un apartament mic şi anost dintr-un bloc cu alte apartamente mici, anoste, de la marginea îndepărtată a Coloniei Unu, destul de aproape de Periferie, aşa încât domul abia lumina acoperişul complexului de apartamente. Uneori, în nopţile întunecate, îmi plăcea să traversez strada spre Periferie, ca să mă uit prin geamul laminat la Colonia Doi, s-o văd strălucind în depărtare. Viaţa mea, în perioada aceea, era la fel de searbădă şi de limitată ca apartamentul în care locuiam, încercam să nu mă gândesc prea mult la mama. Dormeam toată ziua. întotdeauna mă trezea pisica mea după-amiaza, târziu. Pe la apus, luam o masă care putea, pe bună dreptate, să fie considerată la fel de bine cină sau mic-dejun, mă îmbrăcam în uniformă şi mă duceam la hotel, să mă holbez la oameni timp de şapte ore.

Lucram la hotel de vreo şase luni, când sora mea a împlinit treizeci şi şapte de ani. Zoey era fiziciană la universitate, fiind specializată într-un domeniu care avea legătură cu tehnologia blockchain cuantică, pe care n-am înţeles-o niciodată, deşi ea făcuse întrucâtva eforturi, cu bună-credinţă, să-mi explice. Am sunat să-i urez la mulţi ani şi mi-am dat seama, în secunda dinainte să răspundă, că nu o felicitasem când fusese titularizată pe post. Lucru care se întâmplase... când oare?... în urmă cu o lună? M-a încercat un soi de vinovăţie care nu-mi era străină.

— La mulţi ani! am spus. Şi, de asemenea, felicitări!

— Mulţumesc, Gaspery.

Nu făcea niciodată caz de scăpările mele şi numi dădeam pe deplin seama de ce lucrul ăsta mă făcea să mă simt groaznic. Te încearcă un soi de durere, abia simţită, când trebuie să accepţi că e nevoie de o anumită generozitate din partea celor dragi, ca să te suporte.

— Cum e?

— Să ai treizeci şi şapte de ani?

Părea obosită.

— **Nu, să fii titulară. E altfel?**

— Simţi o anume stabilitate, a răspuns ea.

— Şi ce planuri ai pentru ziua ta de naştere?

Zoey a tăcut un timp.

— Gaspery, ai putea să treci pe la biroul meu în seara asta?

— Sigur, am spus. Sigur.

Când mă mai chemase la biroul ei? Numai o dată, cu mulţi ani în urmă, când începuse să lucreze acolo. Universitatea nu era chiar aşa departe de apartamentul meu, dar era un univers fundamental diferit. Când o văzusem ultima oară? Trecuseră câteva luni, mi-am dat eu seama în clipa aceea.

Am anunţat ia serviciu că sunt bolnav, după care m-am întins pe canapea, să mă delectez cu această neaşteptată libertate. Marvin, motanul, a urcat greoi pe pieptul meu, unde şi-a întins picioarele şi a adormit torcând. Noaptea se derula dinaintea mea, cu toate acele ore splendid de goale, care scânteiau pline de posibilităţi. L- am mutat pe Marvin, am făcut duş şi m-am îmbrăcat frumos, m-am oprit la o brutărie să iau patru brioşe – *red velvet,* care speram că încă sunt preferatele

lui Zoey –, iar la ora şapte soarele apunea deja, scăldat în nuanţe de portocaliu şi roz, în partea îndepărtată a domului. Locuiam de un an în Colonia Unu, iar iluminatul domului mi se părea în continuare o adevărată piesă de teatru. Oare brioşele erau de ajuns? Ar fi trebuit să-i iau flori? Am cumpărat un buchet de ceva deloc ostentativ, galben, şi eram la poarta Institutului Timpului înainte de şapte şi jumătate. Mi-am scos ochelarii de soare, ca să-mi poată fi scanat irisul, şi încă îi ţineam în mână după alte şase scanări, când am găsit-o pe Zoey piirabându-se de colo-colo prin biroul ei. Nu părea o femeie care-şi sărbătoreşte ziua de naştere. Mi-a luat florile cu un aer distrat şi mi- am dat seama, după felul în care le-a pus pe birou, că a uitat de ele imediat ce le-a lăsat din mână. Mă întrebam dacă nu cumva tocmai fusese părăsită, dar viaţa sentimentală a lui Zoey a fost întotdeauna un subiect tabu.

— Ah, slavă Domnului! a exclamat ea în clipa în care i-am întins o brioşă. Am uitat complet de cină.

— Pari agitată.

— Pot să-ţi arăt ceva?

— **Sigur.**

A atins o consolă aşezată discret pe peretele biroului ei şi o proiecţie a umplut jumătate din încăpere. Aceasta înfăţişa un bărbat pe o scenă, înconjurat de nişte maşinării învechite, voluminoase, instrumente de nepătruns. Deasupra capului său se afla un monitor de modă veche, un dreptunghi alb, plutind în lumina slabă. Mi se părea că scena la care ne uitam era una destul de veche.

— O prietenă mi-a trimis asta, a spus Zoey. Lucrează la departamentul de Istoria Artei.

— Cine e? Tipul din proiecţie.

— Paul James Smith. Compozitor şi artist video din secolul XXL

A pornit aparatul şi încăperea s-a umplut de o muzică veche de trei sute de ani, într-un stil vag, schimbător. Ambientală, am presupus. Nu mă pricepeam cine ştie ce la muzică, dar compoziţia tipului mi se părea un pic sâcâitoare.

— Bun, a spus ea, acum fii atent la ecranul alb de deasupra lui.

— La ce trebuie să mă uit? E gol.

— Uită-te.

Ecranul a prins viaţă. înregistrarea fusese făcută într-o pădure de pe Pământ, imaginea era puţin mişcată; cel care filma mergea pe o potecă din pădure, spre un copac enorm, înfrunzit, o specie de pe Pământ, care nu creştea în colonii. Muzica s-a oprit şi bărbatul s-a uitat la ecranul de deasupra lui. F.cranul s-a înnegrit. S-a auzit o cacofonie ciudată de sunete – acordurile unei viori, murmurul indistinct al unei mulţimi, vuietul hidraulic al unui vehicul aerian care decolează – şi apoi totul s-a terminat brusc, a revenit filmarea cu pădurea, iar pentru o clipă imaginea a fost ameţitoare, ca şi cum cel care înregistra ar fi uitat că are un aparat de filmat în mână. Pădurea s-a şters, dar muzica a continuat.

— Ascultă cu atenţie, a spus Zoey. Ascultă cum s-a schimbat muzica. Auzi cum acordurile viorii din înregistrare apar în muzica lui Smith? Acelaşi motiv, fraza din cinci note?

Nu auzeam, după care, brusc, am auzit.

— Da. De ce e asta important?

— Pentru că asta înseamnă... că ciudăţenia, eroarea aia, ce-o fi fost, făcea

parte din reprezentaţie. Nu e o defecţiune tehnică.

A oprit înregistrarea. Părea tulburată într-un fel care mi se părea de neînţeles.

— Continuă, a spus ea, dar restul reprezentaţiei e neinteresant.

— M-ai adus aici ca să-mi arăţi asta, ca să mă asigur.

— Trebuie să discut despre lucrul ăsta cu un om în care am încredere.

Şi-a luat în mână dispozitivul şi l-am auzit pe al meu notificându-mă că am primit un document.

îmi trimisese o carte: *Marienbad,* de Olive Llewellyn.

— Romanul preferat al mamei, am remarcat.

Mă gândeam la mama noastră, citind pe verandă la lăsarea serii.

— L-ai citit, Gaspery?

— Niciodată nu mi-a plăcut prea mult să citesc.

— Sari la pasajele subliniate şi spune-mi dacă observi ceva.

Era descumpănitor să sari la mijlocul unei cărţi pe care n-ai citit-o niciodată. Am început cu câteva paragrafe înainte de pasajul pe care îl sublimase ea:

Ştiam că vine.

Ştiam că vine şi ne-am pregătit în consecinţă sau cel puţin aşa le-am spus copiilor noştri – şi nouă înşine – în deceniile care au urmat.

Ştiam că vine, dar nu ne venea să credem, aşa că ne-am pregătit în moduri discrete, care nu săreau în ochi – „De ce avem un raft întreg cu conserve de peşte?” şi-a întrebat Willis

soţul, care a răspuns ceva vag, despre pregătirea în caz de urgenţă...

... Din cauza acelei vechi terori, mult prea stânjenitor de iraţionale pentru a fi rostită cu glas tare: dacă spui numele lucrului de care te temi, este oare posibil să-l stârneşti?

E prea dificil să recunoaştem asta, dar în acele prime săptămâni ne exprimam temerile vag pentru că, dacă rosteam cuvântul „pandemie”, puteam atrage pandemia asupra noastră.

Ştiam că vine şi o tratam cu lejeritate. Respingeam teama cu bravură şi indiferenţă. în ziua în care au apărut ştirile despre un focar în Vancouver, lucru care s-a întâmplat la trei zile după ce premierul britanic a anunţat că izbucnirea primului focar din Londra este pe deplin sub control, Willis şi Dov au mers la serviciu ca de obicei, copiii lor, Isaac şi Sam, au mers la şcoală, apoi s-au întâlnit cu toţii la cină, la restaurantul lor preferat, care era aglomerat în noaptea aceea. (Seamănă puţin cu un film de groază, privind retrospectiv: imaginaţi- vă nori de agenţi patogeni invizibili, deplasându- se prin aer, plutind de la o masă la alta, învolburându-se în urma chelnerilor care forfoteau prin restaurant.)

— Dacă e în Vancouver, atunci e şi aici, i-a spus Dov lui Willis, care a răspuns, la rândul său:

— Aş băga mâna-n foc.

Şi i-a umplut iar paharul cu apă lui Dov.

— Ce e-n Vancouver? a întrebat Issac.

Avea nouă ani.

— Nimic, au răspuns ei la unison şi nu s-au simţit deloc vinovaţi, pentru că nu părea o minciună.

Pandemiile nu se apropie precum războaiele,

cu bubuitul îndepărtat al artileriei, care devine tot mai puternic cu fiecare zi, şi cu strălucirea bombelor la orizont. Ele sosesc retrospectiv, în mare măsură. E descumpănitor. Pandemia este departe, apoi peste tot în jurul tău şi pare că nu există nicio etapă intermediară.

Dov, în timp ce-şi exersa replicile în faţa oglinzii din dormitor, după închiderea teatrului comunitar:

— Aşa-i sfârşitul cel făgăduit[1]?

Ştiam că vine, dar nu am fost consecvenţi în comportamentul nostru. Ne-am făcut provizii – pentru orice eventualitate –, dar ne-am trimis copiii la şcoală, pentru că altfel, cu copiii acasă, cum reuşeşti să munceşti vreun pic?

(încă ne gândeam că trebuie să muncim. Lucrul cel mai şocant, privind retrospectiv, era măsura în care nu înţelegeam niciunul sensul întregii poveşti.)

— Doamne! a exclamat Willis cu câteva zile înainte de închiderea şcolilor, dar după ce ziarele începuseră să se umple de ştiri despre pandemie, pare că ne-am întors în timp.

— Exact, i-a dat Dov dreptate.

Aveau amândoi peste patruzeci de ani, aşadar puteau să-şi aducă aminte de Ebola X, dar cele şaizeci şi patru de săptămâni de izolare se retrăseseră pe tărâmul ceţos al amintirilor din copilărie, o perioadă care nu fusese nici groaznică, nici plăcută, luni populate cu desene animate şi prieteni imaginari. Nu-l puteai numi un an pierdut, pentru că avusese şi momente frumoase. Părinţii lor fuseseră destul de pricepuţi încât să-i ferească de oroare, ceea ce însemna că experimentaseră o perioadă de singurătate, dar

care nu fusese una insuportabilă. Avuseseră parte de îngheţată din belşug şi li se permisese să stea mai mult timp în faţa ecranelor. Se bucuraseră când totul s-a terminat, dar, după câţiva ani, nu s- au mai gândit prea mult la asta.

— Ce înseamnă „întors în timp”? a întrebat Sam.

în clipa în care Willis şi-a privit fiul cel mic, i-a trecut prin cap gândul – de care s-a agăţat mai târziu – că poate ideea cu mersul la şcoală nu era chiar aşa de bună. Cu toate acestea, vechea lume nu se destrămase încă, aşa că de dimineaţă le-a pregătit prânzul lui Sam şi lui Isaac şi i-a trimis la şcoală, a ieşit apoi în lumina orbitoare a soarelui şi a luat un vehicul până la terminalul aerospaţial. Doar o dimineaţă obişnuită, sub un cer albastru, inofensiv.

La terminal, s-a oprit să asculte un muzician, un violonist ambulant care se afla pe unul dintre coridoarele cavernoase de la intrare. Violonistul era un bătrân care cânta cu ochii închişi, în timp ce mărunţişul i se aduna într-o pălărie pe care o avea la picioare. Cânta la o vioară de pe vremuri – părea făcută din lemn adevărat – şi, chiar dacă Wîllis nu era nici pe departe expert în acustică, i se părea că sunetul are o anumită căldură. Willis asculta muzica, felul în care se înălţa deasupra susurului mulţimii matinale de navetişti, iar în clipa aceea...

... o dâră de întuneric, o lumină neaşteptată, stranie...

... imaginea pasageră a unei păduri, aer proaspăt, copaci care se înălţau în jurul lui, o zi

de vară...

... şi apoi a revenit în terminalul aerospaţial din Oklahoma City, pe coridorul răcoros şi alb de la intrarea dinspre vest, clipind dezorientat. M-a cuprins aşa, ceva, s-a trezit gândind, dar era o explicaţie inadecvată, pentru că... ce îl cuprinsese? întunecimea aceea, apoi pădurea care s-a înălţat în jurul lui, ce era asta?

I-a venit imediat gândul: o viaţă de apoi.

întunericul era moartea, şi-a spus. Pădurea era ce venea după aceea.

Willis nu credea, de fapt, în viaţa de apoi, dar credea în inconştient, credea că poţi şti un lucru fără să fii conştient de faptul că-l ştii şi, aproape pe negândite, a pornit-o în direcţia greşită, departe de vehiculul pe care trebuia să-l ia. N-a ştiut încotro se îndreaptă, până să se trezească lângă şcoala fiilor săi.

— Dar de ce îţi iei copiii de la şcoală? a întrebat directorul. Am urmărit ştirile cu atenţie, Willis, şi e doar un mic focar în Vancouver.

Am închis documentul şi mi-am pus dispozitivul în buzunar, neliniştit într-un fel pe care nu-l puteam explica.

— înţelegi? a întrebat Zoey. Felul în care înregistrarea reflectă pasajul din carte?

Da, înţelegeam. Un om din secolul XXI, aflat într-o pădure, vede o dâră de întuneric şi aude zgomote de pe un terminal aerospaţial aflat cu două secole în viitor. Un om de pe un terminal aerospaţial din secolul XXIII vede o dâra de întuneric şi are senzaţia copleşitoare că se află într-o pădure.

— Poate a văzut înregistrarea, am sugerat. Mă refer la Olive Llewellyn. Poate a

văzut-o şi a integrat-o în cartea ei.

Eram încântat de propria sugestie.

— M-am gândit şi eu la asta, a spus Zoey.

Sigur că te-ai gândit, n-am zis cu voce tare. Asta era una dintre marile diferenţe dintre noi: Zoey se gândea mereu la toate.

— Dar mai e ceva. Echipa mea a cercetat luna trecută regiunea în care a crescut compozitorul, iar în după-amiaza asta am găsit o scrisoare.

A început să caute printre fişierele de pe un ecran proiectat, setat pe modul „confidenţial”, aşa că din unghiul meu părea că-şi mişcă mâna printre nori.

— Uite.

în aerul dintre noi a răsărit brusc o proiecţie. Era un document scris de mână, într-un alfabet necunoscut.

— Ce-i asta?

— Cred că ar putea fi dovezi în sprijinul teoriei. E o scrisoare, a adăugat ea. Din 1912.

— Ce alfabet e ăsta? am întrebat.

— Serios?

— Ce, ar trebui să-l pot citi?

M-am uitat mai atent şi am recunoscut un cuvânt. Nu, două. Era aproape engleză, dar deformată, iar scrierea era înclinată; avea o anumită frumuseţe, însă literele aveau o formă ciudată. Vreun tip de protoengleză?

— Gaspery, e o scriere de mână.

— Nu ştiu ce-i aia.

— Bun, a continuat ea cu răbdarea exasperantă la care ajunsesem să mă aştept din partea ei. Stai să trec pe audio.

A comutat ceva printre nori şi vocea unui bărbat a umplut camera.

Bert,

Mulţumesc pentru amabila scrisoare din 25 aprilie, care şi-a croit drum peste Atlantic, a traversat Canada cu iuţeala melcului şi a ajuns în mâinile mele abia astă-seară.

Ce fac, întrebi? Răspunsul sincer, dragă frate, este că nu ştiu. îţi scriu acum la lumina lumânărilor, dintr-o cămăruţă din Victoria – sper să mă ierţi pentru tonul melodramatic, dar cred că mi-am câştigat acest drept –, unde m-am cazat la o pensiune decentă. Am renunţat la orice gând de a intra in lumea afacerilor şi nu-mi doresc decât să mă

întorc acasă, deşi exilul e confortabil şi banii expediaţi de acasă îmi acoperă nevoile de zi cu zi.

Am petrecut zile stranii aici. Nu, de fapt n-a fost chiar aşa. Am petrecut zile destul de plictisitoare aici – din vina mea, nu a Canadei –, cu excepţia unui ciudat interludiu în sălbăticie, pe care am să încerc să ţi-l povestesc. Călătorisem la nord de Victoria împreună cu fostul coleg de şcoală al lui Niall, Thomas Maillot, al cărui nume de familie este posibil să-l scriu greşit. Timp de două-trei zile am urmat linia de coastă, călătorind pe un vas cu aburi mic şi îngrijit, încărcat cu provizii, până când, în cele din urmă, am ajuns în Caiette, un sat format dintr-o biserică, un chei, o şcoală cu o singură sală de clasă şi câteva case. Thomas şi-a continuat drumul spre o tabără a tăietorilor de lemne, aflată undeva în apropiere, pe coastă. Eu am ales să rămân la pensiunea din Caiette, ca să mă bucur de frumuseţea locului.

într-o dimineaţă de la începutul lui

septembrie, m-am aventurat în pădure, din motive prea plictisitoare să le reproduc aici, şi după câţiva paşi, am ajuns lângă un arţar. M-am oprit o clipă acolo, să-mi trag sufletul, Iar atunci s-a petrecut un incident care la vremea aceea mi s-a părut a fi un eveniment supranatural, dar, privind retrospectiv, mi se pare că a fost, poate, un soi de criză.

Stăteam în pădure în lumina soarelui şi apoi s-a făcut brusc întuneric, pe neaşteptate, ca şi cum ai stinge o lumânare într-o încăpere, iar în întuneric am auzit notele unei viori, un zgomot de nepătruns şi, odată cu el, am avut o stranie impresie că mă aflu cumva, pentru scurt timp, într-o încăpere, într- un spaţiu cu ecou, cavernos, asemenea unei văgăuni. Apoi totul s-a sfârşit şi eram din nou în pădure. Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. M-am târât Jmpleticindu-mă înapoi pe plajă şi am vomitat incontrolabil pe stâncile de la mal. A doua zi dimineaţă, de teamă să nu păţesc ceva şi hotărât să părăsesc locul şi să mă întorc la o spoială de civilizaţie, am pornit-o înapoi spre Victoria, unde sunt acum.

Am o cameră de care sunt mulţumit, într-o pensiune din apropierea portului, şi îmi petrec timpul plimbându-mă, citind cărţi, jucând şah şi făcând câte o pictură în acuarelă. După cum ştii, am adorat dintotdeauna grădinile, iar aici este o grădină publică în care am găsit nespusă alinare. Nu vreau să nelinişteşc pe nimeni, dar am mers la doctor, care este sigur de diagnosticul de migrenă. Pare un soi ciudat de migrenă, care nu implică durere de cap, dar presupun că trebuie să-l accept, în lipsa unei explicaţii alternative. însă nu pot să uit şi amintirea asta mă nelinişteşte.

Sper că tu eşti bine, Bert. Te rog să le transmiţi afecţiunea şi respectul meu mamei şi tatei.

Cu drag,
Edwin

înregistrarea s-a oprit. Zoey a împins proiecţia înapoi în perete şi s-a aşezat lângă mine. Părea copleşită, cum nu o mai văzusem niciodată până atunci.

— Zoey, am spus, pari mai supărată decât... nu ştiu dacă înţeleg prea bine.

— Tu ce sistem de operare foloseşti pe dispozitivul tău?

— Zephyr, am spus.

— La fel şi eu. îţi aduci aminte de virusul ăla ciudat, care a circulat pe reţeaua Zephyr în urmă cu vreo doi ani? A durat doar două zile, dar uneori deschideai un fişier text pe dispozitiv şi auzeai melodia pe care o ascultaseşi ultima oară.

— Sigur. Ce enervant era! îmi aminteam doar vag.

— Era un fişier deteriorat.

Sesizam ceva amplu şi teribil plutind undeva, dincolo de graniţa înţelegerii mele.

— Vrei să spui...

Zoey avea coatele pe masă şi, cât timp a vorbit, şi-a sprijinit fruntea în mâini.

— Dacă momente din diferite secole se scurg unul în celălalt, atunci, ei bine, poţi considera aceste momente, Gaspery, le poţi socoti drept fişiere deteriorate.

— în ce fel seamănă un moment cu un fişier?

Zoey stătea complet nemişcată.

— Doar imaginează-ţi că e aşa.

Am încercat. O serie de fişiere deteriorate; o serie de momente dereglate; o serie de lucruri diferite, care se întrepătrund când n-ar trebui.

— Dar dacă momentele sunt fişiere...

N-am putut termina propoziţia. Camera în care ne aflam părea mult mai puţin reală decât în urmă cu o clipă. Biroul este real, mi-am spus. Florile ofilite de pe birou sunt recile. Vopseaua albastră de pe pereţi. Părul lui Zoey. Mâinile melc. Covorul.

— Acum înţelegi de ce nu m-am dus să-mi sărbătoresc ziua de naştere, a spus ea.

— Dar... Uite, sunt de acord că e ciudat, însă vorbim despre chestia aia a mamei, nu-i aşa? Chestia cu simularea?

A oftat.

— Crede-mă, m-am gândit şi eu la asta. E foarte posibil să nu judec limpede. Ştii că datorită ei am devenit om de ştiinţă.

Am dat aprobator din cap.

— Şi uite, a continuat, ştiu că sunt dovezi indirecte, dar nu sunt nebună. E doar o serie de descrieri ale unei experienţe ciudate. Dar *coincidenţa,* Gaspery, felul în care momentele

astea par sa se întrepătrundă, nu pot să n-o consider un fel de dovadă.

[1] **William Shakespeare, *Teatru, Regele Lear,* traducere de Mihnea – Gheorghlu, Leon Levlţchi şi Dan Duţescu, Mondero, Bucureşti, 1999, p. 363 *(N.t.).***

Dacă am trăi într-o simulare, de unde am şti că e o simulare? Am luat tramvaiul spre casă, de la universitate, la ora trei dimineaţa. în lumina caldă a tramvaiului în mişcare, am închis ochii şi m-am minunat de detalii. Vibraţia blândă a tramvaiului pe perna de aer. Sunetele – şoapta abia perceptibilă a mişcării, conversaţiile cu glas scăzut ici-colo în tramvai, notele difuze ale unui joc derulându-se pe un dispozitiv, undeva. *Trăim într-o simulare,* mi-am spus, ca să testez ideea, dar tot mi se părea improbabilă, pentru că simţeam mirosul buchetului de trandafiri galbeni pe care femeia care stătea lângă mine îl ţinea cu grija cu ambele mâini. *Trăim într-o simulare,* dar mi-e foame şi ar trebui să cred că şi asta e o simulare?

— Nu spun că lucrurile astea se leagă şi formează o dovadă irefutabilă a faptului că trăim într-o simulare, spusese Zoey în urmă cu o oră, în biroul ei. Dar cred că avem destule date care să justifice o investigaţie.

Cum investighezi realitatea? Foamea mea e o simulare, mi-am spus, dar tot voiam un cheeseburger. Cheeseburgerii sunt o simulare. Carnea de vită e o simulare. (De fapt, asta era adevărat la propriu. Dacă ucideai un animal ca să-l mănânci, sfârşeai în arest şi pe Pământ, şi în colonii.) Am deschis ochii şi m-am gândit: *Trandafirii sunt o simulare. Mirosul trandafirilor e o simulare.*

— Ce formă ar lua o investigaţie? o

întrebasem.

4

— Cred ca ar trebui să vizitezi toate acele puncte din timp, a spus Zoey. Ar trebui să vorbeşti cu cel care a scris scrisoarea în anul 1912, cu artistul video din 2019 sau 2020 şi cu scriitoarea din 2203.

Mi-am amintit poveştile care apăruseră când s- a inventat călătoria în timp, devenită apoi imediat ilegală, în afara instituţiilor guvernamentale. Mi-am amintit de un capitol din manualul de criminologie dedicat coşmarului aproape devastator ai aşa-numitei Bucle a Trandafirului, când istoria se schimbase de douăzeci şi şapte de ori, înainte să fie prins călătorul pus pe rele şi pagubele provocate de el să fie remediate. Ştiam că o sută patruzeci şi unu dintre cei două sute cinci condamnaţi pe viaţă de pe Lună se aflau în situaţia aceea pentru că încercaseră să călătorească în timp. Nu conta dacă reuşeau sau nu; încercarea era de ajuns să te trimită pe viaţă la închisoare.

— Gaspery, spusese Zoey, nu ştiu de ce pari atât de şocat. Ce scrie pe placa de pe clădire?

— **institutul Timpului, am recunoscut.**

Zoey m-a privit.

— Credeam că eşti fiziciană, am spus.

— Păi... sunt, a răspuns ea.

Era o breşă între cunoaştere şi realizare, mare cât sistemul solar, în pauza aceea dintre cuvintele ei. Am simţit vechea ei bunătate, am avut familiarul sentiment al generozităţii ei. Nu putem fi cu toţii genii, îmi venea să-i spun, dar mai purtaserăm discuţia asta pe vremea când eram adolescenţi şi ieşise prost, aşa că am tăcut.

Trăim într-o simulare, mi-am spus în clipa în

care tramvaiul a oprit la câteva blocuri distanţă de apartamentul meu, dar aceste cuvinte erau aşa departe de, ei bine, de *realitate,* în lipsa unui cuvânt mai nimerit. Nu mă puteam convinge. Nu credeam asta. Era programată o ploaie în – am aruncat o privire la ceas – două minute. Am

coborât din tramvai şi am mers foarte încet, dinadins. întotdeauna mi-a plăcut ploaia şi, chiar dacă ştiu că nu cade din nori, asta nu mă face să o plac mai puţin.

în săptămânile care au urmat, am încercat să mă readaptez la ritmul vieţii mele. Mă trezeam la ora cinci după-amiaza în apartamentul meu minuscul, ascultam muzică în timp ce găteam, îmi hrăneam pisica, mergeam pe jos sau cu tramvaiul la serviciu. Ajungeam la hotel înainte de ora şapte seara, priveam holul din spatele ochelarilor cu lentile negre – majoritatea personalului nu purta ochelari cu lentile negre, dar eu, fiind născut în Oraşul Nopţii, fotosensibil şi neputând suporta lumina difuză a domului, aveam dispensă specială de la departamentul de Resurse Umane – şi mă gândeam la toate lucrurile din jurul meu care ar fi putut să nu fie reale. Piatra podelei din hol. Materialul hainelor mele. Mâinile mele. Ochelarii mei. Paşii unei femei care traversa holul.

— Bună seara, Gaspery, a spus femeia.

— Talia. Bună!

— Priveai cu mare atenţie podeaua din hol.

— Pot să-ţi pun o întrebare cu totul întâmplătoare?

— Te rog, a răspuns ea. Am avut o zi plictisitoare.

— Ţi se întâmplă vreodată să-ţi zboare gândul la ipoteza simulării?

Mi se părea că merită să întreb. Eu numai la asta mă gândeam.

A ridicat din sprâncene.

— Te referi la ideea că e posibil să trăim într-o simulare, nu-i aşa?

5 Da.

— De fapt, să ştii ca da. M-am gândit la asta. Nu cred că trăim într-o simulare.

Talia privea dincolo de mine, dincolo de hol, pe stradă.

— Nu ştiu, poate că e o dovadă de naivitate din partea mea, dar cred că o simulare ar trebui să fie mai reuşită, înţelegi? Adică, dacă te deranjezi să simulezi strada aia, de exemplu, n-ar putea măcar să funcţioneze toate felinarele?

Lumina felinarului de vizavi pâlpâia de mai multe săptămâni.

— înţeleg ce vrei să spui.

— în fine, a zis Talia, noapte bună.

— Noapte bună.

Mi-am reluat exerciţiul de a observa totul şi de a-mi spune că niciunul dintre lucrurile pe care le observam nu era real, dar acum mă distrăgea argumentul ei. Un lucru despre care nu vorbea nimeni în zilele acelea era starea proastă a coloniilor de pe Lună. Cred că toţi ne jenam puţin din cauza asta.

— Da, probabil putem spune că s-a cam dus farmecul, a zis Zoey când ne-am văzut mai târziu, în noaptea aceea.

Ieşeam din tură la ora două noaptea, aşa că am sunat s-o întreb dacă pot să trec pe la ea. Ştiam că e trează – nu se adaptase nici ea pe deplin, după mutarea din Oraşul Nopţii, şi, asemenea mie, prefera să stea trează toată noaptea – şi că îşi luase vreo doua zile libere de la serviciu, aşa că am luat tramvaiul spre apartamentul ei. Fusesem în apartamentul acela doar de câteva ori şi uitasem cât de întunecat era. Vopsise pereţii într- o nuanţă închisă de gri. Avea o colecţie de cărţi de modă veche, tipărite – în mare parte de istorie

– şi o pictură înrămată pe perete, pe care o făcuserăm împreună, când eram copii. Asta m- a emoţionat. Aveam cam patru şi şase ani, aproximativ, şi ne pictaserăm pe noi: un băiat şi o fată care se ţineau de mâini sub un copac, în culori exuberante.

— Unde s-a dus farmecul? am întrebat.

îmi turnase un pahar generos de whisky, din care sorbeam puţin câte puţin, pentru că nu rezistasem niciodată prea bine la băutură. Ea era deja la al doilea pahar.

— în coloniile mai noi, presupun. Pe Titan, cred. Europa. Coloniile îndepărtate.

Şedeam la masa din bucătăria ei. Locuia vizavi de Institutul Timpului, o informaţie pe care o aveam în minte, dar pe care nu o conştientizasem pe deplin. Ce avea Zoey? Fusese foarte apropiată de mama, iar acum, că mama se dusese, lui Zoey îi mai rămăsese doar munca. Munca ei şi aproape nimic altceva, după toate aparenţele, dar cine eram eu s-o judec? M-am sprijinit de speteaza scaunului, privind pe deasupra acoperişurilor Institutului Timpului, la turnurile luminiscente din depărtare. Aş putea imigra în Coloniile îndepărtate? Năstruşnic gând. Dar, desigur, gândul imediat următor a fost: *Dacă trăim într-o simulare, atunci nici Coloniile îndepărtate nu sunt reale.*

— Ce s-a întâmplat cu ei? am întrebat. Cu cel care a scris scrisoarea, cel din secolul XX, Edwin nu mai ştiu cum, şi cu Olive Llewellyn?

Zoey dăduse gata şi al doilea pahar – eu încă eram la jumătatea primului –, apoi şi l-a turnat pe-al treilea.

— Cel care a scris scrisoarea a luptat

în război, s- a întors în Anglia distrus şi a murit într-un azil de nebuni. Olive Llewellyn a murit pe Pământ. A izbucnit o pandemie în timp ce se afla în turneul de promovare a cărţii.

— Zoey, am întrebat, investigaţia ta a început deja?

— Oarecum. Au loc discuţii preliminare. E multă birocraţie în materie de călătorii.

— Tu o să... Tu o să fii cea care va călători?

— Era cât pe ce să părăsesc Institutul Timpului în urmă cu câţiva ani, a spus ea. Am fost de acord să rămân, cu condiţia să nu mai călătoresc niciodată.

— Ai călătorit în *timpi* am exclamat mirat, iar uimirea pe care mi-o trezea sora mea în momentul acela era fără margini. Unde ai fost?

— Nu pot să vorbesc despre asta.

Avea o expresie sumbră.

— Nu poţi nici măcar să-mi spui de ce nu mai vrei să te duci? Cred că ar fi...

— Ai putea crede că e interesant, a intervenit ea. Aşa e. La început e fascinant. E un portal către o lume diferită.

— Exact, aşa mi-am imaginat şi eu.

— Dar, înainte să pleci, Gaspery, e posibil să-ţi petreci doi ani din viaţă făcând cercetare. Când călătoreşti într-un anumit moment din timp, te afli acolo pentru a investiga un lucru anume şi citeşti despre toţi cei cu care te aştepţi să te întâlneşti. Sunt oameni la Institutul Timpului, sute de angajaţi, a căror unică sarcină este să analizeze vieţile unor indivizi care sunt de mult oale şi ulcele, pentru a le pregăti dosare călătorilor, iar

treaba ta e să studiezi acele dosare până când ştii tot ce conţin.

S-a oprit pentru a sorbi din băutură.

— Aşa că, Gaspery, imagineaza-ţi scena asta. Mergi la o petrecere, într-un moment îndepărtat din timp, şi tu ştii exact cum şi când va muri fiecare persoană din încăpere.

— Asta îţi cam dă fiori, am recunoscut.

— Iar unii vor muri în moduri care pot fi evitate cu uşurinţă, Gaspery. Ai putea sta de vorbă cu o femeie, să spunem că are copii mici, iar tu ştii că se va îneca la un picnic marţea viitoare şi, pentru că nu poţi să intervii în cronologie, lucrul pe care nu i-l poţi spune în ruptul capului este „Să nu înoţi săptămâna viitoare”. Trebuie s-o laşi să moară.

— N-o poţi scoate din apă.

— Exact.

Un timp, n-am ştiut ce să spun, aşa că m-am uitat pe fereastră la acoperişuri şi turnuri şi m-am întrebat dacă pot să las pe cineva să moară de dragul cronologiei. Zoey bea în tăcere.

— Munca asta presupune un nivel aproape inuman de detaşare, a spus ea într-un final. Am spus „aproape”? Nu *aproape,* ci *chiar* inuman.

— Aşadar cineva trebuie să călătorească în timp ca să investigheze povestea asta, am spus eu, dar nu vei fi tu aceea.

— Vor fi mai multe persoane, dar nu ştiu cine. Nu e chiar o muncă râvnită.

— Trimite-mă pe mine, am spus.

Deoarece în momentul acela mă gândeam că femeia ipotetică ce urma să se înece

marţea viitoare avea să se înece oricum.

M-a privit, surprinsă. Pe obraji îi apăruseră două pete rozalii, dar în rest părea pe deplin trează.

— Nici prin gând nu-mi trece.

— De ce?

— în primul rând, pentru că e o muncă îngrozitor de periculoasă. în al doilea rând, pentru că nu eşti pregătit.

— Ce fel de studii îţi trebuie ca să călătoreşti în trecut şi să stai de vorbă cu oamenii? Asta e tot, nu-i aşa? în fond, ce pregătire îţi trebuie?

— Sunt mai multe testări psihologice, urmate de câţiva ani de pregătire.

— Pot să fac asta. Mi-aş putea relua studiile, aş putea face pregătirea necesară. îţi aminteşti că aproape am terminat facultatea de criminologie. Ştiu cum să desfăşor un interogatoriu.

Ea tăcea.

— Vreţi să păstraţi cercul restrâns, am spus, nu-i aşa? Imaginează-ţi ce panică se va stârni, dacă se va afla că trăim într-o simulare.

— Nu ştim dacă trăim într-o simulare şi nu ştiu dacă *panică* e cuvântul potrivit. Seamănă mai degrabă cu un „spleen ucigător”.

Am decis să caut mai târziu ce înseamnă „spleen”. Sunt cuvinte peste care dai toată viaţa, fără să ştii ce înseamnă.

— Zoey, am zis, îmi irosesc viaţa.

— Nu spune asta, a intervenit ea prea repede.

— Treaba e că... situaţia asta, am explicat, chestia asta, ce-o fi ea, posibilitatea

asta, cred, e lucrul care mi-a trezit cel mai tare interesul până acum, poate de când mă ştiu.

— Atunci apucă-te de ceva, Gaspery. De caligrafie, de tir cu arcul sau ceva.

— Poţi să te gândeşti la asta, Zoey? Să vorbeşti cu cine trebuie? Puteţi să mă luaţi în calcul? Dacă vorbim de călătoria în timp, nu e nicio grabă, nu-i aşa? Aş avea vreme să mă pregătesc, aş putea să fac ce vreţi voi, să mă apuc iar de şcoală, să fac pregătire psihologică, orice...

Mi-am dat seama că trăncănesc aiurea, aşa că m-am oprit.

— Nu, a spus ea. în niciun caz.

Şi-a golit paharul.

— Când spun că e o muncă periculoasă, Gaspery, vreau să zic că n-aş vrea s-o facă niciun om pe care-l iubesc.

6 După aceea, n-am mai văzut-o pe Zoey timp de trei săptămâni, iar pe dispozitivul ei apărea mesajul că e indisponibilă. Mă duceam la serviciu, mă întorceam de la serviciu, mă plimbam prin apartament şi vorbeam cu pisica, în sfârşit, într-o zi în care eram liber, i-am lăsat un mesaj vocal în care îi spuneam că voi trece pe la biroul ei. N-a răspuns, dar am luat un tramvai până la Institutul Timpului, spre sfârşitul după- amiezii. îmi spusese ce program arc. Ştiam că va fi acolo. Am urmărit străzile palide alunecând pe lângă mine, vechile clădiri de piatră, cu tencuiala scorojită şi locuinţele ilegale, dărăpănate, înghesuite în ele – influenţa Oraşului Nopţii, un aer de dezordine care mi se părea înviorător –, şi mi-a venit gândul ciudat, nebunesc că poate a murit. Zoey muncea şi bea prea mult. în primul an de după moartea mamei, gândurile îmi zburau adesea la dezastre.

M-am oprit în faţa Institutului Timpului, monolitul de piatră albă, şi am mai sunat-o o dată. Nimic. Era în jur de ora şase. Câţiva oameni au ieşit din clădire, singuri sau în perechi. M-am surprins că le studiez feţele şi m-am întrebat cum ar fi să ai o slujbă cu o miză importantă, iar atunci una dintre feţe s-a dovedit a fi a lui Ephrem.

— Eph, am spus.

A ridicat speriat privirea.

— Gaspery! Ce faci aici?

Vorbisem în treacăt cu Ephrem la înmormântarea mamei, dar îmi aminteam ziua aceea ca prin ceaţă. Nu mai purtaserăm nicio

discuţie serioasă de la petrecerea aceea de la el de acasă, care avusese loc cu un an in urmă, deja. Poate că de vină era doar lumina din interiorul domului – a cărui intensitate scădea uşor, dar care devenea tot mai argintie, aducând, oarecum, cu amurgul de pe Pământ –, însă Ephrem părea mai bătrân decât îmi aminteam, mai bătrân şi mai măcinat de griji.

— Mă pregăteam să te întreb acelaşi lucru, am spus. Ce caută un arboricultor la Institutul Timpului?

A ezitat şi, în acea fracţiune de secundă, am văzut o portiţă. Era ceva ce nu voia să-mi spună şi era un lucru pe care nu trebuia să-l ştiu.

— Lucrezi aici, nu-i aşa?

A dat aprobator din cap.

— Da. De ceva timp.

— Atunci ştii de proiectul la care lucrează Zoey? Povestea cu simularea?

— Pentru numele lui Dumnezeu, Gaspery, nu mai vorbi despre asta.

Ephrem zâmbea, dar îmi dădeam seama că era un zâmbet fals.

— Nu ne-am văzut de mult. Mergem să bem o ceaşcă de ceai?

— Mi-ar face mare plăcere.

— Hai să-mi vezi biroul, a spus. Voi cere să ni se aducă nişte ceai.

Am traversat împreună vestibulul în linişte, am trecut de pază, am intrat într-un lift şi am străbătut mai multe coridoare albe, care mie mi se păreau trase la indigo, un labirint de uşi neutre şi sticlă opacă.

— Am ajuns, a spus Ephrem.

Biroul lui era identic cu cel al lui Zoey, doar

că el avea un bonsai la fereastră. Pe masă ne aştepta un serviciu de ceai, cu trei ceşti. îl cunoşteam pe

Ephrem de când mă ştiam, dar îl întrebasem oare vreodată cu adevărat despre munca lui? îmi spusese că e arboricultor, din când în când îl mai întrebam despre câte un copac, dar se pare că ştiam mult mai puţine despre prietenul meu decât crezusem. Biroul lui se afla la unul dintre etajele superioare, cu vedere spre turnurile Coloniei Unu. în depărtare, am văzut hotelul Grand Luna.

— De când eşti aici? am întrebat.

— De vreo zece ani.

Turna ceai, dar s-a oprit o clipă să se gândească.

— Nu, şapte. Dar simt ca şi cum ar fi trecut zece.

— Credeam că eşti arboricultor.

— Mi-e dor de munca aia, sincer să fiu. Din păcate, copacii sunt doar un hobby acum. Nu vii mai aproape?

M-am aşezat la masa lui de şedinţe, care era exact ca a lui Zoey. M-a copleşit stranietatea momentului, sentimentul deconcertant că o realitate se îndepărtează şi este înlocuită de alta. *Dar te cunosc de ani de zile,* îmi venea să spun, *şi eşti arboricultor, nu un grangure de la Institutul Timpului. Am absolvit liceul împreună.*

— Era mai simplu cu copacii? am întrebat.

— Decât munca mea de acum? Da. Mult mai simplu.

I-a vibrat dispozitivul. A aruncat o privire la ecran şi a tresărit.

— De ce nu mi-ai spus că lucrezi aici?

— E… e stânjenitor, a explicat. Când spun *stânjenitor,* vreau să spun „secret”. Problema e că nu pot să răspund la întrebări legate de munca mea, aşa că nu-mi place să vorbesc despre asta.

— Probabil că e ciudat, am spus, să faci un lucru secret.

Când spuneam *ciudat,* voiam să spun „minunat”.

— încerc să nu mint în privinţa asta. Dacă m-ai fi întrebat unde lucrez, aş fi zis că mă ocup de ceva la Institutul Timpului şi te-aş fi lăsat să presupui că are cumva legătură cu copacii.

— Bine, am răspuns.

între noi s-a lăsat tăcerea. Nu ştiam cum să cer ceea ce voiam. Angajaţi-ma, lăsaţi-mă şi pe mitic să ititru, lăsaţi-mă să iau şi eu parte la ce faceţi voi aici.

— F.phrem, am început, dar uşa s-a deschis chiar atunci şi a intrat Zoey.

Avea o expresie dură, cum nu mai văzusem pe faţa ei din copilărie. Zoey era furioasă. S-a aşezat în faţa mea, a ignorat ceaşca de ceai şi s-a uitat fix în ochii mei, până am fost obligat să mi-i feresc.

— Pierd la concursurile de privit ochi în ochi cu soră-mea încă de pe vremea când aveam cinci ani, i-am spus lui Ephrem. Poate patru.

El m-a recompensat cu un zâmbet timid. Nimeni n-a zis nimic. Privirea mi-a rătăcit din nou către bonsai.

în cele din urmă, cuprins de milă, Ephrem şi-a dres glasul.

— Ascultă, a spus el. Nimeni n-a încălcat nicio regulă. Când Zoey a vorbit cu

tine despre anomalie, Gaspery, povestea nu fusese încă secretizată.

Zoey şi-a privit ceaiul.

— Desigur, a continuat Ephrem, asta nu înseamnă că e bine să stai în faţa Institutului Timpului şi să repeţi ca un papagal ce ţi-a spus ea.

— îmi pare rău, am intervenit. Ephrem, pot să întreb dacă e adevărat?

— Ce vrei să spui?

— Din câte povestea Zoey, pare un tipar, dar mama avea teoria asta, am spus. Ipoteza simulării.

— îmi amintesc că vorbea despre asta, a spus el cu blândeţe.

— Cred că, atunci când pierzi pe cineva, e simplu să vezi tipare care nu există.

Ephrem a dat din cap.

— E adevărat. Nu ştiu dacă e ceva, a spus el. Dar eu nu eram apropiat de mama voastră, aşa că sunt o parte oarecum neutră în chestiunea asta şi cred că există destule indicii încât să merite demararea unei investigaţii.

— Pot să ajut şi eu? am întrebat.

— *Nu,* a mormăit Zoey şi abia dacă am auzit-o.

— Da, Zoey mi-a spus că vrei să lucrezi aici.

Am observat să Ephrem avea mare grijă să nu se uite ia Zoey.

— Da, am răspuns, aş vrea.

— *Gaspery,* a intervenit Zoey.

— De ce vrei să lucrezi aici? a întrebat Ephrem.

— Pentru că e interesant, am spus. Mă interesează mai mult lucrul ăsta... ei bine,

decât orice altceva de care îmi pot aduce aminte, sincer. Sper că asta nu mă face să par disperat.

— Nici vorbă, a răspuns Ephrem. Te face doar să pari interesat. Cu toţii suntem interesaţi, altfel n- am fi aici. Ştii cu ce ne ocupăm?

— Nu prea, am recunoscut.

— Apărăm integritatea cronologiei noastre, a explicat el. Investigăm anomaliile.

— Au fost şi altele?

— De obicei, se dovedesc a fi alarme false, a continuat Ephrem. Primul meu caz la Institut a avut legătură cu o dublură. Potrivit celui mai bun soft de recunoaştere facială pe care-l avem la dispoziţie, aceeaşi femeie apărea în fotografii şi înregistrări video realizate în 1925 şi 2093. Am reuşit să iau mostre de ADN şi să demonstrez că era vorba despre două femei diferite.

— Ai spus *de obicei,* am remarcat.

— De câteva ori, a continuat Ephrem, n-am reuşit să ajungem la o concluzie clară.

îmi dădeam seama că acest lucru îl neliniştea.

— Căutaţi ceva anume? am întrebat.

— Căutam mai multe lucruri.

A tăcut o clipă.

— Acele aspecte ale muncii noastre care au legătură cu anomalia, a spus el, reprezintă o investigaţie continuă, menită să stabilească dacă trăim sau nu într-o simulare.

— Credeţi că trăim într-o simulare?

— După părerea unora, a spus el pe un ton precaut, dintre care fac şi eu parte, călătoriile în timp merg mai bine decât ar trebui.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că sunt mai puţine bucle decât te-ai putea aştepta, în mod raţional. Vreau să spun că uneori schimbăm cronologia şi atunci ea pare să se *repare* de la sine, într-un fel care mie mi se pare ilogic. Cursul istoriei ar trebui să se modifice iremediabil ori de câte ori călătorim înapoi pe linia cronologică, dar, ei bine, nu se întâmplă aşa. Uneori evenimentele par să se schimbe, pentru a se adapta la intervenţia călătorului în timp, în aşa fel încât o generaţie mai târziu e ca şi cum călătorul n-ar fi fost niciodată acolo.

— Dar nimic din toate astea nu reprezintă dovada unei simulări, a intervenit Zoey rapid.

— Exact. Din motive evidente, a spus Ephrem, e dificil de confirmat.

— Dar aţi fi cu un pas mai aproape de confirmare, dacă aţi identifica o eroare în simulare, am zis.

— Da, exact.

— Gaspery, a spus Zoey, ştiu că pare interesant, dar e totuşi o meserie tulburătoare.

— Eu şi Zoey suntem în dezacord în ceea ce priveşte Institutul Timpului, a explicat Ephrem. Putem spune că experienţa noastră aici a fost diferită.

— Da, putem, a zis Zoey pe un ton neutru.

— Dar cu îţi pot spune, a continuat Ephrem, că e un loc de muncă interesant.

— Ce-ţi pot zice *eu,* a intervenit Zoey, este că Ephrem şi-a ratat ţintele de recrutare anul ăsta, anul trecut şi cu un an înainte.

— Pregătirea şi munca necesită o

discreţie uriaşă, a continuat Ephrem, ignorând-o, şi foarte multă concentrare.

— Pot să mă concentrez, am spus. Şi pot să fiu discret.

— Ei bine, a conchis Ephrem, am să-ţi aranjez un interviu preliminar.

— Mulţumesc, am răspuns. O să pară... uite, nu vreau să stârnesc milă, dar vorbesc serios când spun că n-am mai avut niciodată o slujbă interesantă.

Ephrem a zâmbit.

— Nu-mi fac griji din cauza interviului preliminar. O să-l treci uşor. Merită să sărbătorim.

Dar, dacă merita să sărbătorim, de ce vorbea sora mea atât de puţin, de ce părea atât de serioasă? O *meserie tulburătoare.* Uite, îmi venea să-i zic în timp ce Ephrem cerea trei pahare cu şampanie, prefer o muncă periculoasă decât una în care mor de plictiseală, dar îmi era teamă că, dacă spun asta, ar putea izbucni în plâns.

7 O săptămână mai târziu, am ajuns la hotel cu cincisprezece minute înainte să-mi încep tura şi m-am îndreptat spre biroul Taliei.

— Gaspery, a spus ea.

Am dat să închid uşa, dar a clătinat din cap şi s-a ridicat din spatele biroului.

— Hai să facem o plimbare.

— Am numai câteva...

— Ştii, c interesant.

Mi-a făcut semn să ies înaintea ei.

— Am studiat istoria muncii la universitate şi am constatat ca există o constantă istorică de-a lungul secolelor, respectiv aceea că nimeni nu ţine morţiş să se pună rău cu Resursele Umane.

A deschis uşa laterală şi am ieşit la lumina zilei, lângă zona de încărcare.

— I-am spus superiorului tău că trebuie să stau de vorbă cu tine. N-o să deranjeze pe nimeni.

Vremea din ziua respectivă fusese programată să fie noroasă, aşa că lumina zilei era slabă şi cenuşie. Mi se părea neliniştitor.

— E greu să te obişnuieşti, a spus Talia.

Mă văzuse privind temător spre cer. Mergeam către poteca ce urma cursul râului din Colonia Unu. Toate cele trei colonii aveau râuri, din motive de sănătate psihică, ce curgeau prin albii identice, căptuşite cu pietre albe şi traversate de poduri identice, arcuite, din piatră albă. Erau adevărate minuni inginereşti. Şi toate scoteau acelaşi tip de sunete.

— De ce ai plecat din Oraşul Nopţii? m-a întrebat ea.

— Un divorţ care s-a încheiat urât, am spus. Voiam un nou început.

Sunetele asemănătoare ale râurilor aduceau alinare; dacă nu ridicam privirea, dacă nu eram atent la lumina stranie, cenuşie a zilei fals-înnorate, puteam să mă prefac că sunt acasă.

— Tu de ce ai venit aici?

— Eu sunt de aici, a răspuns ea. M-am mutat în Oraşul Nopţii abia la vârsta de nouă ani.

— Ah!

Ne apropiam de un pod. în Oraşul Nopţii, sub pod s-ar fi aciuat mai mulţi vagabonzi care fie trăgeau un pui de somn, fie se drogau în liniştea şi întunericul parapetului, daT aici era doar un bătrân pe o bancă, stând singur şi uitându-se la apă.

— Ai venit în biroul meu să-mi dai preaviz, a spus Talia.

— De unde ştii?

— Pentru că şeful şefului şefului meu mi-a cerut să vorbesc cu vreo doi granguri de la Institutul Timpului, acum trei zile. După întrebările lor, mi-am dat seama că te evaluează pentru un post.

Există vreo stânjeneală specifică pe care ţi-o provoacă sentimentul că o birocraţie invizibilă acţionează în jurul tău? Talia s-a oprit, aşa că m- am oprit şi eu şi am privit apa. Când eram mic, mă jucam cu bărcuţele pe râul din Oraşul Nopţii, dar râul acela era deopotrivă întunecat şi strălucitor, reflectând şi lumina soarelui, şi întunecimea spaţiului. Râul din Colonia Unu era deschis la culoare şi lăptos, reflectând norii falşi, proiectaţi pe dom.

— Pe vremuri am locuit acolo, a spus Talia, arătând cu degetul într-o anume direcţie, şi eu am privit în sus, dincolo de râu, ia una dintre cele mai vechi şi mai frumoase clădiri de apartamente, un turn cilindric, alb, cu grădină pe fiecare balcon.

— Părinţii mei au lucrat la Institutul Timpului.

Nu ştiam ce să spun. Nu-mi venea în minte niciun motiv necatastrofal pentru care o familie s-ar muta de la una dintre cele mai la modă adrese din Colonia Unu, într-o casă dărăpănată din Oraşul Nopţii.

— Amândoi erau călători, a continuat Talia. Până când o misiune a mers prost, în cei mai groaznic mod cu putinţă, după care părinţii mei n-au mai putut să muncească, iar într-un an CTam în cartierul ăla dărăpănat din Oraşul Nopţii.

— îmi pare rău.

F.ram indignat că trebuie să spun asta, pentru că eu iubeam Oraşul Nopţii, iar cartierul ăla dărăpănat era acasă pentru mine. Familia mea – eu, Zoey, mama noastră – nu era acolo pentru că aşa *trebuia,* noi eram acolo pentru că, după cum se exprima mama, „măcar locul ăsta are ceva personalitate, nu e precum coloniile alea sterile, cu lumină falsă”, deşi, în timp ce îmi aminteam lucrul ăsta, mi-am adus aminte şi că nu ne-am permis să reparăm acoperişul când a început să curgă apă prin el.

Talia se uita la mine.

— Beţivii sunt indiscreţi, a spus ea. După cum sunt sigură că-ţi dai seama, în cazul în care te-ai gândit vreodată la povestea asta mai mult de cinci minute, dacă trimiţi pe

cineva înapoi în timp, schimbi inevitabil istoria. *însăşi prezenţa călătorului este o formă de perturbare,* aşa îmi amintesc că spunea tata. Nu e posibil să te întorci, să intri în contact cu trecutul şi să laşi cronologia perfect neschimbată.

— Da, am spus.

Nu ştiam sigur la ce se referă, dar, ascultând-o, mă simţeam atât de stânjenit, încât nici nu o puteam privi în ochi.

— Uneori Institutul se întoarce în timp ca să repare răul, să se asigure că cel care a călătorit nu mai face lucrul care schimbă istoria. Ştii, lucrul acela mărunt, de exemplu, că îi ţii uşa deschisă femeii care va crea algoritmul ce va pune capăt civilizaţiei sau mai ştiu eu ce. Uneori se întorc şi repară răul, dar nu mereu. Vrei să ştii cum se iau deciziile?

— Pare un lucru strict secret, am spus.

— Ah, *este,* Gaspery, dar îmi placi şi, de asemenea, am devenit nesăbuită odată cu înaintarea în vârstă, aşa că am să-ţi spun oricum.

(Cât să fi avut, treizeci şi cinci de ani? în momentul acela, mi se părea captivant de istovită.)

— Uite care e criteriul: se întorc să repare răul doar *dacă acel rău afectează Institutul Timpului.* Ce sunt eu, Gaspery? Cum m-ai descrie?

Mi se părea că-mi întinde o capcană.

— Păi...

— Nu-i nimic, a zis ea, poţi s-o spui. Sunt o birocrată. Resursele Umane înseamnă birocraţie.

— Bine.

— La fel şi Institutul Timpului. Cea mai

importantă universitate dedicată cercetării de pe Lună, deţinătoarea singurei maşini funcţionale a timpului, cu legături strânse cu guvernul şi cu instituţiile responsabile de aplicarea legii. Chiar şi numai *una* dintre astea ar presupune o birocraţie de temut, nu crezi? Trebuie să înţelegi că birocraţia este un organism şi că scopul principal al fiecărui organism e autoconservarea. Birocraţia există pentru a se proteja pe sine.

Privea din nou dincolo de râu.

— Locuiam la etajul al treilea, a spus, arătând cu degetul. Balconul cu plante agăţătoare şi tufe de trandafiri.

— E frumos, am spus.

— Nu-i aşa? Uite, înţeleg de ce ai vrea să lucrezi la Institutul Timpului, a continuat ea. Probabil că pare o oportunitate fascinantă. Oricum, nu te aşteaptă un parcurs profesional prea grozav la hotel. Dar să ştii că, atunci când Institutul va termina cu tine, o să te arunce ca pe un gunoi.

A vorbit cu atâta nonşalanţă, încât nu eram sigur că o auzisem bine.

— Am o şedinţă, a spus ea. Probabil că ar trebui să intri în tură peste aproximativ o oră.

S-a întors cu spatele şi m-a lăsat acolo.

M-am uitat în urmă, la clădirea de apartamente. Mă dusesem într-unul dintre apartamentele acelea la un moment dat, cu mulţi ani cu urmă, la o petrecere, şi chiar dacă fusesem destul de beat, îmi aminteam totuşi tavane boltite şi camere spaţioase. Mă gândeam că, dacă va merge ceva prost la Institutul Timpului, niciodată nu voi putea spune că n-am fost avertizat.

Dar eram atât de nerăbdător să-mi trăiesc viaţa! M-am întors la hotel şi am descoperit că nu pot să intru. Hotelul reprezenta trecutul. Eu îmi doream viitorul. L-am sunat pe Ephrem.

— Aş putea să încep mai repede? am întrebat. Ştiu că ar fi trebuit să dau două săptămâni preaviz la hotel, dar aş putea începe instruirea chiar acum? în seara asta?

— Sigur, a spus el. Poţi veni aici într-o oră?

8

— Vrei nişte ceai? m-a întrebat Ephrem.

— Te rog.

A scris ceva pe dispozitiv şi ne-am aşezat amândoi la masa de şedinţe. O amintire neaşteptată: beam ceai cu mirodenii împreună cu Ephrem şi ai mama lui după ore, într-o zi, în apartamentul lui, care era mai frumos decât al meu. Mama lui Ephrem putea munci de acasă, mi-am amintit eu; ea se uita la un monitor. Eu şi Ephrem învăţam împreună, aşa că trebuie să fi fost chiar înainte de un examen, într-o perioadă în caTe eu încercam (a) să beau ceai şi (b) să fiu un elev sârguincios. Mă pregăteam să-i amintesc de momentul acela – *îţi aduci aminte?* –, când s- a auzit un sunet slab la uşă, iar un tânăr a intrat cu o tavă pe care a lăsat-o pe masă, cu o înclinare a capului. *Ceaiul at mirodenii este real,* mi-am spus şi apoi mi-am dat seama: probabil că Ephrem îşi aminteşte şi el momentul acela atât de îndepărtat, pentru că mă servise cu ceai cu mirodenii numai când venisem aici.

— Poftim.

Ephrem mi-a întins o cană aburindă.

— De ce nu voia Zoey să lucrez aici?

A oftat.

— A avut o experienţă neplăcută acum câţiva ani. Nu ştiu toate detaliile.

— Ba le ştii.

— Da, le ştiu. Uite, e doar un zvon, dar am auzit că s-a îndrăgostit de un călător, apoi călătorul a dat-o-n bară şi s-a pierdut în timp. Asta e tot ce ştiu.

— Nu, nu e.

— Tot ce ştiu şi nu e secretizat, a precizat Ephrem.
— Cum e posibil să te rătăceşti în timp?
— Să presupunem că ai afecta cu bună ştiinţă cronologia. Institutul Timpului ar putea decide să nu te aducă înapoi în prezent.
— De ce ar afecta cineva cronologia cu bună ştiinţă?
— Exact, a spus Ephrem. Nu face asta şi totul va fi bine.

S-a aplecat să atingă o consolă de pe perete, iar un şir de fotografii ale unor oameni a plutit în aer, între noi.

— Am lucrat la un plan de investigaţie pentru tine, a spus el. Nu vrem să te plasăm în centrul anomaliei, pentru că nu ştim ce este exact sau cât de periculoasă ar putea fi. Vrem să intervievezi oameni care credem că au văzut-o.

A mărit o fotografie foarte veche, alb-negru, care înfăţişa un tânăr cu un aspect îngrijorat, îmbrăcat în uniformă militară.

— El e Edwin St. Andrew, cel care a văzut ceva în pădurea din Caiette. O să-i faci o vizită, să vezi dacă vrea să vorbească despre asta.
— Nu ştiam că a fost soldat.
— Nu va fi fost încă, atunci când vei vorbi tu cu el. Tu îl vei întâlni în 1912; abia ulterior va avea o perioadă foarte dificilă pe Frontul de Vest. Mai vrei puţin ceai?
— Mulţumesc.

Nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce era Frontul de Vest, dar speram că subiectul avea să fie tratat pe parcursul instruirii mele.

A trecut la următoarea fotografie şi mă

uitam acum la compozitorul din înregistrarea pe care mi-o arătase Zoey.

— în ianuarie 2020, a continuat Ephrem, un artist pe nume Paul James Smith a dat o reprezentaţie care includea o înregistrare ce ar putea conţine anomalia pe care a descris-o St. Andrew cu un secol mai devreme, dar nu ştim exact unde a fost făcută filmarea. Nu avem toată înregistrarea concertului, doar fragmentul pe care ţi l-a arătat Zoey. Vei sta de vorbă cu el, să vezi ce poţi afla.

Ephrem a dat şi această fotografie la o parte şi am văzut o alta, a unui bătrân care cânta la vioară într-un terminal aerospaţial, cu ochii închişi.

— El e Alan Sami, a spus Ephrem. A cântat mai mulţi ani la vioară în terminalul aerospaţial din Oklahoma City, prin 2200, iar noi credem că la muzica lui face aluzie Olive Llewellyn în *Marienbad.* Vei sta de vorbă cu el, să afli mai multe despre muzica lui. De fapt, află orice poţi.

A trecut la următoarea fotografie şi iat-o pe Olive Llewellyn, scriitoarea preferată a mamei mele, cea care locuise cu mult timp în urmă în casa copilăriei Taliei Anderson.

— Uite-o şi pe Olive Llewellyn. îmi pare rău să spun că nimeni nu păstrează înregistrările camerelor de supraveghere timp de două sute de ani, aşa că nu avem documente privitoare la ce a trăit sau nu Olive Llewellyn acolo, înainte să scrie *Marienbad.* O vei intervieva în ultimul ei turneu de promovare a cărţii.

— Când a avut loc ultimul ei turneu? am întrebat.

— în noiembrie 2203. în primele zile ale pandemiei de SARS 12. Stai liniştit, tu n-ai să te îmbolnăveşti.

— N-am auzit de ea.

— Noi am fost imunizaţi în copilărie, mi-a explicat Ephrem.

— Vor fi şi alţi investigatori desemnaţi să se ocupe de caz?

— Mai mulţi. Vor analiza diferite perspective, vor intervieva oameni diferiţi sau vor intervieva aceiaşi oameni, într-un mod diferit. S-ar putea să te întâlneşti cu unii dintre ei, dar, dacă sunt foarte buni în meseria lor, n-ai să afli niciodată cine sunt. în ceea ce te priveşte, Gaspery, nu e o misiune complicată. Vei purta câteva discuţii şi apoi vei preda ceea ce ai descoperit unui investigator superior, care va prelua cazul şi va lua decizia finală, iar dacă totul merge bine, vei primi şi alte investigaţii. Ai putea avea o carieră interesantă aici.

Se uita la şirul de fotografii.

— Cred că vei începe, a spus el, prin a intervieva violonistul.

— Bine, am încuviinţat. Când voi vorbi cu el?

— Peste vreo cinci ani, a răspuns Ephrem. întâi trebuie să te Lnstruim.

Instruirea n-a fost precum scufundarea într-o altă lume. A fost precum scufundarea în mai multe lumi succesive, în momente care apăreau iar şi iar şi iar, lumi care se topeau treptat şi a căror pierdere devenea evidenta numai privind retrospectiv. Ani de instruire individuală, în încăperi mici din institut, ani în care treceam pe holuri, pe lângă oameni care poate erau, poate nu erau colegii mei, studenţi

ca mine – aici nimeni nu avea ecuson –, şi ani de studiu în linişte, în biblioteca Institutului Timpului sau în apartamentul meu, până noaptea târziu, în timp ce pisica îmi dormea în poală. La cinci ani după ce am renunţat la slujba de la hotel, am intrat pentru prima oară în sala dedicată călătoriilor în timp.

lira o încăpere de dimensiuni medii, făcută in totalitate dintr-un fel de piatră compozită. La unul dintre capete se afla o bancă, aşezată într-o firidă adânc săpată în perete. Banca era orientată spre un birou cu un aspect cât se poate de banal. Zoey mă aştepta acolo, cu un dispozitiv care semăna neliniştitor de mult cu o armă.

— O să-ţi introduc un localizator in braţ, a spus ea.

— Bună dimineaţa, Zoey. Fac bine, mersi de întrebare. Şi eu mă bucur să te văd.

— E un microcomputer. Interacţionează cu dispozitivul tău, care interacţionează cu maşina.

— Bine, am răspuns, renunţând la amabilităţi. Deci localizatorul trimite informaţii către dispozitivul meu?

— Mai ţii minte când ţi-am dat o pisică? a întrebat ea.

— Sigur. Marvin. Moţăie acasă chiar acum.

— La un moment dat am trimis o agentă înapoi în alt secol, a spus Zoey, dar s-a îndrăgostit de cineva şi n-a mai vrut să vină acasă, aşa că şi-a scos localizatorul, i l-a implantat unei pisici şi, când am încercat s-o readucem forţat în prezent, în locul ei a apărut pisica.

— Stai puţin, pisica mea vine din alt secol?

— Pisica ta e din 1985, a confirmat ea.

— Poftim?! am întrebat, neştiind ce să spun.

M-a prins de mână – de când nu ne mai atinseserăm unu! pe celălalt? – şi i-am observat concentrarea posomorâtă, în clipa în care mi-a injectat granula de argint în braţul stâng. Durea mult mai tare decât mi-aş fi imaginat. A deschis o proiecţie deasupra biroului şi şi-a îndreptat atenţia către ecranul plutitor.

— Ar fi trebuit să-mi spui, am zis. Ar fi trebuit să-mi spui că pisica mea a călătorit în timp.

— Sincer, Gaspery, ce rost ar fi avut? Pisica e pisică.

— Niciodată nu ţi-au plăcut animalele.

Avea buzele strânse. Nu voia să mă privească.

— Ar trebui să te bucuri pentru mine, am spus, în timp ce ea regla ceva în proiecţia din faţa ei. E singurul lucru pe care mi-am dorit vreodată să-l fac, iar acum am reuşit.

— Of, Gaspery, a spus ea distrată. Bietul meu băiat. Dispozitivul?

10 — Poftim.

Mi-a luat dispozitivul, l-a apropiat de proiecţie, după care mi l-a dat înapoi.

— Bun, a spus. Prima ta destinaţie a fost programată. Du-te să te aşezi în maşină.

Transcriere:

CASPERY ROBEUTS: Bun, e pornit. Mulţumesc pentru că v-aţi făcut timp să staţi de vorbă cu mine.

AI.AN SAMI: Cu plăcere. Mulţumesc pentru că-mi faci cinste cu masa de prânz.

OR: Acum, pentru că am început să înregistrez, sunteţi violonist?

AS: Da. Cânt în terminalul

aerospaţial. OH: Pentru mărunţiş?

AS: De plăcere. N-am nevoie de bani, să ne înţelegem.

OR: Dar strângeţi totuşi ceva, în pălăria aia de la picioare...

AS: Ei bine, oamenii îmi tot aruncau monede, aşa că la un moment dat am decis să întorc pălăria invers, pentru ca măruntul să cadă într-un singur loc.

OK: Pot să întreb de ce faceţi acest lucru, dacă nu aveţi nevoie de bani?

AS: Păi, pentru că-mi place, fiule. îmi place să cânt la vioară şi îmi place să văd oameni.

OR: **Aş vrea să vă arăt o scurtă înregistrare, dacă îmi permiteţi.**

AS: Cu muzică?

OR: Muzică, da, cu ceva zgomot de fond. Am să v- o arăt, după care am să vă rog să-mi spuneţi tot ce puteţi despre ea. Sunteţi de acord?

AS: Sigur. Te rog.

GR: Dumneavoastră eraţi, nu-i aşa?

AS: Da, sunt eu, în terminalul aerospaţial. Dar

calitatea înregistrării e foarte proastă.

GR: De unde ştiţi sigur că sunteţi dumneavoastră?

AS: De unde... serios? Păi, fiule, pentru că recunosc muzica şi pentru că am auzit o navă spaţială. Fâsâitul ăia de la final.

GR: Haideţi să ne concentrăm o clipă asupra muzicii. Piesa pe care o interpretaţi, puteţi să-mi vorbiţi puţin despre ea?

AS: Cântecul meu de leagăn, eu l-am compus, dar nu i-am dat niciodată un titlu. E ceva ce am creat pentru soţia mea, pentru răposata mea soţie.

GR: Răposata... îmi pare rău.

AS: Mulţumesc.

GR: Este... v-aţi înregistrat vreodată interpretând- o sau aţi scris partitura?

AS: Nici una, nici alta. De ce?

GK: Ei bine, după cum am menţionat, sunt asistentul unui istoric muzical. Am primit sarcina de a investiga asemănările şi diferenţele dintre muzica interpretată în terminalele aerospaţiale din diferite regiuni de pe Pământ.

AS: Şi pentru ce instituţie ziceai că lucrezi?

GR: Pentru Universitatea din Columbia Britanică.

AS: De acolo ţi se trage accentul?

GR: Accentul?

AS: Tocmai s-a schimbat. Mă pricep la

accente. GR: Ah! Sunt din Colonia Doi.

AS: Interesant. Soţia mea era din Colonia Unu, dar n-aş spune că accentul ei semăna cu al tău. De când faci munca asta?

GR: De când sunt asistent în investigaţii? De câţiva ani.

AS: Şi studiezi pentru asta? Cum ajungi să practici o asemenea meserie?

GR: Mi se pare o întrebare corectă. Tăiam frunză la câini, ca să fiu sincer. Aveam un post de paznic la hotel. Nu era rău. Stăteam pur şi simplu pe holul unui hotel şi mă uitam la oameni. Dar apoi, ei bine, s-a ivit o oportunitate. A apărut ceva care chiar mă interesa, aşa cum nu mă mai interesase nimic, niciodată. M-am pregătit vreme de chici ani, am studiat lingvistică, psihologie şi istorie.

AS: înţeleg partea cu istoria, dar de ce psihologie şi lingvistică?

GR: Lingvistică, pentru că oamenii vorbesc altfel în diferite momente ale istoriei, iar dacă ai de-a face cu versuri din muzica veche, este util.

AS: Are logică. Şi psihologia?

GR: O curiozitate personală. N-a fost o informaţie relevantă. Absolut deloc relevantă. Nu ştiu de ce am menţionat-o.

.AS: Socot ca domniţa aia prea se jură mult-.

GR: Staţi puţin, tocmai m-aţi făcut domniţă?

.AS: Era un citat din Shakespeare, fiule. Haide, serios acum. N-ai mers la şcoală?

[1] William Shakespeare, *Opere II, Hamlet,* Paralela 45, Piteşti, 2010, traducere de George Volceanov şi Violeta Popa, p. 249 (N.t.).

— Frumos, a spus Zoey în clipa în care a revizuit înregistrarea. Foarte sofisticat.

Ephrem, care stătea cu noi în biroul ei, şi-a reţinut un zâmbet.

— Aşa e, am spus. îmi pare rău.

— Nu, uite, a continuat sora mea. Nu l-am inclus şi pe Shakespeare în programul de instruire.

— Zoey, am zis, F.phrem, ce s-ar întâmpla, teoretic, dacă aş da-o în bară?

— Nu o da în bară.

Ephrem a aruncat o privire spre dispozitivul lui.

— îmi pare rău, a spus el, am o întâlnire cu şeful, dar ne vedem în biroul meu într-o oră.

A ieşit, iar eu am rămas singur cu sora mea.

— Ce impresie ţi-a lăsat violonistul? a întrebat Zoey.

— Avea în jur de optzeci de ani, am răspuns, poate chiar nouăzeci. Vorbea rar, cu accent, lungind cuvintele. îşi făcuse chestia aia la ochi, îşi schimbase culoarea. Ochii lui aveau o nuanţă ciudată de mov. Violet, presupun.

— Probabil aşa era moda în tinereţea lui.

Zoey a privit din nou transcrierea, recitind ceva. M-am ridicat şi m-am dus la fereastră. Era noapte şi domul se înseninase. Pământul se înălţa la orizont, o apariţie verde-albăstrie.

— Zoey, am spus, pot sa te întreb ceva?

— Desigur.

M-am întors spre ea, moment în care a ridicat ochii din transcriere.

— iţi aduci aminte de Talia Anderson, din Oraşul Nopţii? am întrebat.

— Nu. Nu, nu cred.

— Am fost în aceeaşi clasă o vreme, la şcoala elementară. Familia ei locuia în casa lui Olive Llewellyn. Am reîntâlnit-o când m-a angajat pe post de paznic la hotel.

— Stai puţin, a spus Zoey, discutăm despre Natalia Anderson, de la hotelul Grand Luna?

— Da.

Zoey a dat din cap.

— **Era pe lista celor cu care am discutat când CTai evaluat pentru postul ăsta.**

— Cum îţi aduci aminte un nume de pe o listă întocmită acum cinci ani?

— Nu ştiu, a spus. îmi amintesc, pur şi simplu.

— Ce mi-ar plăcea să am mintea ta! în fine. M-a avertizat, într-un fel, în legătură cu venirea mea aici.

— Şi eu, a intervenit Zoey.

— Presupun că părinţii ei au lucrat aici, am spus, ignorându-i cuvintele. Acum mult timp. A spus că tatăl ei a fost indiscret.

Zoey mă privea atent.

— Ce-a zis?

— *A zis: însăşi prezenţa călătorului este o perturbare...*

— Exact aşa s-a exprimat?

— Asa cred. De ce?

— Asta e un citat dintr-un manual secret de instruire, care nu mai e în circulaţie de zece ani. Mă întreb dacă mai povesteşte şi altcuiva despre asta. Ce-a mai zis?

— A spus că, atunci când Institutul o să

termine cu mine, o să mă arunce ca pe un gunoi.

Zoey şi-a ferit privirea.

— Nu e întotdeauna cel mai comod loc de muncă, a spus ea. Personalul se schimbă des. Probabil o să-ţi aminteşti că am încercat să te fac să te răzgândeşti.

— Ţi-era teamă să nu mă arunce ca pe un gunoi?

A tăcut atât de mult timp, încât am crezut că nu va răspunde. Când a vorbit din nou, a evitat să mă privească şi avea o voce încordată.

— Am fost apropiată de cineva, acum mult timp, o altă călătoare care investiga ceva. A dat-

0- n bară.

— Ce-a păţit?

Mâna i s-a dus ca din întâmplare către lănţişorul pe care-l purta mereu la gât. Era un lănţişor simplu, de aur, şi niciodată nu-l observasem cu adevărat până atunci, dar, judecând după felul cum îl atingea, am înţeles că

1- 1 dăruise călătoarea rătăcită.

— Uite ce trebuie să înţelegi tu, a spus ea. Nu e nevoie să fii un om îngrozitor pentru a încerca să schimbi cu bună ştiinţă cronologia. Trebuie doar să ai un moment de slăbiciune. La propriu, doar un moment. Când spun *slăbiciune,* s-ar putea să vreau să spun mai curând *omenie.*

— Şi dacă schimbi intenţionat cronologia...

— Nu e greu să pierzi pe cineva în mod deliberat în timp. îi înscenezi o faptă pe care nu a comis-o, de exemplu, sau, în cazurile mai

puţin grave, îl duci într-un loc din care nu se poate întoarce acasă.

— Dacă îi înscenezi o faptă unui călător, ei bine, nu există repercusiuni pentru cronologie?

— Departamentul de Cercetare are o listă cu infracţiuni, a spus Zoey. Alese cu atenţie, examinate cu grijă, tocmai pentru a evita repercusiunile grave.

(Birocraţia există ca să se protejeze pe sine, a spus Talia, privind din nou dincolo de râu.)

Zoey şi-a dres glasul.

— Mâine e o zi importantă, a spus ea. Aminteşte-mi unde te duci întâi.

— în 1912, am răspuns, ca să stau de vorbă cu Edwin St. Andrew. O să mă dau drept preot, să văd dacă-l conving să discute cu mine în biserică.

— Foarte bine. Şi apoi?

— Apoi mă duc în ianuarie 2020, am continuat, să-l caut pe artistul video Paul James Smith, să văd ce putem afla despre înregistrarea aia ciudată.

A dat aprobator din cap.

— Şi discuţi cu Olive Llewellyn a doua zi?

— Da.

Deja îi citisem toate cărţile. Nu-mi plăcuse niciuna dintre ele în mod deosebit, dar era greu de stabilit dacă de vină erau cărţile sau groaza pe care o simţeam când mă gândeam la ea, dat fiind momentul din viaţa ei în care fusese programat interviul.

— Ştii că te întâlneşti cu ea în ultima săptămână din viaţa ei, a spus Zoey. O să-i iei interviul în Philadelphia, iar ea va muri trei zile mai târziu, într-o cameră de hotel din New

York.

— Ştiu.

Lucrul ăsta mă supăra puţin.

Chipul lui Zoey s-a îmblânzit.

— Mai ţii minte cum ne cita mama din *Marienbad* când eram mici?

Am dat din cap şi pentru o clipă m-am întors la spital, în ultimele zile ale mamei, în săptămâna din afara timpului şi a spaţiului, când nu plecam nicio clipă de la căpătâiul ei.

— Dar o să te ţii cu firea, nu-i aşa?

După felul în care mă privea sora mea, ştiam că vedea un Gaspery din trecut, o versiune a mea lipsită de ambiţie, care era predispusă la greşeala, care trăia la voia întâmplării şi nu-şi petrecuse ultimii cinci ani pregătindu-se, studiind şi cercetând.

— Sigur ca da. Sunt un profesionist.

Cunoşteam detalii despre viaţa şi moartea ei: Olive Lleweliyn a căzut victimă unei pandemii care izbucnise în timpul unui turneu de promovare a romanului *Marienbad.* A murit într- o cameră de hotel din Republica Atlantică. Dar, desigur, îmi trecuse prin cap să încalc protocolul, atunci şi două zile mai târziu, dimineaţa, când m-am prezentat în camera de călătorii, când au fost introduse coordonatele în dispozitivul meu, când am intrat în maşină, să mă întâlnesc cu ea.

Ultimul turneu de promovare a cărţii de pe Pământ / 2203

— Uitaţi, a spus jurnalistul, nu vreau să vă stânjenesc sau să vă pun în dificultate. Dar sunt curios dacă aţi trăit ceva ciudat în terminalul aerospaţial din Oklahoma City.

în liniştea aceea, Olive auzea zumzetul slab al clădirii, zgomotele sistemului de aerisire şi ale instalaţiei de apă. Poate că n-ar fi recunoscut, dacă n-ar fi prins-o chiar la finalul turneului, dacă n-ar fi fost atât de obosită. Jurnalistul, Gaspery-Jacques Roberts, o privea cu atenţie. Olive simţea că ştie deja ce urmează sa spună.

— Nu mă deranjează să vorbesc despre asta, a răspuns ea, dar mi-e teamă să nu par prea excentrică, dacă ajunge în versiunea finală a interviului. Putem discuta între patru ochi pentru o clipă?

— Da, a spus el.

— Eram în terminal. Mă îndreptam spre zborul meu şi-mi amintesc că am trecut pe lângă un tip care cânta la vioară. Şi atunci, totul s-a întunecat brusc în jurul meu şi eram într-o pădure. Doar o clipă. A fost...

— A fost exact ca scena pe care aţi descris-o în carte, a spus Gaspery.

— Da.

— Puteţi să-mi mai spuneţi şi altceva?

— Nu mai e mare lucru de spus. Totul s-a petrecut atât de rapid. Am avut impresia... O să pară o nebunie, dar am fost în două locuri în acelaşi timp. Când spun că eram în pădure, eram simultan şi în terminal.

— Ştiam eu, am conchis.

— Nu sunt sigură că...

Olive nu ştia cum să pună întrebarea.

— Are vreo semnificaţie? a întrebat ea.

El a privit-o, părând să decidă cu greu ce să spună în continuare.

— Va suna stupid, a zis el, forţându-se sa pară degajat, dar redactorului meu de la *Contingencies Magazine* îi place să închei

interviurile cu o întrebare simpatică.

Olive şi-a împreunat degetele şi a dat aprobator din cap.

— Bun, aşadar, a continuat Gaspery, asta e o întrebare despre destin, presupun?

Olive a observat că intervievatorul transpira.

— Exceptând cazul unei catastrofe neprevăzute, presupunând că tehnologia noastră continuă să avanseze, probabil vom putea călători în timp în secolul următor. Dacă în faţa dumneavoastră ar apărea un călător în timp şi v-ar spune să renunţaţi pe loc la tot şi să vă duceţi imediat acasă, aţi face-o?

— De unde as şti că e un călător în timp?

Uşa s-a deschis, iar în cameră a intrat agenta de publicitate a lui Olive.

— Să spunem că persoana respectivă are ceva inexplicabil.

— De exemplu.

Gaspery s-a aplecat spre ea, vorbindu-i încet şi repede.

— De exemplu, să presupunem că persoana respectivă e un om în toată firea, a explicat el. Gândi ţi-vă la faptul că persoana aceasta, acest bărbat de treizeci de ani, poartă un nume pe care l-aţi inventat dumneavoastră, pentru o carte pe care aţi publicat-o în urmă cu numai cinci ani.

— Cum merge treaba aici? a întrebat Aretta.

— Minunat, a răspuns Gaspery. Ai sosit la ţanc.

— V-aţi fi putut schimba numele, a spus Olive.

— Aş fi putut, a zis şi a privit-o fix. Dar

nu am făcut-o.

Tonul lui a devenit mai vesel în timp ce se ridica.

— Olive, mulţumesc mult pentru timpul acordat. Mai ales pentru ultima întrebare. Ştiu că întrebările simpatice sunt cele mai neplăcute.

— Olive, pari obosită, a remarcat Aretta. Te simţi bine?

— Sunt doar obosită, a răspuns Olive, folosind cuvintele agentei.

— Dar plecaţi acasă chiar după întâlnirea asta, nu-i aşa? a întrebat Gaspery senin. De aici, direct ia terminalul aerospaţial, nu? în fine, la revedere, mulţumesc!

— Nu, mai are... Ah, a făcut Aretta, da, la revedere!

Gaspery plecase deja.

— E un pic ciudat, nu ţi se pare?

— Un pic, i-a dat dreptate Olive.

— De ce spunea că pleci acasă? Mai ai de petrecut încă trei zile pe Pământ.

— Tocmai a intervenit ceva.

Aretta s-a încruntat.

— Dar...

însă OLive nu fusese niciodată mai sigură de ceva. Nu fusese în viaţa ei avertizată mai clar de atât.

— îmi pare rău, a spus ea, ştiu că asta le creează tuturor probleme, dar trebuie să plec imediat către terminalul aerospaţial. Mă întorc acasă cu primul zbor.

— Poftim?

— Aretta, a spus Olive, ar trebui sa te duci acasă, la familia ta.

Este şocant să te trezeşti într-o lume şi, până la lăsarea întunericului, să ajungi într-o

alta, dar situaţia nu e, de fapt, chiar aşa de neobişnuită. Te trezeşti căsătorit, apoi partenerul tău de viaţă moare pe parcursul zilei; te trezeşti în vremuri de pace si, până la prânz, tara ta e în război; te trezeşti în neştiinţă şi, până seara, e limpede că a izbucnit deja o pandemie. Te trezeşti în plin turneu de promovare a cărţii, din care mai ai câteva zile, şi până seara goneşti deja spre casă, după ce ţi-ai lăsat valiza de izbelişte, într-o cameră de hotel.

Olive şi-a sunat soţul din maşină. Era o maşină cu pilot automat şi ea se simţea recunoscătoare pentru asta; nu era de faţă niciun şofer care s-o audă şi să se întrebe dacă nu cumva a înnebunit, întrebare pe care şi-o punea şi ea însăşi.

— Dion, a spus Olive, o să-ţi cer să faci un lucru care va părea extrem.

— Bine, a răspuns el.

— Trebuie s-o luăm pe Sylvie de la şcoală.

— Adică să n-o ducem mâine? Trebuie să plec la serviciu.

— Ai putea merge s-o iei chiar acum?

— Olive, ce înseamnă asta?

Dincolo de fereastră, suburbiile din Philadelpliia erau o ceaţă de blocuri-turn. Este posibil să ai o căsnicie excelentă şi cu toate astea să nu-i poţi spune soţului tău chiar totul.

— Are legătură cu noul virus, a spus Olive. Am cunoscut la hotel pe cineva care avea informaţii din interior.

— Ce fel de informaţii din interior?

— E grav, Dion, se răspândeşte, scăpat de sub control.

— Şi în colonii?

— Câte zboruri sunt zilnic între Pământ şi Lună?

El a tras adânc aer în piept.

— Bine, a spus. Bine, mă duc s-o iau.

— Mulţumesc. Sunt în drum spre casă.

— Poftim? Chiar că e grav, dacă îţi scurtezi turneul de promovare.

— E grav, Dion, pare să fie foarte grav, şi Olive şi-a dat seama că începe să plângă.

— Nu plânge, a spus el cu blândeţe. Nu plânge. Plec către şcoală chiar acum. O aduc acasă.

în sala de aşteptare de la terminalul plecări, Olive a găsit un colţ, departe de toţi ceilalţi, şi şi- a scos dispozitivul. Nu erau ştiri noi despre pandemie, dar a comandat produse farmaceutice pentru trei luni, apoi apă îmbuteliată, să fie sigură, şi un morman de jucării noi pentru Sylvie. Până să urce în avion, cheltuise o mică avere şi se simţea un pic smintită.

Cum a fost să părăsească Pământul:

O ascensiune rapidă deasupra planetei verzi- albăstrii, apoi lumea a fost ştearsă pe neaşteptate de nori. Atmosfera a devenit rarefiată şi albastră, albastrul a împrumutat o nuanţă de indigo şi apoi – ca şi cum ar fi alunecat prin pojghiţa unei bule – a urmat întunericul spaţiului. Şase ore până pe **T**ună. Olive cumpărase un pachet de măşti chirurgicale de la aeroport – din cele vândute călătorilor care se îmbolnăveau pe drum – şi purta trei, ceea ce-i îngreuna respiraţia. Ocupa locul de la fereastră şi aproape ca se mulase pe cotieră, încercând să stea cât mai departe posibil de oameni. Suprafaţa Lunii s-a

înălţat din beznă, luminoasă de la distanţă şi cenuşie de aproape, bulele opace ale Coloniilor Unu, Doi şi Trei scânteind în lumina soarelui.

Dispozitivul ei s-a luminat în clipa în care a scos un sunet delicat. S-a încruntat când a văzut că are o nouă programare la medic, pentru ca ea nu-şi amintea să se fi programat, şi atunci a înţeles: Dion o programase. Văzuse cât cheltuise pe alimente conservate. Credea că pierde contactul cu realitatea.

Apoi aselenizarea, atât de blândă, după viteza uriaşă cu care parcursese distanţa dintre Pământ şi Lună. Olive şi-a pus ochelarii cu lentile negre, să-şi ascundă lacrimile. Dar nu era lipsit de logică, de fapt, gestul de a o programa la medic. Dacă Dion ar fi sunat-o dintr-o călătorie de afaceri, să-i spună că vor fi loviţi de o epidemie şi că ar trebui să ia copila de la şcoală, dacă ar fi văzut sumele enorme debitate din contul lor comun, s-ar fi temut şi ea pentru sănătatea lui psihică. A aşteptat cât de mult posibil înainte să debarce, pentru a lăsa o oarecare distanţă între ea şi ceilalţi oameni, şi a stat cât mai departe de lumea din cosmodrom şi de pe peronul de la care pleca trenul către Colonia Doi. în compartimentul din tren, a privit pe fereastră luminile din tunel, prin sticla compozită de la suprafaţa strălucitoare a Lunii. A coborât pe un peron, unde a început să-şi caute valiza, amintindu-şi apoi că nu o va mai vedea niciodată.

A încercat-o un regret pasager pentru ciudaţii scaieţi ca nişte arme în formă de steluţă pe care-i scosese din şosete în Republica Texas – abia aşteptase să i-i arate lui Sylvie – dar, în afară de asta, nu era nimic

cu adevărat valoros în valiza aceea, şi-a spus ea. (Se simţea însă văduvită: călătorea cu valiza aceea de mulţi ani şi îi era aproape ca o prietenă.) A sosit autobuzul. Olive a rămas aproape de uşi, unde intra mai mult aer – acum îi revenea totul în memorie, toată documentarea despre pandemii, pe care o făcuse pentru carte – şi autobuzul a alunecat pe străzile şi pe bulevardele oraşului din piatră albă, care nu i se păruse niciodată mai frumos ca acum. Podurile care se arcuiau deasupra străzii aveau o graţie arhitecturală neobişnuită; copacii care mărgineau bulevardele şi îmblânzeau balcoanele clădirilor-turn erau aproape nefiresc de verzi, saturaţi de propria verdeaţă; mai erau şi nenumăratele magazine mici, prin care se perindau oamenii – fără măşti, fără mănuşi, oameni care nu-şi dădeau seama ce se întâmplă, orbi la catastrofa iminentă –, iar vederea lor a fost prea mult, pentru că nu mai putea suporta, dar, desigur, trebuia s-o facă. Olive plângea încetişor, aşa că nu s-a apropiat nimeni de ea.

A coborât mai devreme şi a parcurs pe jos distanţa rămasă, scăldată în lumina soarelui. Domul din Colonia Doi proiecta cerul ei preferat, cu nori albi, care se fugăreau pe un fundal albastru-închis. Nu lipsea decât sunetul rotiţelor valizei sale pe caldarâm.

Olive a cotit şi a văzut complexul în care locuia, un şir de clădiri albe, pătrate, cu scări care duceau de ia etajele al treilea şi al patrulea către trotuar. A urcat treptele spre etajul trei, cuprinsă de un sentiment al irealităţii. Cum era posibil să fi ajuns acasă atât de repede? l-ară valiză? Şi de ce? Doar

pentru că un jurnalist îi spusese ceva ciudat despre călătoriile în timp? A ridicat mâna, cu gândul să bată la uşă – avea cheile în valiză, pe Pământ –, dar a îngheţat. Dacă avea virusul pe haine? Şi-a scos haina, pantofii şi apoi – după numai o clipă de ezitare – pantalonii şi bluza. A aruncat o privire spre stradă, iar un trecător şi-a ferit repede ochii.

L-a sunat pe Dion.

— Olive, unde eşti?

— Ai putea să descui uşa, apoi s-o duci pe Sylvie în dormitor şi să staţi acolo până intru eu în cameră?

— Olive...

— Mi-e teamă de contaminare, a spus Olive. Sunt la uşa de la intrare, dar vreau să fac un duş înainte să mă îmbrăţişaţi vreunul dintre voi. Virusul ar putea fi pe haine.

Avea hainele strânse grămadă în jurul tălpilor.

— Olive, a spus el, iar ea i-a auzit durerea din voce.

Credea că e teribil, cumplit de bolnavă, dar nu din cauza pandemiei care se apropia.

— Te rog.

— Bine, a spus el. Aşa am să fac.

Uşa s-a descuiat cu un clic. Olive a numărat încet până la zece, apoi a intrat, şi-a lăsat dispozitivul şi lenjeria într-o grămăjoară pe podea şi s-a dus direct la duş. S-a frecat cu săpun, apoi a căutat dezinfectantul, a refăcut drumul .şi a dezinfectat fiecare suprafaţă pe care o atinsese, după aceea a pornit purificatorul de aer la maximum şi a deschis toate ferestrele, apoi, folosind prosopul, şi-a ridicat lenjeria de pe podea şi a aruncat-o, cu tot cu prosop, la gunoi, după care şi-a

dezinfectat dispozitivul, apoi încă o dată mâinile.

***

Aşa va fi viaţa noastră de aici înainte, s-a gândit ea amorţită, *va trebui să ţinem minte ce suprafeţe am atins.* Olive a inspirat adânc, afişând un simulacru de calm. A deschis uşa dormitorului, goală şi neliniştită, iar fiica ei a traversat camera în goană şi i-a sărit în braţe. Olive a căzut în genunchi, în timp ce lacrimile i se scurgeau fierbinţi pe faţă şi pe umărul lui Sylvie.

— Mami, a întrebat Sylvie, de ce plângi?

Pentru că mi-era scris să mor în pandemia aceea,
dar am fost avertizată de un călător în timp. Pentru că în curând vor muri mulţi oameni. iar eu nu pot face nimic să împiedic acest lucru. Pentru că totul e lipsit de logică şi eu aş putea fi nebună.

— Fiindcă mi-a fost atât de dor de tine! a spus Olive.

— Ţi-a fost atât de dor de mine, încât a trebuit să te întorci acasă mai devreme? a întrebat Sylvie.

— Da, a răspuns Olive. Mi-a fost atât de dor de tine, încât a trebuit să mă întorc acasă mai devreme.

Un zgomot ciudat a răsunat în cameră: dispozitivul lui Dion primise o alarmă de avertizare a populaţiei. Peste umărul lui Sylvie, Olive şi-a privit soţul uitându-se fix la ecran. El a ridicat ochii şi a observat că ea îl priveşte.

— Ai avut dreptate. îmi pare rău că m-am îndoit de tine. Virusul a ajuns şi aici.

în primele o sută de zile de izolare, Olive s-a închis în biroul ei în fiecare dimineaţă şi s-a aşezat la masa ei de lucru, dar era mai simplu să privească pe fereastră decât să scrie. Uneori doar observa peisajul sonor.

Sirenă Linişte; păsări Sirenă încă o sirenă
O a treia? Suprapuse, din ccl puţin două direcţii
Linişte
Păsări
Sirenă

O ceaţă de zile care se scurgeau: Olive se trezea la ora patru dimineaţa, să lucreze două ore, cât dormea Sylvie, apoi Dion lucra de la şase dimineaţa până la prânz, în timp ce Olive încerca să fie învăţătoare şi să-şi menţină fiica suficient de sănătoasă la minte, după aceea Olive lucra două ore. în timD ce Dion si Svivie se iucau. aDoi

Sylvie avea voie să se joace cu hologramele o oră, în timp ce amândoi părinţii lucrau, apoi lucra Dion, în timp ce Olive se juca cu Sylvie, apoi, cine ştie cum, era timpul să pregătească cina, după care cina aluneca pe nesimţite spre ora de culcare, apoi Sylvie adormea înainte de opt şi Olive mergea la culcare la scurt timp după aceea, după care suna din nou alarma lui Olive, pentru că era din nou ora patru dimineaţa, şi tot aşa, încontinuu.

— Am putea să privim situaţia asta ca pe-o oportunitate, a spus Dion în cea de-a şaptezeci şi treia noapte de izolare.

Olive şi Dion stăteau împreună în bucătărie, mâncând îngheţată. Sylvie dormea.

— O oportunitate să ce? a întrebat Olive.

Chiar şi în ziua a şaptezeci şi treia se simţea încă uluită. Persista un sentiment de nesiguranţă – o pandemie? *serios?* – care încă nu dispăruse pe deplin.

— Ca să ne gândim cum să reintrăm în lume, a spus Dion, când acest lucru va fi posibil.

Existau unii prieteni de care nu-i era deloc dor,

i-a spus el. îşi depunea discret CV-ul pentru noi locuri de muncă.

— Hai să ne prefacem că sticla asta de apă carbogazoasă e un prieten, a spus Sylvie la cină, în ziua a optzeci şi cincea. Fă-o să-mi vorbească.

— Bună, Sylvie! a spus Olive.

A mutat sticla mai aproape de Sylvie.

— Bună, sticlă! a răspuns Sylvie.

în izolare, exista un nou tip de călătorie, deşi acesta nu părea cuvântul potrivit. Exista un nou tip de anticălătorie. Seara, Olive introducea o serie de coduri în dispozitivul ei, îşi punea o cască ce-i acoDerea ochii si intra în holosDatiu.

Şedinţele holografice fuseseră salutate drept modalitatea de lucru a viitorului – de ce să-ţi pierzi timpul şi banii pentru a călători fizic, când te poţi transpune într-o cameră digitală ciudată, argintie şi goală, unde să discuţi cu simulări pâlpâinde ale colegilor? –, dar irealitatea era dureros de neutră. Munca lui Dion presupunea multe şedinţe, aşa că petrecea în holospaţiu câte şase ore pe zi, iar seara era năucit de oboseală.

— Nu ştiu de ce sunt aşa de obositoare, a spus el. Mult mai obositoare

decât şedinţele obişnuite.

— Poate din cauză că nu sunt reale.

Era foarte târziu, iar ei stăteau împreună lângă fereastra din salon şi priveau strada pustie.

— Poate că ai dreptate. Se pare că realitatea e mai importantă decât credeam, a spus Dion.

***

Povestea cu turneul – povestea cu toate turneele – e că nu exista niciun moment în care să nu fie recunoscătoare, **dar** în **acelaşi** timp **erau** mereu prea multe chipuri. întotdeauna fusese timidă. în turneu, toate acele chipuri îi apăreau neîncetat înainte, unul după altul, şi majoritatea erau pline de bunătate, dar nu erau chipurile potrivite, pentru ca, după câteva zile petrecute pe drum, singurii oameni pe care voia să-i vadă Olive erau Sylvie şi Dion.

Dar când lumea s-a micşorat la dimensiunea interiorului apartamentului şi la o populaţie de trei persoane, oamenii au fost cei de care i s-a făcut dor. Unde era şoferiţa care scria cartea despre şobolanii vorbitori? Nici măcar nu ştiuse vreodată cum o chema pe femeie. Unde era Aretta – mesajul automat pe care-l primise de la ea era vechi de câteva săptămâni, lucru îngrijorător – şi unde erau ceilalţi scriitori pe care-i cunoscuse în ultimul turneu de promovare, Ibby Mohammed şi Jessica Marley? Unde era şoferul care cânta o veche melodie de jazz, în timp ce se plimbau prin Tallinn, şi unde era acum femeia cu tatuaj, din Buenos Aires?

în timpul izolării, Colonia Doi s-a

transformat într-un loc ciudat, încremenit, în care liniştea era spartă doar de sirenele ambulanţelor şi de *huruitul* slab al tramvaielor înţesate de lucrători cu măşti, din domeniul sănătăţii. Nimeni nu avea voie să iasă din casă decât pentru a merge la medic şi la serviciu, în cazul celor care lucrau în domenii esenţiale, dar în noaptea cu numărul o sută, în timp ce Sylvie dormea, Olive s-a strecurat pe uşa de la bucătărie şi a ieşit în lumea de afară. A coborât iute şi în linişte scările spre grădină, unde s-a aşezat pe iarbă, sub un copac mic, în formă de umbrelă. Era la câţiva centimetri de trotuar, dar ascunsă de frunze. Se simţea dezorientată afară din apartament. Era sigură că aerul de aici nu se schimbase, dar, după perioada petrecută pe Pământ, i se părea în neregulă, artificial şi filtrat în exces. A stat afară o oră, după care s-a strecurat înapoi în casă, cu sentimentul unei revelaţii. A căpătat astfel obiceiul de a ieşi în fiecare noapte, să stea sub copacul-umbrelă.

într-una dintre nopţi şi-a făcut apariţia jurnalistul. Ultimul jurnalist, după cum îl păstrase mereu în memorie, Gaspery-Jacques Roberts, de ia *Contingencies Magazine.* în noaptea în care a apărut, ea şedea pe iarbă, sub copacul- umbrelă, picior peste picior, încercând să nu se gândească la cifrele zilei – 752 de morţi astăzi în Colonia Doi, 3 458 de cazuri noi – şi să alunge orice gând despre asta, când a auzit paşi uşori apropiindu-se. Nu-şi imagina c-ar putea fi un politist – patrulau mereu câte doi –, dar amenzile, în cazul în care ieşeai fără motiv în timpul izolării, erau mari, aşa că a stat nemişcată şi a încercat să respire cât mai încet posibil.

Paşii s-au oprit atât de aproape, încât vedea umbra omului căzând oblic pe trotuar. Oare o simţise? Nu părea posibil. Altcineva – alt rând de paşi – se apropia din direcţia opusă.

— Zoey? Ce faci aici?

Olive a recunoscut imediat vocea bărbatului şi a simţit că i se taie răsuflarea.

— Te-aş putea întreba acelaşi lucru, a spus femeia.

Aveau acelaşi accent.

— Ţi-am spus în camera de călătorii, acum cinci minute, a răspuns Gaspery. Vreau să stau de vorbă cu un cercetător din domeniul literaturii care a intervievat-o pe Olive Llewellyn. Mai vreau o confirmare.

— Mi s-a părut ciudat că ai vrut să pleci iar, după interviul cu ea, într-o călătorie neprogramată, a spus femeia.

Gaspery a tăcut un moment.

— Credeam că nu mai călătoreşti, a zis ei în cele din urmă.

— Da, ei bine, mi s-a părut că împrejurările impun o excepţie. Gaspery, cum ai putut să faci una ca asta?

— Voiam doar să vorbesc cu ea, a spus Gaspery. Aveam de gând să respect planul, Zoey, dar n-am putut. N-am putut s-o las să moară.

A urmat un moment de linişte, în timpul căruia aceşti doi oameni de neînţeles, îşi imagina Olive, se uitau direct spre fereastra salonului ei. A ridicat privirea, dar, din unghiul ei, vedea numai petice din tavanul camerei, în mare măsură acoperit de frunze.

— F, exact aşa cum m-ai avertizat, a spus el încet. Mi-ai zis că munca asta

presupune o mare lipsă de omenie şi ai avut dreptate. Chiar aşa e.

— N-ar trebui să te întorci în prezent, a spus Zoey.

Poftim?

— Sigur că am să mă întorc în prezent, a răspuns Gaspery. Eu cred în asumarea consecinţelor.

— Dar consecinţele vor fi teribile, a spus Zoey. Am mai asistat la asta.

A urmat un moment de linişte. Gaspery tăcea.

— Oraşul Nopţii e frumos în secolul ăsta, a spus el în cele din urmă.

— Ştiu.

Plângea, Olive percepea asta în vocea ei.

— încă n-a devenit Oraşul Nopţii.

— Ai dreptate, a răspuns el. Iluminatul funcţionează încă. Stăm cu picioarele pe poteca pietruită?

— Da, a răspuns ea. Aşa cred.

— Se apropie o patrulă, a spus deodată Gaspery şi au dispărut, plecând în linişte, împreună.

Olive a rămas mult timp acolo, între umbre, cuprinsă de un sentiment de stranietate. îi fusese menit să moară în pandemie, din câte înţelegea ea, dar Gaspery o salvase. Nu-i spusese oare chiar el ce era? *Dacă în faţa dumneavoastră ar apărea un călător în timp...*

în noaptea aceea a căutat numele lui Gaspery- Jacques Roberts, iar majoritatea rezultatelor erau referiri la opera ei, la cartea şi la adaptarea cinematografică la *Marienbad.* A căutat *Contingencies Magazine* şi a găsit un site cu câteva zeci de articole, dar, cu cât

căuta mai mult, cu atât devenea mai clar faptul că acesta nu fusese decât un paravan. Nu fusese actualizat de mult timp şi conturile de pe reţelele sociale nu mai înregistraseră nicio activitate.

A auzit un zgomot slab şi a tresărit, dar nu era decât Sylvie, stând în prag, îmbrăcată în pijamaua cu unicorni.

— Oh, draga mea, a spus Olive, e miezul nopţii. Hai să te învelesc.

— Nu pot să dorm, a răspuns Sylvie.

— Stau puţin cu tine.

Olive şi-a ridicat fiica, această greutate caldă din braţele ei, şi a dus-o înapoi în dormitor. Totul în cameră era albastru. Olive a acoperit-o cu o plapumă indigo şi s-a aşezat lângă ea. *îmi era menit să mor în pandemie.*

— Putem să jucăm Pădurea fermecată? a întrebat Sylvie.

— Desigur, a răspuns Olive. Hai să ne jucăm câteva minute, până ţi se face somn.

Sylvie s-a înfiorat de încântare. Pădurea fermecată era o găselniţă nouă: Sylvie nu fusese niciodată interesată de prieteni imaginari, dar în izolare îşi crease un regat plin de asemenea prieteni, a căror regină era chiar ea.

— Când simt că-mi vine somnul, ne oprim, a hotărât Sylvie. Ne oprim chiar înainte să adorm.

— Se deschide uşa portalului, a spus Olive, pentru că aşa începea mereu jocul.

în dormitorul lui Sylvie era mai linişte decât în biroul lui Olive, deoarece ferestrele erau orientate spre spatele clădirii, dar Olive auzea încă urletul slab al sirenei unei ambulanţe.

— Cine vine? a întrebat Sylvie.

— Vulpiţa vrăjită sare prin portal. „Regină Sylvie”, spune Vulpiţa vrăjită, „vino repede! E o problemă în Pădurea fermecată!”

Sylvie a râs, încântată. Vulpiţa vrăjită era prietena ei preferată.

— Şi numai eu pot ajuta, Vulpiţă vrăjită?

— „Da, regină Sylvie”, spune Vulpiţa vrăjită, „numai tu poţi ajuta.”

încă o prelegere, de data aceasta virtuală. Nu, aceeaşi prelegere, doar că acum se desfăşura în holospaţiu. (în nonspaţiu. Niciunde.) Olive era o hologramă într-o încăpere cu holograme, un ocean de lumini slabe, care pâlpâiau înaintea ei, strânse toate într-o aparenţă minimalistă de încăpere. A privit afară, la câteva sute de copii fidele, uşor luminiscente ale unor oameni ale căror corpuri propriu-zise se aflau în încăperi individuale de pe tot Pământul şi din colonii, iar un gând răzleţ i-a spus că vorbeşte direct cu o adunare de suflete.

— O întrebare interesantă, a spus Olive, pe care aş vrea s-o analizez în aceste ultime minute, e legată de motivul pentru care a existat un asemenea interes faţă de literatura postapocaliptică în ultimul deceniu. Am avut marele noroc să călătoresc mult pentru *Marienbad*...

Cer albastru peste SaltLake City, păsări zboară în
cercuri deasupra Acoperişul unui hotel din
Cape Town, lumini scânteietoare în
copaci Vântul freamătă peste un câmp
cu iarbă înaltă, lângă o gară din nordul
Angliei

— *Pot să-ţi arăt tatuajul meu? a întrebat femeia din*

Buenos Aires

— **... vreau să spun că am avut ocazia să discut cu mulţi oameni despre literatura postapocaliptică. Am auzit multe teorii privitoare la interesul faţă de acest gen. Cineva mi-a sugerat că are legătură cu inechitatea economică, resDectiv cu faDtul că într-o lume care Dare** fundamental nedreaptă, poate că tânjim să aruncăm totul în aer şi s-o luăm de la capăt...

— Asta cred eu, spusese librarul dintr-o veche librărie din Vancouver, în timp ce Olive îi admira ochelarii roz

— ... şi nu sunt sigură că sunt de acord cu asta, dar e un gând interesant.

Hologramele s-au foit şi au privit-o lung. îi plăcea ideea că încă poate capta atenţia unei camere pline de oameni, chiar daca acum camera era doar în holospaţiu, chiar dacă nu era cu adevărat o cameră.

— Cineva mi-a sugerat că ar putea avea legătură cu o aspiraţie secretă către eroism, lucru care mi s-a părut interesant. Poate undeva, la un anumit nivel, credem că, dacă lumea ar fi distrusă şi recreată, dacă ar fi să aibă o loc o catastrofă inimaginabilă, atunci am fi şi noi recreaţi, poate sub forma unor oameni mai buni, mai eroici şi mai plini de onoare.

— Nu pare posibil? a întrebat librăreasa din Brazzavillc,

ai ochi strălucitori, iar afară pe stradă

cineva cânta la trompetă.
— Desigur, nimeni nu vrea să se întâmple aşa, evident,
dar gândiţi-vă ce şansă la eroism am avea...

— Unii mi-au sugerat că are legătură cu catastrofele de pe Pământ, cu decizia de a construi domuri deasupra mai multor oraşe, cu tragedia de a fi obligat să părăseşti ţari întregi din cauza creşterii nivelului apei sau a temperaturilor, dar...

O amintire: s-a trezit într-o nava spaţială, între oraşe,
s-a uitat în jos, la domul de deasupra oraşului Dubai,
şi a crezut, pentru un moment teribil de derutant, că a părăsit Pământul

— ... asta nu mi se pare adevărat. Frica noastră e justificată şi nu e deloc lipsit de raţiune să sugerezi că am putea deplasa frica aceea în ficţiune, dar problema cu o astfel de teorie este că frica noastră nu e deloc nouă. Când vreodată am crezut noi că *nu* se sfârşeşte lumea?

— Odată am avut o discuţie fascinantă cu mama mea, în care mi-a vorbit despre vinovăţia pe care o încercaseră ea şi prietenii ei la gândul că au adus pe lume copii în acest univers. Asta era pe la jumătatea anilor 2160, în Colonia Doi. Cu greu îţi poţi imagina un loc sau un timp mai liniştite, dar pe ei îi preocupau furtunile de asteroizi şi întrebarea dacă viaţa pe Lună va deveni imposibilă, dacă va mai putea exista viaţă pe Pământ...

Mama lui Olive, bând cafea în casa copilăriei lui Olive:

o faţă de masă galbenă, înflorată mâini
strânse pe o cană albastră de cafea
zâmbetul ei

— ... ce vreau să spun e că mereu apare ceva. Cred că noi, ca specie, avem o dorinţă de a crede că trăim în punctul culminant al poveştii. E o formă de narcisism. Vrem să credem că suntem importanţi şi unici, că trăim la sfârşitul istoriei, că *acum,* după toate aceste milenii de alarme false, *acum* este în sfârşit cel mai rău moment al istoriei, că am ajuns, în cele din urmă, la sfârşitul lumii.

Într-o lume cure nu mai există, dar a cărei
dată exactă de expirare este neclară,
căpitanul George Vancouver stă pe
puntea HMH Discovery, privind neliniştit
un peisaj lipsit de oameni

— Dar toate acestea generează o întrebare interesantă, a spus Olive. Şi dacă *este cu adevărat* sfârşitul lumii, de fiecare dată?

A făcut o pauză pentru a obţine efectul dramatic. în faţa ei, hologramele care alcătuiau publicul erau aproape neclintite.

— Pentru că ne-am putea gândi, a spus Olive, pe bună dreptate, la sfârşitul lumii ca la un proces continuu şi nesfârşit.

O oră mai târziu, Olive şi-a scos casca şi era din nou singură în biroul ei. Nu ştia dacă mai fusese vreodată atât de obosită. A stat nemişcată un timp, ca să absoarbă detaliile lumii fizice: rafturile cu cărţi, desenele înrămate ale lui Sylvie, un tablou cu o grădină, pe care i-l dăduseră **părinţii** ei cadou de **nuntă,** bucata ciudată de metal pe care o

găsise cândva pe Pământ şi pe care o atârnase pe perete, pentru că îi plăcea forma ei. S-a ridicat şi s-a dus la fereastră, să privească oraşul. Străzi albe, clădiri albe, copaci verzi, luminile ambulanţelor. Era miezul nopţii, aşa că ambulanţele nu aveau nevoie de sirene. Luminile străluceau albastre şi roşii în susul străzii, dispărând în depărtare.

îmi era menit să mor în pandemie. Nu înţelegea în totalitate ce înseamnă acest lucru, deşi era punctul în jurul căruia gravitau toate gândurile ei. A trecut un tramvai care transporta lucrători din domeniul sanitar, apoi încă o ambulanţă, după care a revenit liniştea. Mişcare în aer: o bufniţă care zbura în tăcere prin întuneric.

— Când ne întrebăm de ce se întâmplă lucrul acesta tocmai *acum,* a spus Olive în faţa altui public de holograme în seara următoare, adică de ce a crescut interesul faţă de ficţiunea postapocaliptică în ultimul deceniu, cred că trebuie să luăm în caicul ce s-a schimbat în lume în acest interval şi astfel vom ajunge inevitabil la progresul tehnologic.

O hologramă de pe rândul din faţă pâlpâia ciudat, ceea ce însemna că participantul avea o conexiune instabilă.

— Eu cred că apelăm la ficţiunea postapocaliptică nu pentru că suntem atraşi de dezastru în sine, ci pentru că suntem atraşi de ceea ce ne imaginăm că ar putea urma. Tânjim în secret după o lume cu mai puţină tehnologie.

— Presupun că nu sunt prima care vă întreabă cum este să fii autoarea unui roman despre pandemie în timpul unei pandemii, a spus o jurnalistă.

— S-ar putea să nu fiţi chiar prima.

Olive stătea lângă fereastră şi privea cerul. Domul din Colonia Doi avea aceeaşi textură precum cele din Coloniile Unu şi Trei, un model schimbător, cu un cer albastru cu nori, dar ei i se părea că vede o eroare sub forma unui petic, undeva la orizont, o porţiune care pâlpâia puţin, aşa încât prin ea se vedea un pătrat de spaţiu negru. Era greu de spus.

— La ce lucraţi în ultimul timp? Puteţi lucra?

— Scriu o poveste SF nebunească, a răspuns Olive.

— Interesant. îmi puteţi vorbi despre carte?

— Nu ştiu nici eu prea multe despre ea, ca să fiu sinceră. Nici măcar nu ştiu dacă e roman sau nuvelă. De fapt, e un pic smintită.

— Presupun că orice se scrie anul ăsta are şanse să fie smintit, a spus jurnalista, iar Olive a decis că o place. Ce v-a atras către science-fiction?

Peticul acela de cer pâlpâise cu adevărat. Cum ar arăta, dacă s-ar strica iluminatorul domului? Era un gând ciudat. întotdeauna luase de bună iluzia atmosferei.

— Sunt în izolare de o sută nouă zile, a spus Olive. Cred că pur şi simplu voiam să scriu ceva plasat cât mai departe posibil de apartamentul meu.

— E singurul motiv? a întrebat jurnalista. Distanţarea fizică, un mod de a călători în izolare?

— Nu, presupun că nu.

Sirena unei ambulanţe se auzea tot mai aproape, apoi ambulanţa s-a oprit în faţa clădirii de vizavi. Olive a întors capul către

fereastră.

— Doar că... Uitaţi, a continuat Olive, nu vreau să fiu melodramatică şi ştiu că aşa stau lucrurile în multe locuri acum, dar e... e atât de multă moarte! Moartea e pretutindeni în jurul nostru. Nu vreau să scriu despre nimic din realitate.

Jurnalista tăcea.

— Şi ştiu că e la fel pentru toţi ceilalţi. Ştiu cât de norocoasă sunt. Ştiu că ar putea fi mult mai rău. Nu mă plâng. Dar părinţii mei locuiesc pe Pământ şi nu ştiu dacă...

A trebuit să se oprească şi să respire, ca să-şi vină în fire.

— Nu ştiu când am să-i revăd.

Au trecut două ambulanţe, una după cealaltă, apoi s-a aşternut liniştea. Olive a privit peste umăr. Ambulanţa de pe cealaltă parte a străzii nu plecase încă.

— Mai sunteţi acolo? a întrebat Olive.

— Mă scuzaţi, a spus jurnalista.

Avea glasul gâtuit.

— Care e situaţia dumneavoastră? a întrebat Olive cu blândeţe.

S-a gândit că jurnalista părea foarte tânără, judecând după voce. Şi-a aruncat ochii spre calendar. Numele jurnalistei era Annabel Escobar şi lucra în oraşul Charlotte, pe care Olive îşi amintea vag că-l vizitase într-un turneu, cu atât de mult timp în urmă, în Caroiina Unită.

— Locuiesc singură, a spus Annabel. Nu avem voie să ieşim din casă şi este...

Dar acum îi dăduseră lacrimile, plângea de-a dreptul.

— îmi pare rău, a spus Olive. Presupun că vă simţiţi singură.

Se uita pe fereastră. Ambulanţa nu se mişcase.

— N-am mai stat cu nimeni în aceeaşi cameră de foarte mult timp, a zis Annabel.

într-o altă noapte în care îşi continua cercetările, a descoperit un jurnal academic vechi de un secol, în care se făcea referire la un anume Gaspery J. Roberts. Articolul era dedicat reformei închisorilor. Rezultatul căutării a declanşat pentru Olive o stranie călătorie, la capătul căreia a găsit dosare din penitenciare de pe Pământ: Gaspery J. Roberts fusese condamnat la cincizeci de ani de temniţă pentru un omor dublu în Ohio, la sfârşitul secolului XX. în ziar nu apărea nicio fotografie, aşa că Olive nu putea fi sigură că era vorba despre acelaşi bărbat.

— Aşadar, Olive, a spus un alt jurnalist.

Erau holograme într-o încăpere argintie din holospaţiu, alături de alţi doi autori care scriseseră cărţi despre pandemii. Toţi patru pâlpâiau ca nişte fantome.

— Câte exemplare din ***Marienbad*** ai vândut de când a început pandemia?

— Ah, a făcut Olive. Nu ştiu exact. Multe.

— Ştiu că ai vândut multe, a spus el. A fost pe lista de bestsellere în douăsprezece ţări de pe Pământ, în toate cele trei colonii de pe Lună şi în două dintre cele trei colonii de pe Titan. îţi cer să-mi spui numărul exact.

— Din păcate, nu am la îndemână cifrele de vânzări, a spus Olive.

Toate hologramele o priveau fix.

— Serios? a întrebat jurnalistul.

— Nu m-am gândit să aduc cu mine

extrasul de cont, a spus Olive.

După o oră, când s-a terminat interviul, şi-a scos casca şi a rămas un timp cu ochii închişi. Revenise acasă de suficient timp încât, când deschidea fereastra, aerul nopţii din Colonia Doi să i se pară din nou proaspăt. Poate că aerul era filtrat, dar erau plante, apă curgătoare, era o lume dincolo de fereastra ei, la fel de reală ca oricare altă lume în care trăise vreodată un om. Olive s-a trezit gândind u-se ia Jessica Marley, pentru prima oară după mult timp, şi la nesuferitul ei roman despre maturizarea în Coloniile de pe Lună. Uite, ar fi vrut să-i spună, nu e nicio *suferinţă în irealitate* aici. O viaţă trăită sub un dom, într-o atmosferă generată artificial, tot viaţă este. O sirenă s-a jelit, îndepărtându-se. Olive şi-a luat dispozitivul, a căutat numele Jessicăi şi a descoperit că murise cu două luni în urmă, în Spania.

— Mami!

Sylvie stătea în pragul uşii.

— Ţi s-a terminat interviul?

— Bună, iubito. Da. S-a terminat mai devreme.

Jessica Marley avea treizeci şi şapte de ani.

— Mai ai un interviu?

— Nu.

Olive a îngenuncheat în faţa fiicei ei şi a îmbrăţişat-o scurt.

— Nu mai am niciunul, până mâine.

— Apoi putem juca Pădurea fermecată?

— Sigur.

Sylvie s-a bâţâit puţin de nerăbdare. *îmi era menit să mor în pandemie.* Olive ştia acum că-şi va petrece tot restul vieţii încercând să

înţeleagă acest lucru. Dar, plină de neastâmpăr, fiica sa de cinci ani stătea în faţa ei şi zâmbea larg, iar ce a descoperit în acel moment, în timp ce luminile unei alte ambulanţe pâlpâiau pe tavan, a fost că era posibil să-i zâmbească, la rândul ei. Aceasta este strania lecţie a traiului în pandemie: viaţa poate fi tihnită chiar şi când te confrunţi cu moartea.

— Mami! Vino să jucăm Pădurea fermecată.

— Bine, a încuviinţat Olive. Se deschide uşa portalului...

Mirella şi Vincent / fişier deteriorat

Urmăreşte dovezile. în toţi anii de instruire ai lui Gaspery, din noaptea în care a sunat-o pe Zoey ca să-i ureze la mulţi ani şi până în momentul actual, această deviză îi fusese busolă. *Momentul actual* începea să pară un termen lipsit de sens, dar orice moment poate fi concentrat într-o dată calendaristică, aşa ca haideţi să-i spunem 30 noiembrie 2203, în Colonia Doi, acest oraş devastat de pandemia care în cele din urmă va ucide cinci la sută dintre locuitori, acest loc care deocamdată nu era acasă pentru Gaspery şi nici Oraşul Nopţii, în timp ce el mergea repede pe străzi împreună cu Zoey, ca să scape de o patrulă ce asigura respectarea regulilor în perioada izolării.

— Aici, a spus Zoey şi l-a tras lângă o intrare.

Gaspery a aruncat o privire prin uşa de sticlă de lângă el, într-o încăpere cu mese şi scaune cufundate în beznă. Locul acesta era sau

fusese un restaurant. Toate restaurantele din Colonia Doi erau acum închise.

Stăteau aproape unui de altul în umbră, cu urechile ciulite. Gaspery nu auzea decât zgomotul sirenelor.

— Ştii că ai încălcat cel mai important protocol, a spus Zoey încet. De ce ai făcut una ca asta?

— Nu puteam să n-o avertizez, a răspuns Gaspery.

— Bine, a zis ea, uite cum se prezintă situaţia. Am făcut deocamdată doar o analiză preliminară, dar, din câte îmi dau eu seama, decizia ta de a o salva pe Olive Llewellyn n-a avut niciun impact asupra Institutului Timpului.

— Asta înseamnă c-o să scap?

— Nu, a răspuns ea, asta înseamnă că nu te-ai pierdut imediat în timp. înseamnă că privilegiul de a călători nu ţi-a fost anulat încă, pentru că am investit cinci ani de instruire în tine şi ai putea fi în continuare util Institutului Timpului, cel puţin pe durata acestei investigaţii. Dar eu, dacă aş fi în locul tău, mi-aş scoate localizatorul din braţ şi nu m-aş mai întoarce.

Zoey şi-a ridicat dispozitivul.

— Trebuie să plec, a spus ea. Rămâi aici, în secolul ăsta, şi voi încerca să vin să te vizitez.

— Stai. Te rog.

Ea stătea nemişcată, privindu-l.

— Ştiu că tu n-ai face niciodată ce am făcut eu, a zis el. DaT să presupunem că ai fi procedat la fel. Dacă ai fi în locul meu, Zoey, ce-ai face?

— Mi-e greu să-mi imaginez lucruri

care nu există, a răspuns ea.

— Poţi să faci un effort?

Zoey a oftat şi a închis ochii. Lui Gaspery i-a trecut prin cap, în momentul acela, în timp ce-o privea, că el era singurul om din viaţa ei. Părinţii lor nu mai trăiau. La nu se căsătorise niciodată. Dacă avea prieteni sau era interesată de cineva, lucrul ăsta nu fusese adus niciodată în discuţie. Gaspery încerca un sentiment incomensurabil de vinovăţie. Zoey a deschis ochii.

— Aş putea încerca să remediez anomalia, a spus ea.

— Cum?

Zoey a rămas tăcută atât de mult timp, încât el a crezut că nu va răspunde.

— Stai puţin, a zis ea. Le-a luat un an celor mai bune echipe de cercetători pe care le avem numai să ajungă la aceste coordonate.

A scris ceva pe dispozitivul ei şi el şi-a auzit propriul dispozitiv scoţând un sunet înfundat în buzunar.

— Ţi-am trimis o nouă destinaţie, a spus Zoey. Nu ştim secolul, ştim doar ziua şi locul, aşa că va trebui să aştepţi în pădure.

A introdus un alt cod în dispozitiv, după care acesta s-a stins.

Gaspery era singur lângă intrarea în restaurant, în oraşul potrivit, dar în secolul greşit. A închis ochii şi s-a gândit la cursul investigaţiei, pentru că prefera să facă asta, în loc să se gândească la sora lui sau la ce-l aştepta dacă se întorcea în epoca sa. Avea o nouă destinaţie. A introdus codurile în dispozitiv şi s-a făcut nevăzut.

Era pe plaja din Caiette. După coordonate, vedea că a ajuns în vara anului 1994, dar la început părea a fi o greşeală, deoarece locul acela nu se schimbase deloc în ultimele opt decenii. Privea două insuliţe, două pâlcuri de copaci plutind peste ape, şi pentru un moment a crezut că se întorsese în anul 1912, îmbrăcat în costumul unui preot de la începutul secolului XX, pregătit să-l întâlnească pe Edwin St. Andrew în biserică.

Bisericuţa albă de pe deal era neschimbată de când fusese el aici ultima oară – probabil o revopsiseră de curând –, dar casele din junii ei erau diferite. S-a întors cu spatele spre aşezare şi privirea i-a căzut peste ocean. Soarele răsărea, în timp ce nuanţe de albastru şi roz fremătau peste apă. îi plăcea să-i urmărească mişcarea, blânda repetare a valurilor. S-a trezit gândindu-se la mama lui, pentru pruna oară după mult timp. Ea trăise

pe Pământ în copilărie. Ţinea o fotografie înrămată, cu un ocean de pe Pământ, în bucătăria casei în care copilărise el, un mic dreptunghi de valuri pe perete, undeva lângă sobă. Gaspery îşi amintea cum îl privea mama lui, în timp ce amesteca în supă. Cu toate astea, pentru el, şi-a dat Gaspery seama, oceanul nu avea nicio semnificaţie, nu apărea în niciuna dintre amintirile lui din copilărie şi în niciunul dintre momentele importante din viaţa lui; era doar ceva ce văzuse în filme şi apoi în realitate, trimis în interes de serviciu, aşa că nu-i trezea prea multe sentimente şi, după o clipă, s-a întors şi a început să meargă în josul plajei, urmând

coordonatele care pulsau delicat pe dispozitivul lui. A trecut de ultima casă, apoi a intrat în pădure.

Era mai simplu acum să treacă prin această pădure decât atunci când purtase sutană preoţească, dar tot nu se descurca prea bine. Pământul era prea moale; hainele i se agăţau în crengi; se simţea asaltat din toate părţile. Era o după-amiază însorită, dar probabil că plouase în dimineaţa aceea. Ferigile ude îi împiedicau înaintarea. Pantofii lui erau mai puţin rezistenţi la apă decât crezuse. Dispozitivul îi pulsa uşor în mână, cu mesajul că era foarte aproape de locul pe care îl căuta; a dat drumul crengii pe care o ţinea ca să vadă ecranul, iar creanga l-a plesnit peste faţă.

Iată aTţarul, cu optzeci şi doi de ani mai bătrân decât ultima oară când îl văzuse. Crescuse mai puţin în înălţime, decât în grosime şi splendoare. Luminişul din jurul lui se lărgise, odată cu trecerea timpului. A trecut pe sub bolta crengilor, să poată privi în sus, la lumina soarelui care se cernea printre frunze, şi, pentru prima oară de când se ştia, a sfinţit cu adevărat ce înseamnă veneraţia.

Când va veni Vincent Smith aici? Nu ştia. Gaspery a ieşit din luminiş şi şi-a croit drum printr-un desiş de frunze, iar acolo a îngenuncheat pe pământul răcoros şi ud şi a început să aştepte.

Stătea complet nemişcat şi asculta. Un alt lucru care nu-i plăcea la păduri era sunetul neîntrerupt. Nu era zgomotul alb din oraşele de pe Lună, produs de mecanismele din depărtare care creşteau nivelul gravitaţiei, pentru a-l egaliza cu cel de pe Pământ, care

menţineau aerul din interiorul domurilor respirabil şi creau o briză iluzorie. Zgomotul alb al unei păduri nu avea un tipar anume, iar caracterul său aleatoriu îl nelinişte pe Gaspery. Timpul trecea, oră după oră. Muşchii îi dureau din pricina încordării. îi era teribil de sete. S-a ridicat de câteva ori, să-şi dezmorţească picioarele, apoi s-a ghemuit din nou aproape de pământ. Era imposibil să auzi ceva apropiindu-se, până când, la un moment dat, a auzit. Puţin după ora patru după-amiaza, a auzit paşii uşori ai fetei pe potecă.

Vincent Smith la treisprezece ani: dădea impresia că şi-a tăiat singură părul cu o foarfecă boantă, după care şi l-a vopsit albastru-deschis. Avea dungi negre în jurul ochilor. Emana neglijenţă. Mergea încet şi privea prin vizorul aparatului şi, din ascunzătoarea lui, Gaspery a recunoscut scena: odată şezuse într-o sală de spectacole din oraşul New York şi urmărise o reprezentaţie muzicală oarecum plictisitoare, care includea înregistrarea pe care o făcea Vincent în acest moment. Ea s-a oprit sub copac, a îndreptat aparatul în sus...

... şi realitatea s-a spart: Ga sper)' şi Vincent erau în catedrala întunecoasă şi plină de ecou a terminalului aerospaţial din Oklahonui City, unde Olive Llewellyn mergea chiar in faţa lor, în timp ce dintr-o vioară, de undeva din apropiere, se înălţau note muzicale. Şi tot aici, oricât ar fi părut de imposibil, se afla Edwin St. Andrew, cu faţa ridicată spre crengi/tavanul terminalului...

Vincent s-a clătinat pe picioare şi a fost cât pe ce să scape aparatul de filmat. Gaspery îşi apăsa gura cu mâinile, pentru că-i venea să

ţipe, iar terminalul a dispărut. Una e să ştii teoretic că un moment ar putea deregla un altul, alta e să le simţi pe amândouă simultan şi cu totul altceva să bănuieşti ce ar putea însemna asta. Vincent se uita înnebunită împrejur, dar el stătea ghemuit, aşa că nu l-a văzut. Gaspery a închis ochii, şi-a afundat mâinile în noroi şi a încercat să se încredinţeze că apa rece care i se scurgea prin genunchii pantalonilor exista cu adevărat.

Dar ce face o lume să fie reala?

Gaspery stătea întins pe spate în noroi, privea fix frunzele profilate pe cerul tot mai întunecat şi avea impresia că se afla acolo de ceva timp. Se lăsa noaptea în pădure. Vincent plecase. S-a ridicat în capul oaselor cu un oarecare efort – avea spatele înţepenit; cât timp stătuse acolo nemişcat? – şi a trimis un mesaj dc pe dispozitivul lui: *L-am văzut! Am văzut fişierul deteriorat! Există cu adevărat, Zoey.*

Nu a primit niciun răspuns. Ştia ce făcuse, ştia că încălcase cea mai importantă regulă, salvând-o pe Olive I.lewellyn, dar mai avea un dram de speranţă că mesajul l-ar putea salva.

Gaspery s-a întors la momentul în care plecase, în Camera pentru Călătorii Numărul Opt, din subsolul al treilea de la Institutul Timpului, iar Zoey stătea în faţa lui, la panoul de control.

— Am văzut-o, a spus Gaspery. Am văzut anomalia.

— Am primit mesajul tău.

Zoey îl pTivea fix şi el a văzut că plânsese.

— Tocmai am vorbit cu F.phTem, a spus ea. Vei fi retras din activitate.

— Ce se va întâmpla cu mine?

— Nimic bun.

— Ştiu ce-am făcut, a spus GaspeTy. Dar, dacă termin investigaţia, poate vor...

— Nu cred că mai ai ce face acum ca să te salvezi.

— Dar *aş putea* avea. Uite. Mai am nevoie de o confirmare, de încă un martor. îmi mai trebuie doar două destinaţii.

Gaspery a ieşit din maşină şi a întins dispozitivul spre ea.

Zoey l-a privit şi s-a încruntat.

— 1918?

— Am câteva întrebări suplimentare pentru Edwin St. Andrew.

— în 1918? El a văzut anomalia în 1912. Şi ce s- a întâmplat în 2007?

— O petrecere la care a participat Vincent Smith, a spus el. Deşi cred că pe vremea aceea o chema Vincent Alkaitis. Petrecerea era pe o listă cu destinaţii secundare.

— Dar dispozitivul şi localizatorul tău sunt scoase din funcţiune, a spus ea.

— Zoey, a insitat Gaspery. Te rog.

Ea a închis ochii doar o clipă, după care a luat dispozitivul din mâna lui. A scris ceva ce el nu putea vedea, apoi s-a aplecat aproape de proiecţie, să-i scaneze irisul.

— încalc ordinul de retragere din activitate, a spus ea.

Avea vocea ciudat de lipsită de emoţie, iar el i- a citit teroarea din ochi.

— Ephrem va sosi aici dintr-o clipă în alta, probabil cu forţele de securitate. N-am să te împiedic să pleci, Gaspery, dar nu te pot proteja dacă te întorci.

— înţeleg, a spus el. Mulţumesc.

Gaspery a auzit bătaia în uşă exact în clipa în care pleca.

Gaspery a ieşit dintr-o cabină de toaletă pentru bărbaţi din oraşul New York în iarna anului 2007 şi a intrat în căldura şi lumina unei petreceri organizate într-o galerie de artă. S-a mişcat încet prin mulţime, încercând să se orienteze. O căuta pe Vincent Smith. Ştia că va fi aici – prezenţa ei fusese consemnată în documentele istorice, deoarece undeva, în această încăpere, se afla şi un fotograf de evenimente –, dar asta însemna, în anul 2007, că aici era şi Mirella Kessler, iar după strania întâlnire cu ea din anul 2020, Gaspery spera s-o evite.

Le-a văzut împreună în capătul opus al

5

încăperii, admirând o pictură în ulei, de mari dimensiuni. A smuls un pahar cu vin roşu de pe o tavă mică şi rotundă şi a mers să privească un alt tablou şi să-şi pună la cale următoarea mutare. Mulţimea îl descuraja. Oamenii dădeau mâna – lucru care, chiar şi după toată instruirea lui în materie de sensibilităţi culturale, părea un gest ciudat în sezonul gripei – şi se sărutau pe obraz. Oamenii ăştia n-au cunoscut în mod direct pandemia, şi-a amintit el. Niciunul nu era suficient de în vârstă încât să-şi amintească de iarna dintre 1918-1919; ebola apăruse de câţiva ani, dar era în general localizată dincolo de Atlantic; COVID-19 urma să apară abia peste treisprezece ani. Gaspery a început să meargă încet, pe lângă pereţii încăperii, înaintând uşor către Vincent.

În anul 2007, Vincent era bogată şi avea un lustru de elegantă şi încredere în sine la care nu

s-ar fi aşteptat de la puştoaica amărâtă, cu părul albastru, pe care tocmai o întâlnise în Caiette. Avea braţul răsucit pe după cel al Mirellei şi stăteau în faţa unui tablou, dar, îşi dădea el seama acum, nu-l priveau cu adevărat. Vorbeau pe un ton conspirativ. Mirella râdea uşor. Aveau un aer de inseparabilitate care pe el îl aducea în pragul disperării. Dar chiar în clipa aceea, Vincent s-a desprins ca să salute pe altcineva, în timp ce Mirella a plecat să-şi găsească soţul, iar Gaspery a simţit că are o şansă.

— Vincent?

— Bună!

Avea un zâmbet cald, iar Gaspery şi-a dat imediat seama că o place.

— îmi cer scuze că te deranjez. Fac o investigaţie în numele unui colecţionar de artă şi mă întrebam dacă ţi-aş putea pune o scurtă întrebare despre înregistrările fratelui tău, Paul.

îi captase atenţia. A făcut ochii mari.

— Fratele meu? Dar nu credeam... nu ştiam că face înregistrări. E muzician. Sau compozitor, presupun.

— Aşa bănuiesc şi eu, a spus Gaspery. Nu cred că a făcut ei înregistrările. Cred că le-a făcut altcineva.

Ea s-a încruntat.

— Le poţi descrie?

— Există una care mă interesează în mod special, a spus Gaspery. Cel care filma se plimba printr-o pădure. în Columbia Britanică, cred. Era o zi însorită. Judecând după calitatea filmării, aş spune că era, probabil, undeva pe la mijlocul anilor 1990.

Privirea ei s-a îmblânzit. Gaspery a avut

sentimentul că exercitase asupra ei un fel de hipnoză.

— Cel care a făcut filmarea mergea pe o poteca, a continuat el, spre un arţar.

Ea a dat aprobator din cap.

— înregistram tot timpul pe poteca aia, a explicat ea.

— în înregistrarea aceasta anume, se petrece ceva ciudat. E o stăfulgerare stranie, a spus Gaspery, ca şi cum totul s-ar întuneca timp de o secundă, probabil o anomalie a benzii...

— A părut o anomalie, a intervenit Vincent, dar nu la nivelul benzii.

— Ai văzut-o?

— Am auzit nişte zgomote ciudate, apoi totul s- a întunecat.

— Ce-ai auzit?

— Muzică de vioară. Apoi un fel de sunet hidraulic. Era inexplicabil.

Brusc, privirea i-a devenit concentrată.

— Scuză-mă, a spus ea, cum ai zis că te numeşti?

Soţul lui Vincent s-a apropiat de ei prin mulţime, dându-i femeii un pahar de vin, iar Gaspery a profitat de acest moment de neatenţie ca să se îndepărteze discret de ei. încerca o senzaţie ciudată de beţie, o combinaţie de epuizare şi bucurie. Avea un interviu care confirma totul, înregistrat pe dispozitivul lui. Avea şi el observaţii proprii. Pentru prima oară după interviul cu Olive Llewellyn, în dimineaţa acestei zile stranii şi aparent nesfârşite, a simţit că poate nu e condamnat la pieire.

Dar Gaspery a ezitat o clipă lângă uşa toaletei bărbaţilor, privea petrecerea şi

fericirea i-a pălit. Iată grozăvia de care îl avertizase Zoey, faptul cu adevărat cumplit că ştia cum se va sfârşi povestea tuturor. A privit prin încăpere şi, pentru prima oară în viaţa lui, Gaspery s-a simţit bătrân.

Vincent şi soţul ei au ciocnit paharele. Peste paisprezece luni, Alkaitis va fi arestat pentru că a derulat o schemă Ponzi de proporţii, apoi va fi liberat pe cauţiune, moment în care va fugi în Dubai – părăsind-o pe Vincent – şi-şi va petrece restul lungii sale vieţi într-o serie de hoteluri.

Vincent va mai trăi doisprezece ani, apoi va dispărea în împrejurări misterioase de pe puntea unui cargobot.

în apropierea lor era Mirella, care vorbea cu soţul ei, Faisal. Faisal investise în schema frauduloasă a lui Jonathan, iar când schema se va prăbuşi peste un an, el va pierde totul, la fel şi membrii familiei lui, care investiseră la îndemnul sau. Faisal se va sinucide.

Mirella va găsi cadavrul şi un bilet. După aceea va rămâne mai bine de zece ani în oraşul New York, până când, în martie 2020, va călători în Dubai din motive necunoscute, ajungând la timp să prindă acolo pandemia de COVLD-19.

Tot acolo îl va cunoaşte pe Himesh Chiang, oaspete la acelaşi hotel la care era cazată, iar după un timp, cei doi se vor întoarce în Londra lui natală, unde vor supravieţui pandemiei, se vor căsători şi vor trăi împreună tot restul vieţii; Mirella va aduce pe lume trei copii, va avea o carieră de succes ca director în comerţul cu amănuntul şi va muri de pneumonie la vârsta de optzeci şi cinci de ani, la un an după ce soţul ei moare într-un

accident de maşină.

Dar atât de multe lucruri sunt inevitabil omise din orice biografie, din povestea oricărei vieţi! înainte de toate astea, înainte ca Mirella să-l piardă pe Faisal, înainte de această petrecere din acest oraş de pe malul mării, ea fusese copil în Ohio. Gaspery s-a cutremurat. Se gândea la felul în care îl privise în parc, în ianuarie 2020. *Tti erai în pasaj,* îi spusese ea, cu o siguranţă teribilă, *în Ohio, când eram mică.* Şi nu doar atât. îi spusese că a fost arestat acolo.

Se gândise că anul 1918 va fi ultima lui călătorie. Făcuse toate eforturile pentru a se salva, iar după 1918 se întorcea acasă, să-şi asume consecinţele. Dar acum, privind-o pe Mirella, îşi dădea seama că era prea târziu. Se ducea în 1918, dar avea să mai fie o destinaţie.

Pe cheltuiala părinţilor/ 1918, 1990, 2008'

în anul 1918, Edwin nu mai avea niciun frate şi îi mai rămăsese doar un picior. Locuia cu părinţii pe proprietatea familiei. Se plimba fără încetare, chipurile pentru că încerca să-şi exerseze mersul – îi fusese fixată o proteză şi mergea clătinat –, dar adevăratul motiv era că, dacă se oprea, îi putea înhăţa inamicul. Mergea fără întrerupere, toată ziua şi toată noaptea. Somnul îl purta negreşit înapoi în tranşee, aşa că- 1 evita, ceea ce însemna că-l ataca pe neaşteptate: în timp ce citea în bibliotecă, când stătea în grădină, o dată sau de două ori, la cină.

Părinţii lui nu ştiau cum să-i vorbească, ba chiar nici măcar cum să-l privească. Nu-l mai

puteau acuza de lipsa ambiţiei pentru că era erou de război, dar şi invalid, întrucâtva. Le era tuturor limpede că nu-i era bine.

— Te-ai schimbat atât de mult, dragul meu, îi spunea mama lui cu blândeţe, iar el nici măcar nu era sigur dacă vorbele ei erau un compliment, o acuzaţie sau pur şi simplu o observaţie.

Nu reuşise niciodată să citească oamenii cu prea mare pricepere, dar acum devenise şi mai stângaci.

— Ei bine, spunea el, am văzut anumite lucruri pe care mi-aş dori să nu le fi văzut.

Eufemismul afurisitului de secol XX.

însă încerca mai multă empatie faţă de mama lui decât înainte.

Când pe Abigail o lua valul la masă, când discuţia aluneca spre colonii şi pe faţă i se

aşternea aerul pe care fiii ei îl numiseră cândva, nu prea amabil, „mina ei de India Britanică”, Edwin înţelegea mai bine acum că ea jelea o pierdere. Lui încă i se părea de neiertat guvernarea britanică a Indiei, dar asta nu însemna că ea nu pierduse o întreagă lume. Nu era vina ei că lumea în care crescuse încetase să mai existe.

Uneori, în grădină, îi plăcea să stea de vorbă cu Gilbert, deşi Gilbert murise. Gilbert şi Niall se prăpădiseră amândoi în Bătălia de pe Somme, la o zi distanţă unul de altui, în timp ce Edwin supravieţuise Bătăliei de la Passchendaele. Nu, *supravieţuise* nu era cuvântul potrivit. Trapul însufleţit al lui Edwin se întorsese de la Passchendaele. Acum îşi considera corpul în termeni strict mecanici. Inima îi bătea Tegulat. Continua să respire. Era sănătos fizic, dacă nu ţineai cont de piciorul lipsă, dar era fundamental bolnav. Era greu să Iii viu în lume.

— Nu e ceva neobişnuit, l-a auzit pe doctor zicând pe culoar, la uşa camerei lui, în primele săptămâni, când nu făcea decât să zacă întins în pat. Băieţii care au fost acolo şi au sfârşit în tranşee, ei bine, unii dintre ei au văzut lucruri pe care n-ar trebui să le vadă niciunui dintre noi.

El nu capitulase pe de-a-ntregul. Se străduia. Se ridica din pat şi se îmbrăca dimineaţa, mânca ce i se punea în faţă şi apoi, sleit de puteri, îşi petrecea mare parte din ce mai rămânea din zi în grădină. îi plăcea să stea acolo pe o bancă, sub un copac, şi să discute cu Gilbert. Ştia că Gilbert nu e acolo – nu era *chiar atât* de dus –, dar nu avea cu cine altcineva să vorbească. Avusese prieteni aici,

cândva, dar acum unul era în China şi toţi ceilalţi muriseră.

— Acum, că tu şi Niali aţi murit, i s-a confesat el lui Gilbert, eu am să moştenesc titlul şi moşia.

Îl surprindea cât de puţin îi păsa de lucrul acesta.

A fost foarte ciudat când a ieşit într-o dimineaţă în grădina împrejmuită cu zid şi a văzut un bărbat aşteptându-l pe bancă. Pentru o clipă a crezut că era Gilbert – deja orice i se părea posibil –, dar s-a apropiat şi a descoperit adevărata identitate a omului, ceea ce i s-a părut a fi o ciudăţenie la fel de mare: era impostorul din mica biserică de la graniţa vestică a Columbiei Britanice, bărbatul ciudat, îmbrăcat în haine de preot, pe care nimeni altcineva din locul acela nu-l văzuse şi de care nu mai auzise nimeni.

— Te rog, a spus bărbatul. Ia loc.

Acelaşi accent străin, imposibil de identificat.

Edwin s-a aşezat lângă el, pe banca.

— Credeam că ai fost o halucinaţie, a spus Edwin. Când m-am întâlnit cu părintele Pike şi l- am întrebat de noul preot cu care tocmai vorbisem, Pike m-a privit de parcă aş fi avut două capete.

— Mă numesc Gaspery-Jacques Roberts, a spus străinul. Din păcate, am doar câteva minute la dispoziţie, dar voiam să discut cu tine.

— Câteva minute până la...?

— Până la o întâlnire. O să mă crezi nebun, dacă-ţi dau mai multe detalii.

— Din păcate, nu sunt în măsură să judec nebunia nimănui în momentul de faţă,

dar de ce dai târcoale prin grădina mea?

Gaspery a ezitat.

— Ai fost pe Frontul de Vest, nu-i aşa?

Noroi. Ploaie rece. O explozie, o lumină orbitoare, lucruri care cădeau în jurul lui, apoi unul dintre obiectele acelea proiectate l-a lovit în piept şi, cărui a privit în jos, a recunoscut braţul celui mai bun prieten al său...

— Belgia, a confirmat Edwin printre dinţi.

Prieten nu era tocmai cuvântul potrivit pentru ce reprezenta de fapt bărbatul acela pentru ei. Obiectul care i-a lovit vestonul şi i-a căzut la picioare era braţul iubitului său. Capul iubitului a aterizat undeva în apropiere, în noroi, cu ochii căscaţi încă de uluială.

— Şi acum te temi pentru sănătatea ta mintală, a spus Gaspery precaut.

— Sincer să fiu, a fost mereu puţin fragilă, a mărturisit Edwin.

— îţi aduci aminte ce ai văzut în pădurea din Caiette? Au trecut ceva ani de atunci.

— Foarte bine, dar a fost o halucinaţie. Prima din multele care au urmat, din păcate.

Gaspery a tăcut preţ de o clipă.

— Nu pot explica mecanismul, a spus el. Probabil că sora mea ar putea, dar pe mine mă depăşeşte încă. însă, dincolo de ce ţi s-a întâmplat după aceea, de tot ce ai văzut în Belgia, se poate să fii mai sănătos la minte decât crezi. Te asigur că ce ai văzut în Caiette era adevărat.

— Cum pot fi sigur că exişti cu adevărat? a întrebat Edwin.

Gaspery a întins mâna şi l-a atins pe Edwin pe umăr. Au stat aşa o clipă, Edwin privea

mâna de pe umărul lui, apoi Gaspery şi-a retras-o şi Edwin şi-a dres glasul.

— Ce am trăit eu în Caiette n-avea cum să fie adevărat, a spus Edwin. A fost o tulburare a simţurilor.

— Oare? Cred că ai auzit notele unei melodii cântate la vioară de un muzician aflat într-un terminal aerospaţial din anul 2195.

— Un terminal aerospaţial... din anul două mii o sută *cât*?

— Urmate de un sunet care trebuie să ţi se fi părut foarte straniu. Un soi de vuiet, nu-i aşa?

Edwin l-a fixat cu privirea.

— De unde ştii?

— Pentru că ăsta e sunetul pe care-l scot navele spaţiale, a spus Gaspery. Vor fi inventate mult mai târziu. în ceea ce priveşte muzica de vioară... un fel de cântec de leagăn, nu-i aşa?

A tăcut o clipă, apoi a fredonat câteva note. Edwin s-a prins de braţul băncii.

— Bărbatul care a compus acest cântec se va naşte abia peste o sută optzeci şi nouă de ani.

— Nimic din toate astea nu e posibil, a spus Edwin.

Gaspery a oftat.

— Judecă totul prin prisma... ei bine, prin prisma unei dereglări. Momente din timp se pot deregla unul pe altul. A avut ioc o perturbare care n-avea nicio legătură cu tine. Tu eşti doar un om care a văzut-o. M-ai ajutat foarte mult pe parcursul investigaţiei, cred că te afli într-o stare oarecum delicată şi m-am gândit că poate te-ai mai linişti puţin dacă ai afla că s-ar putea să fii mai sănătos la minte decât crezi. Cel puţin în momentul acela nu

aveai halucinaţii. Ai experimentat un moment care aparţinea unui alt punct din timp.

Privirea lui Edwin a rătăcit departe de faţa bărbatului, la blânda decrepitudine a grădinii în septembrie. Salviile erau mai degrabă golaşe acum, cu tulpini cafenii şi frunze uscate, cu câteva ultime flori ca nişte dâre albastre şi violet în lumina slabă. Brusc, a înţeles cum ar putea fi viaţa lui din momentul acela: ar putea să trăiască

aici, liniştit, sa îngrijească grădina, şi în cele din urmă asta ar putea fi de ajuns.

— Mulţumesc pentru faptul că mi-ai spus, a zis Edwin.

— Să nu mai poveşteşti nimănui altcuiva despre asta.

Gaspery s-a ridicat şi şi-a scuturat o frunză căzută pe haină.

— Vei ajunge la azil.

— Unde te duci? a întrebat Edwin.

— Am o întâlnire în Ohio, a explicat Gaspery. Succes!

— în Ohio?

Dar Gaspery se îndepărta deja de el, dispărând în spatele casei. Edwin l-a urmărit cu privirea, apoi a rămas pe bancă mult timp, ore în şir, privind cum grădina păleşte în amurg.

Gaspery a dat ocol casei şi, în umbra sălciei plângătoare, s-a oprit şi şi-a privit un moment dispozitivul. Un mesaj a pulsat slab pe ecran: *întoarcc-te.* Ajunsese la capătul itinerarului. Singura destinaţie posibilă era acasă. Preţ de o clipă, i-a trecut prin cap ideea nebunească de a rămâne aici, în 1918, să-şi îngroape dispozitivul în grădină, să-şi scoată localizatorul din braţ, să înfrunte pandemia de gripă spaniolă şi să încerce să-şi clădească o viaţă într-o lume străină, dar, chiar în timp ce se gândea la asta, introducea codul, pleca deja, iar când a deschis ochii în lumina necruţătoare a Institutului Timpului, nu l-a surprins să vadă figurile adunate acolo, bărbaţii şi femeile în uniforme negre, care aşteptau cu armele pregătite. însă l-a mirat faptul că agenta de publicitate a lui Olive Llewellyn stătea lângă Ephrem. Li erau singurii care nu purtau uniformă.

2

— Aretta?

— Bună, Gaspery, l-a salutat ea.

— Rămâi pe loc, te rog, a zis Lphrem. Nu e cazul să ieşi din maşină.

Îşi ţinea mâinile la spate. Gaspery a rămas pe loc. În colţul camerei – a trebuit să-şi sucească gâtul să vadă dincolo de oamenii îmbrăcaţi în uniforme negre – Zoey era imobilizată de doi bărbaţi.

— N-am bănuit nicio clipă, i-a spus Gaspery Arettei.

— Asta pentru că-mi fac bine treaba, a răspuns Aretta. Nu mă duc la oameni şi le spun că sunt călător în timp.

— Mi se pare corect.

Gaspery se simţea tulburat.

— Îmi pare rău, i-a spus el lui Zoey. Îmi pare rău că te-am păcălit.

Dar deja o scoteau din cameră şi uşa se închidea în urma ei.

— Ai păcălit-o? a întrebat Ephrem.

— I-am spus că mă duc în anul 1918 pentru investigaţie. De fapt, am încercat să-l salvez pe Edwin St. Andrew, să nu moară într-un azil de nebuni.

— Serios, Gaspery? Încă o infracţiune? Are cineva o biografie actualizată?

Arctta îşi privea încruntată dispozitivul.

— Biografie actualizată, a spus ea. La treizeci şi cinci de zile după vizita lui Gaspery, Edwin St. Andrew a căzut victimă pandemiei de gripă spaniolă din 1918.

— Nu e aceeaşi biografie?

Ephrem s-a întins după dispozitivul ei, a citit ceva, apoi i l-a înapoiat cu un oftat.

— Dacă n-ai fi schimbat cronologia, i-a spus ei lui Gaspery, tot ar fi murit de gripă, doar că patruzeci şi opt de ore mai târziu şi la

un azil de nebuni. înţelegi cât de *inutil* a fost?

— Scapi din vedere lucrul cel mai important, a spus Gaspery.

— E foarte posibil.

Oare Ephrem avea lacrimi în ochi? Părea obosit şi încordat. Un om care preferase meseria de arboricultor; un om într-o situaţie dificilă, care făcea o muncă grea.

— Vrei să mai spui ceva?

— Am ajuns deja ia „ultimele cuvinte”, Ephrem?

— Ei bine, ultimele tale cuvinte în acest secol, a răspuns Ephrem. Ultimele tale cuvinte pe Lună.

Din păcate, vei călători puţin şi nu te vei mai întoarce.

— Poţi să ai grijă de pisica mea? a întrebat Gaspery.

Ephrem a clipit încurcat.

— Da, Gaspery, o să am grijă de pisica ta.

— Mulţumesc.

— Mai e ceva?

— Dacă aş putea s-o iau de la capăt, aş face exact la fel, a spus Gaspery. Nici măcar n-aş sta pe gânduri.

Ephrem a oftat.

— F. bine de ştiut.

în acest timp, ţinuse o sticlă la spate. Acum a ridicat-o şi i-a pulverizat ceva în faţă lui Gaspery. S-a simţit un miros dulceag, luminile şi-au pierdut din intensitate, apoi picioarele lui Gaspery au cedat...

... în timp ce-şi pierdea cunoştinţa, a avut impresia că Ephrem intrase în maşină, în spatele lui...

... Două focuri de armă, în succesiune rapidă...

Paşi, un bărbat care fuge...

Gaspery era într-un tunel. Lumină la fiecare capăt, nu doar lumină, ci zăpadă...

Nu, nu un tunel, ci un pasaj. Simţea mirosul de fum al maşinilor din secolul X.X. Se simţea adormit, de la substanţa pe care i-o pulverizase în ochi. Stătea cu spatele la parapet.

F.ra şi Ephrem acolo, calm şi eficient, în costumul lui închis la culoare.

— îmi pare rău, Gaspery, a spus el pe un ton blând, iar Gaspery îi simţea răsuflarea caldă în ureche. îmi pare sincer rău.

3 l-a smuls dispozitivul din mână şi l-a înlocuit cu ceva tare, rece şi mult mai greu...

O armă. Gaspery a privit-o, curios, iar bărbatul care fugea – cel care trăsese, şi-a dat el seama ca prin ceaţă – a dispărut, a urcat parapetul şi s-a făcut nevăzut. Ephrem nu mai era nici el, o fantomă trecătoare. Aerul era rece.

A auzit un geamăt slab la picioarele lui. Lui Gaspery îi era greu să rămână treaz. Ochii i se tot închideau. Dar a văzut doi bărbaţi întinşi pe jos, undeva în apropiere, doi bărbaţi al căror sânge se scurgea pe caldarâm, în timp ce unul dintre ei îl fixa cu privirea. în ochii bărbatului se citea o nedumerire evidentă – *Cine eşti? De unde ai răsărit?* –, dar nu mai era în stare să vorbească şi, sub privirile lui Gaspery, lumina din ochi i s-a stins. Gaspery era singur sub un drum expres, cu doi bărbaţi morţi. A aţipit, doar o clipă. Când a deschis ochii, se uita fix la arma din mâna lui, iar

piesele puzzle-ului se îmbinau unele cu celelalte. *E posibil să te rătăceşti în timp,* spusese Zoey, într- alt secol. De ce sa te deranjezi să întemniţezi pe viaţă un om pe Lună, când omul respectiv poate fi trimis în altă parte, când îi poţi înscena o crimă, urmând să fie întemniţat pe cheltuiala altcuiva?

A simţit mişcare în stânga lui. A întors capul, foarte încet, şi a văzut copiii. Două fete, poate în vârstă de nouă şi unsprezece ani, se ţineau de mână. Intraseră în pasaj, dar acum se opriseră la o oarecare distanţă şi priveau fix. Le-a văzut ghiozdanele şi şi-a dat seama că tocmai ieşiseră de la şcoală şi că erau în drum spre casă.

Gaspery a lăsat arma să-i scape din mână şi ea a căzut cu un zăngănit, ca un obiect inofensiv. Acum, peste el se revărsau lumini albastre şi roşii. Fetele se uitau la cei doi bărbaţi morţi, apoi copila mai mică l-a privit şi ei a recunoscut-o.

— Mirella, a spus el.

Nicio stea nu străluceşte veşnic. Gaspery a scrijelit aceste cuvinte pe un perete din închisoare, câţiva ani mai târziu, atât de delicat, încât de la orice distanţă, oricât de mică, părea un defect de vopsire. Trebuia să te apropii ca să le vezi şi trebuia să fi trăit în secolul XXII sau mai târziu, ca să ştii ce înseamnă. Trebuia să fi văzut acea conferinţă de presă din secolul XXII, cu preşedinta Chinei pe podium, în spatele căreia stăteau câţiva

5

dintre liderii ei mondiali preferaţi, în timp ce steagurile se agitau pe cerul strălucitor, albastru.

Avea timp în închisoare, timp nemărginit, aşa că Gaspery îşi petrecea mare parte din el gândindu-se la trecut, de fapt, nu, la viitor, ia momentul din timp în care intrase în biroul lui Zoey cu brioşe şi flori şi la tot ce urmase. Ce se întâmplase în final era teribil, se afla într-o închisoare din secolul nepotrivit şi urma să moară aici, dar când lunile s-au transformat în ani, a descoperit că regretă foarte puţine lucruri. Faptul c-o avertizase pe Olive Llewellyn de apropierea pandemiei nu era, oricât ar fi întors chestiunea pe toate părţile în mintea lui, un lucru greşit. Dacă un om e pe punctul să se înece, ai datoria să-l scoţi din apă. Avea conştiinţa curată.

— Ce-ai scris acolo, Roberts? a întrebat Hazelton.

Hazelton era colegul lui de celulă, un bărbat mult mai tânăr, care se plimba şi vorbea fără încetare. Gaspery nu-i dădea atenţie.

— Nicio stea nu străluceşte veşnic, a spus Gaspery.

Hazelton a dat din cap.

— îmi place, a spus el. Puterea gândirii pozitive, hm? Eşti în închisoare, dar nu veşnic, fiindcă nimic nu e *veşnic,* am dreptate? Eu, ori de câte ori încep să mă simt un pic deprimat din cauza vieţii mele...

A continuat să vorbească, dar Gaspery a încetat să-l asculte. Era calm în ultima vreme, într-un fel la care nu s-ar fi aşteptat. Pe înserat, lui Gaspery îi plăcea să stea chiar la capătul patului său suprapus, la un pas de a cădea de pe muchie, pentru că din unghiul acela se vedea o şuviţă de cer prin fereastră, iar pe ea vedea Luna.

Anomalia

Aşa-i sfârşitul cel făgăduit?

Un rând din romanul *Marienbild,* al lui Olive Llewellyn, dar, de fapt, un citat din Shakespeare. L-am găsit în biblioteca închisorii, după vreo cinci sau şase ani, într-un volum broşat, cu coperta lipsă.

Nicio sten nu străluceşte veşnic.

Nu la foarte mult timp după ce am împlinit şaizeci de ani, am făcut o complicaţie la inimă, genul de problemă care s-ar fi remediat uşor în secolul meu, dar care era periculoasă în această epocă şi în acest loc, aşa că am fost transferat la spitalul închisorii. Nu vedeam Luna din patul meu, prin urmare nu aveam ce face acum, decât să închid ochii şi să rulez

filme vechi:

mergeam la şcoală în Oraşul Nopţii, treceam
pe lângă casa în care copilărise Olive
Llewellyn, cu fereastra bătută în scânduri şi
cu placa aceea comemorativă;
stăteam în biserica din C.aiette în 1912,
îmbrăcat
în sutană,
aşteptând ca Edwin St. Andrew să intre
împleticindu-se; alergam după veveriţe la
vârsta de cinci ani, în fâşia de sălbăticie
dintre domul Oraşului Nopţii şi Şoseaua de
Periferie;
beam cu Ephretn în spatele şcolii într-o după-
amiază lipsită de lumina soarelui, când
aveam vreo cincisprezece ani, aşadar o
după-amiază dintre acelea care păreau puţin
periculoase, deşi tot ce făceam era să ne
cherchelim niţel şi să ne spunem bancuri
prosteşti; o ţineam de mână pe mama şi
râdeam, într-o zi însorită din Oraşul Nopţii,
când aveam şase sau
şapte ani,
mă opream să privesc râul de pe un pod
pietonul, râul întunecat şi scânteietor de
dedesubt...

— Gaspery.

Am simţit o durere ascuţită în braţ. Am icnit şi eram cât pe ce să strig, dar aveam o mână pe gură.

— Şşş, a şoptit Zoey.

Părea să aibă vreo patruzeci de ani, purta uniformă de asistentă şi tocmai îmi scosese iocalizatorul din braţ. Am privit-o lung, fără să înţeleg.

— O să-ţi pun ăsta sub limbă, a explicat ea.

A ridicat obiectul în aşa fel încât să-l văd: un nou localizator, care să-i corespundă noului dispozitiv pe care mi-l îndesa în mână. Trăsese perdeaua în jurul patului meu. Şi-a ţinut dispozitivul lângă al meu preţ de vreo două secunde, până când dispozitivele au început să emită lumină rapid, sincronizându-se. Am privit lung luminile acelea...

... şi apoi ne aflam în altă încăpere, în alt loc. Stăteam întins pe spate, pe o podea de lemn, într-un dormitor din ceva ce mi se părea un fel de casă de pe vremuri. Braţul îmi sângera; mi l- am dus, din reflex, la piept. Lumina soarelui se revărsa printr-o fereastră. M-am ridicat în capul oaselor. Am văzut un tapet cu trandafiri, mobilă de lemn şi printr-o uşă am zărit o cameră cu un duş şi o toaletă.

— Ce e locul ăsta?

— F. o fermă de la periferia Oklahoma City, a spus ea. Le-am plătit o sumă frumuşică

proprietăreselor, aşa că poţi locui aici pe termen nedefinit, în calitate de chiriaş. F. anul 2172.

— 2172, am spus. Peste douăzeci şi trei de ani voi vizita Oklahoma City, ca să-i iau un interviu violonistului.

— Da.

— Cum de eşti aici? Sunt sigur că Institutul Timpului n-a aprobat călătoria asta.

— Am fost arestată în ziua aceea, a spus ea. în ziua în care pe tine te-au trimis în Ohio. Aveam un post permanent şi un dosar excelent, aşa că nu m-au pierdut în timp, ci am stat un an în închisoare, după care am imigrat în Coloniile îndepărtate. Institutul Timpului crede că deţine singura maşină a timpului funcţională, din toate câte există. Nu e aşa.

— Există o maşină a timpului în Coloniile îndepărtate? Şi ce, poţi s-o foloseşti?

— M-a angajat... altă organizaţie de acolo, a explicat ea.

— Desi ai un asemenea dosar?

— Gaspery, a răspuns ea, nimeni nu e mai bun în meseria asta decât mine.

A spus-o cu nonşalanţă; nu se lăuda.

— Să ştii că încă nu-mi dau seama cu ce te ocupi.

M-a ignorat.

— Am făcut din misiunea asta o condiţie pentru a accepta postul din Coloniile

Îndepărtate, a continuat. îmi pare rău că n-am putut veni mai curând. Vreau să spun, într-un punct anterior din timp.

— Nu-i nimic. Adică, mulţumesc. Mulţumesc că ai venit după mine.

— Cred că e sigur aici, Gaspery. Ţi-am creat un dosar. Ar trebui să te acomodezi. Să cunoşti vecinii.

— Zoey, n-am destule cuvinte să-ţi mulţumesc.

— La fel ai face şi tu pentru mine.

(Lucru nespus între noi: *Eu n-am putut* să fac aceiaşi lucru pentru ea. La era la alt nivel faţă de mine şi aşa fusese dintotdeauna.)

— Nu ştiu dacă ne vom mai vedea vreodată, a spus Zoey.

Ne mai îmbrăţişaserăm oare până atunci? Numi aminteam. M-a tras aproape de ea doar o clipă, după care s-a dat înapoi şi a dispărut.

Eram singur în cameră, dar *singur* nu era un cuvânt destul de puternic încât să exprime realitatea. Nu cunoşteam pe nimeni în acest secol, iar faptul că mai trecusem prin asta nu reuşea să-mi aline singurătatea. Am avut un moment de nebunie, în care m-am întrebat ce mai face Hazelton, apoi mi-am amintit că tovarăşul meu de celulă trebuie să fi murit de bătrâneţe între timp.

M-am dus la fereastră, nedumerit şi am privit afară, la marea de verdeaţă. Ferma se întindea

până aproape de orizont, câmpuri peste câmpuri, pline de roboţi agricoli care se mişcau încet în lumina soarelui. în depărtare, am văzut turnurile din Oklahoma City. Cerul era de un albastru orbitor.

Ferma era proprietatea unui cuplu în vârstă, Clara şi Mariam, care se şi ocupa de ea. Femeile erau trecute de optzeci de ani şi trăiseră aici toată viaţa. Se bucurau să aibă un chiriaş care plăteşte bine – mi-au spus asta încă din prima noapte, la o cină cu quiche şi cea mai proaspătă salată pe care o mâncasem în ultimele decenii – şi nu aveau să-mi pună nicio întrebare. Respectau intimitatea, mai presus de orice.

— Vă mulţumesc, am spus.

— Sora ta ne-a lăsat nişte acte de identitate pentru tine, a zis Clara. Certificat de naştere şi alte câteva. Vrei să-ţi spunem pc numele din acte?

— Spuneţi-mi Gaspery, am zis. Vă rog.

— Ei bine, Gaspery, a răspuns Clara, dacă ai vreodată nevoie de documente, sunt toate in dulapul albastru, de lângă uşa din hol.

N-am plecat deloc de la fermă în acei primi ani, dar mă temeam că va trebui s-o fac, în cele din urmă. Când Mariam s-a îmbolnăvit, Clara a dus-o cu maşina la spital, dar pe Clara cine avea s-o ducă? Femeile aveau aproape nouăzeci de ani. *Primul meu caz la Institut a avut legătură cu o dublură*, îmi spusese Ephrem odată, într-o altă viaţă, de neînţeles. *Potrivit celui mai bun soft de recunoaştere facială pe care-l avem la dispoziţie, aceeaşi femeie apărea în fotografii şi înregistrări video realizate în 1925 şi 2093.* Ori de câte ori îmi imaginam că plec de la fermă, îmi închipuiam

5

Camere de supraveghere care îmi surprindeau faţa şi lansau semnale de alarmă de-a lungul secolelor, apoi un agent al Institutului Timpului sosea sa ancheteze, declanşând o cascadă de orori. Am vorbit cu Clara, care s-a interesat discret la un vecin ce avea un prieten cu contacte utile, iar la scurt timp după aceea, stăteam întins pe spate pe masa din bucătăria fermei şi eram supus unei remodelări laser a feţei şi unei recolorări a irisului.

Când m-ara trezit din anestezie şi rn-am ridicat în capul oaselor, chirurgul plecase.

— Whisky? a întrebat Mariam.

— Te rog, am răspuns.

— Arăţi complet diferit, a spus Clara.

Mi-a dat o oglindă şi am icnit de uimire.

Da, chiar arătam complet diferit. Dar eu îmi recunoşteam faţa.

Mai târziu, în luna aceea, am descoperit vioara. Era foarte veche şi se afla într-o cutie, chiar în fundul dulapului din hol; Mariam nu mai cântase ia ea de mulţi ani. Clara a aranjat să iau lecţii de la o vecină.

— îşi spune Lina, mi-a explicat Clara pe drum. Toată viaţa a cântat la vioară, din câte înţeleg. A venit aici cam la fel ca tine, dacă înţelegi ce vreau să zic.

I-am aruncat o ocheadă. Urma să împlinească nouăzeci şi doi de ani, dar încă avea un profil ferm. Privirea ei era de nepătruns.

— Nu ştiam, am spus.

Trebuie să fi fost o undă de **Teproş** în cuvintele mele, deoarece Clara m-a fixat câteva clipe cu privirea ei calmă.

— Ştii că eu cred în dreptul la

intimitate, a spus ea. La fel şi Lina, se pare. Abia dacă a părăsit vreodată ferma în ultimii treizeci de ani.

Am oprit la ferma învecinată – o monstruozitate cubistă, cenuşie, care ar fi putut servi drept hotel – în timp ce eu mă gândeam la cuvintele lui Zoey când mă lăsase aici, în urmă cu patru ani – *Ar trebui să te acomodezi. Să cunoşti vecinii* – şi mă întrebam de ce n-am reuşit niciodată să înţeleg ce îmi spune. Am ieşit din camionetă în lumina orbitoare a soarelui.

Uşa de la intrare s-a deschis, iar femeia care a ieşit avea aproximativ vârsta mea, puţin peste şaizeci de ani.

— Bună dimineaţa, Gaspery, a spus Talia.

— Probabil că sora ta m-a scos exact la timp, mi- a spus Talia. A venit la hotel într-o noapte, trebuie să fi fost chiar după ce a ieşit din închisoare, şi mi-a spus că poliţia mi-a deschis dosar, ceva legat de reproducerea de informaţii secrete.

— Sincer să fiu, aveai obiceiul să faci lucrul ăsta.

Stăteam pe veranda casei de la ferma la care
locuia, cu viorile între noi.

— Am fost inconştientă. Am riscat, presupun. Mi-a spus că se pregăteşte să se mute în Coloniile îndepărtate şi mi-a sugerat insistent sa plec împreună cu ea, dar Coloniile îndepărtate au tratat de extrădare cu Luna, aşa că mi-a sugerat, odată ajunse acolo, că poate n-ar trebui ca aceea să fie destinaţia mea finală.

— Şi asta s-a întâmplat acum treizeci

7

de ani?

— Acum douăzeci şi şase.

Vedeam pe chipul ei sfertul de secol de viaţă petrecut la fermă. Avea pielea înnegrită de soare şi un aer liniştit.

— Cum sunt? am întrebat. Coloniile îndepărtate?

— Sunt frumoase, a zis ea, dar nu-mi plăcea să trăiesc sub pământ.

în mai puţin de un an, eu şi Talia eram căsătoriţi, iar când Clara şi Mariam au murit, ne- au lăsat nouă ferma.

Asta, m-am trezit gândind în anii ce au urmat, în nopţile în care eu şi soţia mea cântam împreună la vioară, când găteam împreună, când ne plimbam pe câmpurile noastre şi priveam mişcările roboţilor de la fermă, când stăteam pe verandă şi priveam navele spaţiale înălţându-se precum licuricii la orizont, deasupra Oklahoma City, asta n-a înţeles niciodată institutul Timpului: dacă vor apărea vreodată probe irefutabile ale faptului că trăim într-o simulare, răspunsul corect va fi: *Şi ce dacă?* Viaţa trăită într- o simulare e tot viaţă.

începuse o numărătoare inversă. Am simţit asta în fundalul tuturor zilelor mele. La un moment dat, în curând, ştiam că aveam să mă mut în Oklahoma City. Urma să încep să cânt la vioară în terminalul aerospaţial înainte de anul 2195. Ştiam deja, pentru că-mi aminteam discuţia purtată la interviu, că soţia mea avea să moară prima.

în linişte noaptea

în urma unui anevrism

la vârsta de şaptezeci şi cinci de ani.

După moartea Taliei, stăteam singur pe

verandă în fiecare noapte şi priveam navele spaţiale ridicându-se deasupra oraşului din depărtare. Câinele meu, Odie, stătea întins lângă mine, cu capul pe labe. La început am crezut că amân mutarea în oraş pentru că-mi plăcea atât de mult la fermă, dar într-o noapte mi-am dat seama: *tânjeam* după luminile acelea. După atât de mult timp, îmi doream să am din nou oameni prin pTejmă.

— Te iau cu mine, i-am spus lui Odie, care a dat din coadă.

Ce ar fi trebuit să înţeleagă de fapt cineva – oricine! – de la Institutul Timpului, judecând după cât de inteligenţi se presupunea că erau toţi cei care lucrau acolo, este că eu eram anomalia. Nu, nu e cinstit. Eu am *declanşat* anomalia. Cum de nu şi-a dat nimeni seama că mă intervievam pe mine însumi? Pentru că, datorită documentelor pe care mi le întocmise Zoey, pe hârtie, numele meu era Alan Sami, mă născusem şi-mi petrecusem toată viaţa la o fermă de lângă Oklahoma City.

Am văzut anomalia din terminalul aerospaţial. Într-o zi din octombrie 2195, cântam la vioară, cu câinele lângă mine, când am observat doi oameni, aproape în acelaşi timp.

Olive Lleweilyn mergea pe coridor, trăgând după ea valiza argintie. Ea nu l-a remarcat pe bărbatul care venea spre mine, la câţiva metri în faţa ei, dar eu i-am văzut. Bărbatul tocmai ieşise dintr-o cameră de serviciu.

în timp ce bărbatul se îndrepta spre mine şi îi tăia calea lui Olive Lleweilyn, aerul a părut să freamăte în spatele lui. El nu a observat, pentru că era atent la mine şi pentru că era neliniştit; în definitiv, era primul interviu pe

care-l realiza pentru Institutul Timpului.

Am continuat să cânt, dar acum asudam şi mă agăţam cu disperare de cântecul meu de leagăn dedicat Taliei. Freamătul s-a intensificat; softul, dacă ăsta o fi cuvântul potrivit, maşinăria insondabilă care ne menţinea lumea intactă, încerca să facă faţă imposibilităţii prezenţei simultane a amândurora acolo. Dar nu era doar

faptul că aceeaşi persoană se afla de două ori în acelaşi loc; maşina, inteligenţa, softul, ce-o fi fost, detectase un al treilea Gaspery, în cu totul alt timp şi spaţiu, în pădurea din Caiette, şi acum lucrurile chiar scăpau de sub control: acest moment era dereglat, dar la fel era şi *locul acela,* punctul acela din pădure, în care, în 1912, Edwin St. Andrew privea în sus printre crengi, unde, în 1994, eu m-am ascuns în spatele ferigilor şi am privit-o pe Vincent Smith. Un val ciudat de întuneric s-a stârnit în spatele bărbatului care se apropia, iar lumina fremăta. Olive Llewellyn s-a oprit, ca şi cum ar fi lovit-o ceva. M-am văzut pe mine îngenunchind în 1994 şi pe Edwin St. Andrew exact în acelaşi loc – noi doi eram suprapuşi –, iar în apropiere se afla Vincent Smith, de treisprezece ani, cu un aparat de filmat în mână.

O navă spaţială şi-a luat zborul undeva în apropiere, cu vuietul acela inconfundabil, după care spectrele au dispărut. Timpul curgea din nou Lui. Defecţiunea fişierului se repara de la suie, firele simulării se împleteau din nou unde le era locul, în jurul nostru, iar Gaspery-Jacques Roberts, versiunea mea mai tânără, proaspăt angajat şi investigator îngrijorător de nepriceput al Institutului Timpului, nu observase nimic din toate astea. Totul se întâmplase pe la spatele lui. E drept că a privit peste umăr, dar – îmi aminteam bine momentul acela – a pus sentimentul copleşitor că ceva nu e în regulă pe seama anxietăţii care-l împingea s-o ia la sănătoasa.

Am închis ochii. în tot acest timp, eu fusesem cauza. Vincent şi Edwin văzuseră anomalia pentru că fusesem cu ei în pădure.

Probabil că nu stătusem destul de aproape de Edwin încât s-o

văd cu ochii mei, prima oară, în 1912. Am încheiat cântecul de leagăn şi am auzit aplauzele lui Gaspery.

Stătea în faţa mea şi bătea stânjenit din palme. Mi-era atât de ruşine de ruşinea lui – a mea? a noastră? –, încât mi-era greu să-i caut privirea, dar am reuşit. Eram recunoscător pentru faptul că, în timp ce versiunea mea mai tânără dăduse dovadă de atâta nepricepere, câinele meu dormise.

— Bună ziua, a spus el pe un ton vesel, cu un accent atât de jalnic încât te zgâria în urechi. Mă numesc Gaspery-Jacques Roberts. Fac un studiu pentru un istoric muzical şi mă întrebam dacă v- aş putea invita la prânz.

— Cum mi-aş descrie viaţa? am repetat, ca să trag de timp. Ei bine, fiule, e o întrebare dificilă. Nu ştiu ce ţi-aş putea spune.

— Poate îmi povestiţi puţin despre cum arată zilele dumneavoastră. Dacă nu vă deranjează, încă n-am pornit reportofonul, apropo. Doar stăm de vorbă.

Am dat aprobator din cap. Aveam de gând să-l descumpănesc. Intenţionam să-i citez din Shakespeare, deoarece ştiam că încă nu auzise de el. Aveam de gând să-i zic *fiule,* pentru că nu suporta să-i spui „fiule" şi iritarea urma să-i distragă atenţia. Aveam s-o aduc în discuţie pe soţia mea moartă, pentru că-l stânjenea căsnicia lui ratată. Aveam să-l fac să se simtă nesigur de accentul lui, pentru că cele mai dificile lucruri din perioada de instructaj i se păruseră accentele şi dialectele. Dar, înainte de toate, aveam să-i dezarmez cu tihna din viaţa mea.

— Ei bine, am spus. Stau acolo câteva ore pe zi şi cânt la vioară, în timp ce câinele

moţăie la picioarele mele, iar navetiştii trec în viteză pe lângă mine şi-mi aruncă mărunţiş. Gonesc cu o viteză neomenească; navetiştii, vreau să spun. Mi-a luat ceva timp să mă obişnuiesc cu asta.

— Sunteţi de pe-aici? a întrebat investigatorul.

— De la o fermă din afara oraşului. Am trăit acolo toată viaţa. Dar, ascultă, fiule, când am preluat eu ferma, agricultura devenise deja, în mare măsură, doar un spectacol. Priveşti roboţii mergând pe câmpuri. Le mai umbli uneori la setări, dar sunt bine făcuţi, de cele mai multe ori se reglează singuri, n-au prea mare nevoie de

tine. Cânţi ia vioara pe câmp, doar ca să ai ceva de făcut. în depărtare, navele spaţiale se înalţă iuţi, ca nişte licurici, dar sunt şi mai rapide de aproape.

Când cântam la vioară în terminalul aerospaţial, aveam uneori impresia că navele spaţiale cad în sus, că gravitaţia e inversată. Se umpleau cu încărcătura lor de navetişti cu feţe inexpresive, apoi cădeau spre cer. Uneori navetiştii se uitau la mine în timp ce treceau şi- mi aruncau monede în pălărie. Le priveam navele purtându-i în sus dimineaţa devreme, la slujbe din Los Angeles, Nairobi, Edinburgh, Beijing. Mă gândeam la sufletele lor, care se mişcau iute pe cerul dimineţii.

— După ce mi-a murit soţia, i-am spus investigatorului, am mai păstrat ferma un an, apoi m-am gândit: s-o ia naiba!

El dădea din cap, se prefăcea interesat, încerca să nu aibă emoţii, să se convingă pe sine că face treabă bună. Ce nu i-am spus: simţeam că fără Talia aş putea să mă topesc în aer, acolo, singur. Doar eu, câinele şi roboţii de la fermă, zi după zi. „Singurătate” nu era un cuvânt destul de puternic pentru sentimentul acela. Tot pustiul din jur. Noaptea stăteam pe verandă cu câinele, ca să evit casa cufundată în tăcere. Mă jucam, precum copiii, jocul acela în care mijeşti ochii şi aproape te convingi că vezi punctele mai luminoase ale coloniilor de pe suprafaţa Lunii. în depărtare, dincolo de câmpuri, luminile oraşului.

— E vreo problemă dacă pornesc reportofonul? a întrebat investigatorul.

— Te rog.

— Bun, e pornit. Vă mulţumesc pentru că staţi de vorbă cu mine.

— Cu plăcere. Mulţumesc că-mi faci cinste cu masa de prânz.

— Acum, pentru înregistrare, sunteţi violonist? a spus versiunea mea mai tânără.

Am urmat scenariul.

— Da, am răspuns. Cânt în terminalul aerospaţial.

Când nu cântam la vioară în terminalul aerospaţial, îmi plăcea să-mi plimb câinele pe străzile dintre turnuri. Pe străzile acelea, toată lumea mergea mai repede decât mine, dar ce nu ştiau ceilalţi era că eu deja mersesem prea repede, prea departe şi nu-mi mai doream asta. M-am gândit mult la timp şi mişcare în ultima vreme, la cum e să fii un punct nemişcat în iureşul fără sfârşit.

Note si mulţumiri

Citatul de la pagina 79, „Viaţa e minunată, dacă nu cedezi”, provine din romanul publicat în 1919 al scriitorului John Buchanan., *Mr. Standfast.*

Anecdota de la pagina 101: *Cine seamănă vânt culege furtună* —”Niciodată nu-i spui asta unui om bun, ci semănătorului de vânt” – e parafrazată după o afirmaţie pe care a făcut-o poeta americană Kay Ryan, când eram amândouă la un festival de literatură, în 2015.

în acelaşi capitol se regăseşte un citat referitor la ciuma antonină, aparţinând soldatului şi istoricului roman din secolul al TV-lea Ammianus Marcellinus, provenit din

Cartea XXIII a scrierilor lui, o lucrare fascinantă, disponibilă online.

Le sunt îndatorată volumelor Voyages of thc Columbia (editor Irederic W. Howay) şi Scoimdrels, Dreamers and Second Sons: British Remittance Meri in the Canadian West, de Mark Zuehlke.

Mulţumiri agentei mele, Katherine Fausset, şi colegilor ei de la Curtis Brown; editorilor mei – Jennifer Jackson de la Knopf, din New York, Sophie Jonathan de la Picador, din Londra, şi lui Jennifer Lambert, de la Harper Collins, din Canada, Toronto – şi colegilor lor; agentei mele din Marea Britanie, Anna Webber, şi colegilor ei de la United Agents; lui Kevin Mandel, Rachel Fershleiser şi lui Semi Chellas, pentru că au citit şi mi-au transmis comentarii la primele versiuni ale acestui manuscris; mulţumiri lui Michelle Jones, bona fetei mele, pentru că a avut grijă de fiica mea cât timp am scris această carte.